

Facultade de Ciencias da Educación

Presentación da Facultade

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se manteña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Equipo Decanal

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

Localización

LOCALIZACIÓN DA FACULDADE.

Dirección postal:

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

Grao en Educación Primaria

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G120V01101	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino	1c	6
O05G120V01102	Educación: Teoría e historia da educación	1c	6
O05G120V01103	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos	1c	6
O05G120V01104	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento	1c	6
O05G120V01105	Socioloxía: Socioloxía da educación	1c	6

O05G120V01201	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria	2c	6
O05G120V01202	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria	2c	6
O05G120V01203	Historia: Historia do presente	2c	6
O05G120V01204	Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento	2c	6
O05G120V01205	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G120V01301	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria	1c	6
O05G120V01302	Ciencias experimentais	1c	6
O05G120V01303	Lingua española	1c	6
O05G120V01304	Matemáticas e a súa didáctica I	1c	6
O05G120V01305	Xeografía	1c	6
O05G120V01401	Didáctica das artes plásticas e visuais	2c	6
O05G120V01402	Didáctica das ciencias experimentais I	2c	6
O05G120V01403	Expresión e linguaxe musical	2c	6
O05G120V01404	Lingua galega	2c	6
O05G120V01405	Matemáticas e a súa didáctica II	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G120V01501	Didáctica da lingua e literatura: Galego	1c	6
O05G120V01502	Didáctica das ciencias experimentais II	1c	6
O05G120V01503	Didáctica das ciencias sociais	1c	6
O05G120V01504	Innovación e investigación didáctica	1c	6
O05G120V01505	Lingua francesa e a súa didáctica	1c	6
O05G120V01506	Didáctica da lingua e literatura: Español	1c	6
O05G120V01507	Lingua inglesa e a súa didáctica	1c	6
O05G120V01601	Educación física e a súa didáctica na educación primaria	2c	6

O05G120V01602	Lingua e literatura: Galego	2c	6
O05G120V01603	Lingua e literatura: Español	2c	6
O05G120V01901	Educación ambiental para o desenvolvemento	2c	6
O05G120V01902	Educación artística	2c	6
O05G120V01903	Ética e deontoloxía profesional	2c	6
O05G120V01904	Idioma estranxeiro: Francés	2c	6
O05G120V01905	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés	2c	6
O05G120V01906	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés	2c	6
O05G120V01907	Idioma estranxeiro: Inglés	2c	6
O05G120V01908	Introdución ao feito relixioso e ao cristián	2c	6
O05G120V01909	Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés	2c	6
O05G120V01910	Literatura infantil e xuvenil	2c	6
O05G120V01911	Recursos para o ensino das matemáticas	2c	6
O05G120V01912	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés	2c	6
O05G120V01913	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés	2c	6
O05G120V01914	Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés	2c	6
O05G120V01916	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés	2c	6
O05G120V01931	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual	2c	6
O05G120V01932	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo	2c	6
O05G120V01933	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral	2c	6
O05G120V01934	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial	2c	6
O05G120V01935	Bases pedagóxicas da educación especial	2c	6

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G120V01981	Prácticas externas: Practicum	An	48
O05G120V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino**

Materia	Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino			
Código	O05G120V01101			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández Guerra, Ernesto			
Profesorado	Fernández Guerra, Ernesto			
Correo-e	efguerra@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia forma parte do módulo temático "Procesos e contextos educativos" de carácter básico, con 6 créditos ECTS; está situada no 1º curso, no primeiro cuadrimestre. Pretende proporcionar aos estudantes uns coñecementos científicos e as técnicas necesarias para reflexionar sobre os distintos aspectos e ámbitos da organización escolar para poder reflectilos nunha realidade concreta, é dicir, nun centro da nosa Comunidade Autónoma. Tenta, tanto pola actualidade dos contidos como polos ámbitos que abarca, desertar os intereses dos estudantes polos aspectos que tradicionalmente non se trataban nos currículos académicos.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber

CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina	• saber facer
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber facer • Saber estar / ser
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais	• saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• saber
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

1. Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e lexislativos da actividade educativa e situar a escola no sistema educativo español, no contexto europeo e internacional.	CG1 CE1 CE9 CE12 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT13 CT19 CT21 CT22
2. Coñecer a lexislación que regula as escolas de Educación Primaria e a súa estrutura e os modelos de organización do espazo e materiais.	CG6 CE1 CE8 CE9 CE16 CT1 CT6 CT8 CT14 CT22
3. Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso harmónico e integral dos estudantes.	CG7 CG8 CG9 CE1 CE2 CE5 CE9 CE12 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT18 CT19 CT22
4. Planificación das secuencias de aprendizaxe e organización das situacións de traballo na aula e no espazo de xogo.	CG2 CG4 CG10 CG11 CG12 CE1 CE2 CE9 CE12 CE16 CE18 CT1 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT16 CT18 CT19

5. Saber traballar en equipo con outros profesionais e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna co fin de planificar secuencias de aprendizaxe e organizar situacións de traballo na aula e no espazo de xogo identificando as peculiaridades do período de 6-12 anos.	CE1
	CE2
	CE3
	CE4
	CE9
	CE11
	CE12
	CT1
	CT2
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT18
	CT19
6. Ter unha imaxe realista de si mesmo, actuar conforme ás propias conviccións, asumir responsabilidades, tomar decisións e relativizar as posibles frustracións.	CE1
	CE9
	CE12
	CT1
	CT2
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT14
	CT15
	CT18
	CT19
	CT21
7. Tomar conciencia da complexidade dos procesos educativos en xeral e os procesos de ensino-aprendizaxe nas etapas obrigatorias do sistema educativo.	CG3
	CG5
	CE1
	CE2
	CE5
	CE9
	CE12
	CT1
	CT2
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT18
	CT19
	CT22
8. Analizar e aplicar distintas estratexias metodolóxicas para organizar os espazos, materiais e tempos en función de diferentes modelos didácticos e das características e necesidades do alumnado.	CE1
	CE2
	CE5
	CE6
	CE9
	CE12
	CT1
	CT2
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT12
	CT14
	CT15
	CT16
	CT18
	CT19
	CT22

9. Coñecer experiencias internacionais e exemplos de experiencias innovadoras en educación primaria e aplicalas na aula.	CE1 CE9 CE12 CE13 CE14 CE15 CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT10 CT11 CT13 CT18 CT19 CT20 CT22
10. Participar na definición de proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de control de calidade.	CE1 CE3 CE9 CE11 CE12 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT14 CT18 CT19 CT22
11. Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	CE1 CE9 CE12 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT13 CT17 CT19 CT21 CT22

Contidos

Tema	
1. FUNDAMENTACIÓN CONCEPTUAL	1.1. A organización escolar. 1.2. O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e de administración. 1.3. O centro e a comunidade educativa.
2. SUBSISTEMA AMBIENTAL/CONCEPTUAL	2.1. A estrutura do sistema escolar.
3. SUBSISTEMA DE PLANIFICACIÓN	3.1. Plan de centro. 3.2. O centro como unidade organizativa: funcións directivas, de xestión pedagóxica e de administración escolar: características e niveis.
4. SUBSISTEMA ESTRUCTURAL	4.1. A organización de alumnos, profesores, recursos, espazos, horarios, actividades.
5.- SUBSISTEMA RELACIONAL	5.1.- A participación nos centros educativos. 5.2.- O clima organizativo. 5.3.- A cultura organizativa. 5.4.- O conflito nas organizacións educativas.
6. SUBSISTEMA DE DIRECCIÓN E LIDERADO	6.1. Dirección nas organizacións educativas. 6.2. Os proxectos de dirección. 6.3. Da dirección ao liderado.

7.- SUBSISTEMA DE CAMBIO/ DESENVOLVO ORGANIZATIVO

- 7.1.- Avaliación de centros.
7.2.- Análise de experiencias de organización.
7.3.- Referencia de modelos e elementos estudados a centros de educación primaria.

8. ORGANIZACIÓN ESCOLAR DIFERENCIADA

- 8.1. Análise de experiencias de organización.
8.2. Referencia de modelos e elementos estudados a centros de educación infantil.

9.- A ORGANIZACIÓN ESCOLAR NO PRÁCTICUM

- 9.1.- Achegas da Organización Escolar ao Prácticum.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	2	4
Seminario	12	8	20
Seminario	10	20	30
Traballo tutelado	12	24	36
Lección maxistral	14	42	56
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Esta sesión servirá para presentarlle aos estudantes a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.
Seminario	A través delas, o profesor facilitará e orientará aos alumnos no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...).
Seminario	A través dos seminarios abordaranse temas específicos que permiten profundizar os contidos da materia. Utilízanse como complemento das clases teóricas. Computan na avaliación continúa.
Traballo tutelado	Nos traballos de aula os alumnos, de forma individual ou en grupos, realizarán proxectos supervisados polo profesor. Computan na avaliación continúa.
Lección maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lóxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da organización escolar. Computa na avaliación continúa.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Atención aos alumnos ao longo do seu proceso formativo

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Lección maxistral	Como actidade avaliadora ten por obxecto avaliar as actividades e tarefas realizadas durante a súa execución. Para iso utilizaranse os procedementos de: - Preguntas intercaladas durante o desenvolvemento da lección. - Técnicas de autoavaliación. - Informes sobre actividades realizadas.	Ata un 5	CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE1
			CE2
			CE5
			CE6
			CE8
			CE9
			CE12
			CE13
			CE14
			CE15
			CE16
			CE18
			CT1
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21
			CT22

Seminario	Na avaliación desta actiividade terase en conta a procura de documentación, lecturas e intervencións realizadas e a realización dun traballo extenso.	Ata un 25	CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE1
			CE2
			CE5
			CE6
			CE8
			CE9
			CE12
			CE13
			CE14
			CE15
			CE16
			CE18

Trabalho tutelado	Na avaliación dos traballos de aula dos grupos c teranse en conta os seguintes criterios: - Aspectos formais. - Calidade dos traballos. - Exposición oral se é o caso, e resposta ás preguntas expostas.	Ata un 25	CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE1
			CE2
			CE5
			CE6
			CE8
			CE9
			CE12
			CE13
			CE14
			CE15
			CE16
			CE18
			CT1
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21
			CT22

Seminario	Durante a realización da titoría en grupo aténdese ao alumno na súa aprendizaxe segundo os seus perfís diferenciados. No seu desenvolvemento realizarase unha avaliación continua e formativa utilizando os procedementos de: - Observación (rexistros, listas de control, cuestionarios, etc.)	Ata un 5	CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE1
			CE2
			CE5
			CE6
			CE8
			CE9
			CE12
			CE13
			CE14
			CE15
			CE16
			CE18
			CT1
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21
			CT22

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	Ata un 40	CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE1
			CE2
			CE5
			CE6
			CE8
			CE9
			CE12
			CE13
			CE14
			CE15
			CE16
			CE18
			CT1
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21
			CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia ten dous compoñentes:

1º. A/s puntuacións obtidas polo traballo realizado durante o curso (Avaliación continúa).

2º. A cualificación obtida na proba de preguntas obxectivas (exame).

Aínda que, para superar a materia, a nota do exame ten que ser, como mínimo, un 60% do valor do mesmo.
No caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota da avaliación continúa manterase para a segunda convocatoria.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.
Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames"

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ainscow, M., MEJORAR LAS ESCUELAS URBANAS. LIDERAZGO Y COLABORACIÓN, Primera Edición, Narcea, 2008,
Santos Guerra, M. A.; Lorenzo Delgado, M. y García Sánchez, J.N., LAS ORGANIZACIONES ESCOLARES. HACIA NUEVOS
MODELOS, FUNDEC, 2001,
Cid Sabucedo, A., PRACTICUM I: PRÁCTICAS DE OBSERVACIÓN Y DE INVESTIGACIÓN. APLICACIÓN SOBRE EL CONTEXTO
DONDE SE REALIZA LA ENSEÑANZA, Copytema, 1996, Ourense
Feito, R., LOS RETOS DE LA PARTICIPACIÓN ESCOLAR: ELECCIÓN, CONTROL Y GESTIÓN DE CENTROS EDUCATIVOS, Morata,
2011, Madrid
Pérez Pérez, J. C. (coord.), GESTIÓN DE CALIDAD EN LA ORGANIZACIÓN Y DIRECCIÓN DE CENTROS ESCOLARES, Ministerio de
Educación y Ciencia. Instituto de Fo, 2005,
Thurler, G. y Maulini, O., LA ORGANIZACIÓN DEL TRABAJO ESCOLAR: UNA OPORTUNIDAD PARA REPENSAR LA ESCUELA,
Primera Edición, Graó, 2000, Barcelona

Bibliografía Complementaria

Bolívar Botía, A., LOS CENTROS EDUCATIVOS COMO ORGANIZACIONES QUE APRENDEN. PROMESA Y REALIDADES, La
Muralla, 2000, Madrid
Cid Sabucedo, A., EL CLIMA ESCOLAR, Tórculo, 2002, Santiago de Compostela
Cid Sabucedo, A., LOS PROYECTOS DE DIRECCIÓN, Auria, 2000, Ourense
Cid Sabucedo, A., MACROORGANIZACIÓN ESCOLAR. EL SISTEMA EDUCATIVO, ESTRUCTURA Y CARACTERÍSTICAS,
Departamento de Didáctica y Organización Escolar, 1996, Universidad de Vigo
Gimeno Sacristán, J., EL SISTEMA EDUCATIVO. UNA MIRADA CRÍTICA, CISS-Praxis-Cuadernos de Pedagogía, 2004,
González González, Mª T. ; Nieto Cano, J. M. y Portela Pruaño, A., ORGANIZACIÓN Y GESTIÓN DE CENTROS ESCOLARES,
Prentice-Hall, 2003,
Grau Rubio, C., EDUCACIÓN ESPECIAL. DE LA INTEGRACIÓN ESCOLAR A LA ESCUELA INCLUSIVA, Promolibro, 1998,
Lorenzo, M., ORGANIZACIÓN ESCOLAR. LA CONSTRUCCIÓN DE LA ESCUELA COMO ORGANIZACIÓN, Segunda Edición,
Ediciones Pedagógicas, 1996,
Matín-Moreno, Q., BANCOS DE TALENTO: PARTICIPACIÓN DE LA COMUNIDAD EN LOS CENTROS DOCENTES, Sanz y Torres, D.
L., 2000, Madrid
Pacual Pacheco, R; Villa Sánchez, A. y Auzmendi Escribano, E., EL LIDERAZGO TRANSFORMACIONAL EN LOS CENTROS
DOCENTES: UN ESTUDIO EN LAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS DEL PAÍS VASCO Y CASTILLA-LEÓN, Mensajero, D.L., 2006,
Bilbao
Pérez Gómez, A. I., LA CULTURA ESCOLAR EN LA SOCIEDAD NEOLIBERAL, Morata, 1998,
Santos Guerra, M.A.; Lorenzo Delgado, M. y García Sánchez, J.N., LAS ORGANIZACIONES ESCOLARES: HACIA NUEVOS
MODELOS, FUNDEC, 2001,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201
Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101
Aspectos didácticos e organizativos da educación especial/O05G120V01934
Bases pedagóxicas da educación especial/O05G120V01935
Prácticas externas: Practicum/O05G120V01981

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201
Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101
Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación: Teoría e historia da educación				
Materia	Educación: Teoría e historia da educación			
Código	O05G120V01102			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Carrera Fernández, María Victoria			
Profesorado	Carrera Fernández, María Victoria Cid Fernández, Xosé Manuel			
Correo-e	mavicarrera@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Como materia de formación básica, a denominada Educación. Teoría e Historia de a Educación ten como finalidade introducir ó futuro graduado/a no universo educativo a través da análise da educación como práctica cultural presente en todas as sociedades e estreitamente relacionada con cuestións sociais, económicas e políticas. Persegue que o futuro/a graduado/a coñeza e valore desde unha perspectiva crítica o concepto de educación e os seus procesos, axentes, institucións, xunto coa súa evolución histórica e co proceso de configuración do sistema educativo. Busca igualmente unha comprensión histórica, contextual e crítica do fenómeno educativo, que oriente finalmente a súa praxe profesional desde unha perspectiva reflexiva e crítica. Tamén se analizan os aspectos básicos do desenvolvemento histórico da educación en España e en Galicia, prestando especial atención á Educación Primaria e ó proceso de configuración do seu profesorado, da súa formación e da súa lexitimación socioprofesional.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber facer • Saber estar / ser
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber • saber facer
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer • Saber estar / ser
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa	• saber
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina	• saber • saber facer
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber • saber facer
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber • saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber • saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas	• saber facer
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar	• saber
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber facer • Saber estar / ser
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer • Saber estar / ser
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer • Saber estar / ser
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber • saber facer
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer • Saber estar / ser

CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Analiza, comprende e avalia a a educación como feito e como acción-intervención desde os marcos teóricos que nos proporcionan distintas teorías contemporáneas da educación

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CG6
CG7
CG9
CG10
CG12
CE1
CE2
CE5
CE7
CE9
CE10
CE12
CE13
CE17
CE20
CE23
CE24
CE64
CE67
CE68
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT20
CT22

Analiza a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG5
CG6
CG9
CG10
CG11
CE1
CE2
CE5
CE10
CE14
CE17
CE20
CE24
CE65
CE66
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT20
CT22

Desenvolve un coñecemento reflexivo e crítico da educación que permita comprender a complexidade do proceso educativo	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG3
	CG4
	CG5
	CG6
	CG7
	CG8
	CG9
	CG10
	CG11
	CG12
	CE1
	CE2
	CE5
	CE7
	CE9
	CE10
	CE11
	CE12
	CE13
	CE14
	CE15
	CE17
	CE19
	CE20
	CE22
	CE23
	CE24
	CE29
	CE34
	CE62
	CE64
	CE65
	CE66
	CE67
	CE68
	CT1
	CT2
	CT3
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT10
	CT12
	CT13
	CT14
	CT15
	CT16
	CT17
	CT18
	CT20
	CT22

Valora a acción educativa do mestre na educación primaria como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xenerar pedagóxicamente a súa intervención	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG12 CE1 CE2 CE7 CE9 CE10 CE11 CE12 CE13 CE14 CE15 CE17 CE20 CE22 CE23 CE24 CE29 CE34 CE62 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68 CT1 CT3 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT20

Contidos	
Tema	
I. CONCEPTO, FINALIDADES E SISTEMAS EN EDUCACIÓN	Concepto de educación. Dimensións da educación. Educación en valores. Pares da educación. O universo educativo
II O COÑECEMENTO CIENTÍFICO DA EDUCACIÓN	Saber pedagóxico e coñecemento científico. A pedagogía como ciencia e como disciplina. O coñecemento da educación e as ciencias da educación. Achegas para a praxe educativa.
III. AXENTES E INSTITUCIÓNS EDUCATIVAS	Relacións familia, escola e comunidade. A profesión docente e o proceso de comunicación. Do centro escolar á cidade educadora. Movementos e institucións educativas.
IV. TEORÍAS EDUCATIVAS CONTEMPORÁNEAS	Antecedentes e inicio da modernidade pedagóxica. A escola nova. Teorías socialistas. Teorías antiautoritarias. Teorías personalistas. Teorías críticas coa institución escolar. A teoría educativa no inicio do século XXI.
V. HISTORIA DA ESCOLA PRIMARIA	Nacemento e desenvolvemento dos sistemas educativos. Os procesos de escolarización e a educación básica. A escola primaria na súa historia e no momento actual.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Lección maxistral	20	15	35
Traballo tutelado	7	5	12
Resolución de problemas	6	7	13
Prácticas autónomas a través de TIC	0	3	3
Debate	5	2	7
Seminario	12	5	17
Traballo tutelado	0	30	30
Seminario	0	2	2
Exame de preguntas obxectivas	2	25	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da persoa responsable da docencia dos contidos da materia e das bases teóricas e directrices do traballo a desenvolver polo estudantado.
Traballo tutelado	Terán como finalidade a exposición de comentarios, recensións, actividades ou traballos de tipo individual e/ou colectivo por parte do alumnado con debate posterior.
Resolución de problemas	Orientados a analizar casos, estudo de situacións, comentar textos ou afondar ou complementar os contidos da materia.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través do TIC de maneira autónoma
Debate	O alumnado comentará e analizará nunha perspectiva reflexiva e crítica cuestións cunha orientación teórica e práctica vinculadas cos contidos básicos da materia
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico. Empréganse como complemento das sesións maxistras, para desenvolver competencias instrumentais relacionadas co marco teórico da materia.
Traballo tutelado	O alumnado deberá realizar de forma individual e/ou grupal varios traballos sobre algúns dos temas vinculados cos contidos da materia.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia, sexa durante o traballo na aula sexa durante o tempo de tutoría docente individual fóra da aula. Seguimento individual do desenvolvemento que cada persoa presenta na aula.
Seminario	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia, sexa durante o traballo na aula sexa durante o tempo de tutoría docente individual fóra da aula. Seguimento individual do desenvolvemento que cada persoa presenta na aula.
Traballo tutelado	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia, sexa durante o traballo na aula sexa durante o tempo de tutoría docente individual fóra da aula. Seguimento individual do desenvolvemento que cada persoa presenta na aula.
Traballo tutelado	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e as prácticas da materia, sexa durante o traballo na aula sexa durante o tempo de tutoría docente individual fóra da aula. Seguimento individual do desenvolvemento que cada persoa presenta na aula.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Traballo tutelado	Asistencia e participación activa na clase e nas actividades de aula, así como na presentación de traballos (Avaliación continua)	10	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE1
			CE2
			CE5
			CE7
			CE9
			CE10
			CE11
			CE12
			CE13
			CE14
			CE15
			CE17
			CE19
			CE20
			CE22
			CE23
			CE24
			CE29
			CE34
			CE62
			CE64
			CE65
			CE66
			CE67
			CE68
			CT1
			CT2
			CT3
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT20
			CT22

Traballo tutelado	Realización dun traballo, preferentemente grupal, cun tema acordado cos/as docentes, así como tutelado por estes ó longo do cuatrimestre (Avaliación continua)	30	CB1 CG8 CG12 CE10 CE64 CT1 CT3 CT6 CT8 CT14 CT16

Exame de
preguntas
obxectivas

Proba de carácter escrito con preguntas nas que o alumnado deberá escoller a
resposta correcta entre varias posibles (Avaliación final)

60

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE5
CE7
CE9
CE10
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE17
CE19
CE20
CE22
CE23
CE24
CE29
CE34
CE62
CE64
CE65
CE66
CE67
CE68
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT20
CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado deberá comunicar ó profesorado por cal dos dous modelos de avaliación (asistencial ou non asistencial) vai optar na primeira quincena do curso, excepto no caso do alumnado que perda o dereito á avaliación continua por faltas de asistencia. Calquera outra circunstancia deberá ser comunicada ó profesorado para os efectos da avaliación.

A **ficha** con foto e datos persoais deberá ser **entregada** ó profesor/a nas dúas primeiras semanas de clase

Avaliación para o alumnado asistente. Realizarase segundo os seguintes parámetros: 1. Traballos de aula: 10% (1 punto); 2. Traballos tutelados preferentemente grupais sobre bloques temáticos da materia: 30% (3 puntos); 3. Exame de preguntas obxectivas sobre cuestións do programa: 60% (6 puntos)

Para obter unha cualificación positiva o alumnado deberá conseguir o 50% en cada un dos apartados.

Avaliación de non asistentes. Terán a consideración de non asistentes aqueles alumnos/as que non acaden o 80% da asistencia. A avaliación será idéntica á do alumnado asistente, coa diferenza de que se substituirá "traballos de aula" por un traballo individual que se acordará ó inicio de curso, consistente no desenvolvemento dun tema ou sub-tema do programa desde un enfoque teórico-práctico ou na lectura, síntese e valoración crítica dun libro relacionado co temario e acordado co profesorado na primeira quincena do curso. Así, a avaliación para o alumnado non asistente consistirá en: 1. Traballo individual teórico-práctico: 10% (1 punto); 2. Traballo tutelado individual sobre bloques temáticos da materia: 30% (3 puntos); 3. Exame de preguntas obxectivas sobre cuestións do programa: 60% (6 puntos)

Do mesmo xeito que para o alumnado asistente, para a superación da materia deberá alcanzar polo menos o 50% en todos os apartados sinalados na avaliación.

IMPORTANTE: De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

A data oficial do exame pode consultarse na web da Facultade, no apartado Datas exames.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Colom, A.J. (Ed.), Teorías e institucións contemporáneas de la educación, Ariel, 2002, Barcelona

Colom, A.J. & Melich J.C. (Eds.), Después de la modernidad : nuevas filosofías de la educación, Paidós, 2001, Barcelona

Freire, P., La educación como práctica de la libertad, Siglo XXI, 1967, México

Palacios, J., La cuestión escolar. Críticas y alternativas, Laia, 1978, Barcelona

Trilla, J. (Coord.), El legado pedagógico del siglo XX para la escuela del siglo XXI, Graó, 2001, Barcelona

VV.AA, Pedagogías del Siglo XX, 2000, Cuadernos de Pedagogía. Especial 25 años

Bibliografía Complementaria

Aldecoa, J. (1990), Historia de una maestra, Anagrama, 1990, Barcelona

Carrera, M.V., Lameiras, M. & Cid, X.M., Una pedagogía transgresora para la prevención del bullying en el aula., Edições Afrontamento, 2011, Porto. En A. Días (Coord.), A solidão nos limiares da pessoa e da solidariedade: entre os laços e as fracturas sociais (pp. 139-146)

Cid, X.M., Rosa Pons I Fabregas, unha maestra europea en Parada de Sil. Conversas co seu fillo Camilo., Nova Escola Galega, 2009, Ourense

Delors, J. (Coord.), La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión Internacional sobre la educación para el siglo XXI, Santillana, 1996, Madrid

DePalma, R., & Atkinson, E. (Eds.), Interrogating heteronormativity in primary schools: The work of the No Outsiders project., Trentham, 2009, Stoke on Trent

Freinet, C., Técnicas Freinet da Escola Moderna, Edicións Xerais, 1996, Vigo

García, J.L., La sociedad educadora, Editorial Independiente, 2000, Madrid

Gimeno, J., La educación que aún es posible. Ensayos a cerca de la cultura para la educación, Morata, 2005, Madrid

Giroux, H., Los profesores como intelectuales. Hacia una pedagogía crítica del aprendizaje, Paidós, 1990, Barcelona

Illich, I., La sociedad desescolarizada, Barral, 1976, Barcelona

Renold, E., Girls, boys and junior sexualities: exploring children's gender and sexual relations in the primary school, Routledge, 2005, London

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G120V01105

Ética e deontoloxía profesional/O05G120V01903

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos**

Materia	Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos			
Código	O05G120V01103			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Conde Rodríguez, María Ángeles			
Profesorado	Conde Rodríguez, María Ángeles Puente Carracedo, Hipólito			
Correo-e	angelesconde@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Trátase dunha materia de carácter básico, situada no primeiro curso do grao de educación primaria. Facilita a comprensión das claves do desenvolvemento humano e os cambios que teñen lugar nos procesos psicolóxicos (memoria, cognición, linguaxe, etc.) ao longo do período de 6 a 12 anos. Estes coñecementos son fundamentais na formación de mestres xa que representan unha ferramenta indispensable para poder contribuír ao desenvolvemento de nenos e nenas a través dunha axeitada planificación dos seus procesos de aprendizaxe.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer

CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer as características das/os estudantes de primaria así como os seus contextos coa finalidade de estimular e potenciar o desenvolvemento persoal de nenos e nenas.	CB1 CB2 CB3 CG2 CG4 CE2 CT1 CT2
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade das/os estudantes de primaria.	CB1 CB3 CG8 CE2 CE3 CT1 CT6
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía do desenvolvemento na idade escolar.	CB4 CB5 CG2 CG4 CG8 CG9 CG10 CE19 CT1 CT2 CT6 CT8 CT17 CT18
Traballar de modo autónomo e en equipo coa finalidade de mellorar o logro académico e desenvolver estratexias que permitan posteriormente participar na mellora dos procesos de desenvolvemento a través das prácticas educativas.	CB4 CB5 CG10 CE13 CE19 CT8 CT9 CT16 CT17

Contidos

Tema	
Paradigmas e teorías do desenvolvemento humano.	Desenvolvemento psicolóxico. Controversias conceptuais. Modelos e teorías explicativas do desenvolvemento.
Contextos e factores do desenvolvemento na idade escolar.	Contextos humanos de desenvolvemento. A interacción como contexto de desenvolvemento. Desenvolvemento, aprendizaxe, cultura e educación. Ámbitos de socialización: Socialización a través da familia. Socialización no ámbito escolar. O xogo. Os medios audiovisuais.
Desenvolvemento físico e psicomotriz dos 6 aos 12 anos.	Desenvolvemento físico e habilidades motrices. Desenvolvemento dos sistemas de acción. Desenvolvemento da grafomotricidade: debuxo e escritura.

Desenvolvemento Cognitivo e intelectual dos 6 aos 12 anos	Desenvolvemento da atención, memoria e coñecemento. Pensamento operacional concreto. A metacognición. Comunicación, linguaxe e pensamento.
Desenvolvemento comunicativo e da linguaxe entre os 6 e os 12 anos.	Comunicación, linguaxe e pensamento. Desenvolvemento da linguaxe: morfosintáctico, semántico e pragmático. Capacidade metalingüística. Lectura e escritura.
Desenvolvemento da personalidade e afectivo-emocional entre os 6 e os 12 anos.	Desenvolvemento afectivo. Construción da identidade. Autoconceito e autoestima. Tipificación de xénero e roles de xénero.
Desenvolvemento social: interaccións e relacións sociais dos 6 aos 12 anos.	Coñecemento social das relacións interpersoais e dos sistemas sociais. Contexto e desenvolvemento de normas e valores. Razoamento moral e conduta moral. Conduta prosocial. Interaccións sociais e relacións co grupo de iguais.
Desenvolvemento na adolescencia.	Significado evolutivo da adolescencia. Pensamento formal. Desenvolvemento do autoconceito. Identidade. Roles de xénero. Desenvolvemento psicosexual. Relacións sociais durante a adolescencia: familia e iguais.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	10	0	10
Traballo tutelado	17	25	42
Presentación	15	25	40
Estudo de casos	7	26	33
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	15	17
Informe de prácticas	1	5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas a: - presentación da materia - tomar contacto cos estudantes - recoller información sobre coñecementos e motivacións dos estudantes
Lección maxistral	Exposición por parte dos docentes dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e as súas bases teóricas, así como directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a resolver polo/a estudante.
Traballo tutelado	O/a estudante presenta no grupo-clase aspectos dos contidos da materia previamente preparados, utilizando material proporcionado polo/a docente, ademais das achegas persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografía suxerida.
Presentación	Exposición por grupos (en grupos B) e despois por escrito ao/a docente dos resultados da valoración de tres alumnos/as de Educación Primaria (6-8, 9-10 e 11-12 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar o nivel de desenvolvemento evolutivo no ámbito cognitivo, emocional e social e actuar en consecuencia.
Estudo de casos	Análise dun caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Orientación sobre planificación, deseño e metodoloxía dos traballos prácticos. Supervisión e seguimento en pequenos grupos do desenvolvemento dos proxectos de prácticas.
Estudo de casos	Apoio e asesoramento para a organización sobre unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc
Presentación	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación oral de contidos da materia
Probos	Descrición
Informe de prácticas	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación escrita dos traballos prácticos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	O/a estudante presenta no grupo clase, aspectos dos contidos da materia, previamente preparados, utilizando material proporcionado polo profesor, ademais de achegas persoais que poida realizar o estudante, utilizando a bibliografía suxerida	10	CB1 CB4 CB5 CG8 CE13 CT1 CT2 CT9 CT16
Presentación	Exposición por grupos (en grupos B) e despois por escrito ao/a docente dos resultados da valoración de tres alumnos/as de Educación Primaria (6-8, 9-10 e 11-12 anos), utilizando probas adaptadas a este alumnado co obxecto de detectar o nivel de desenvolvemento evolutivo no ámbito cognitivo, emocional e social e actuar en consecuencia.	30	CB2 CB3 CB4 CG8 CE2 CE3 CE13 CE19 CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT17
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas pechadas con varias alternativas de resposta.	30	CB1 CB3 CB4 CG8 CE2 CE3 CT1 CT2 CT6 CT16
Informe de prácticas	Realización dun informe escrito e, no seu caso, presentación oral das actividades prácticas nas que se desenvolvan, relacionen, organicen os coñecementos e preséntense conclusións propias por parte dos/as estudantes sobre un aspecto do desenvolvemento humano aplicado a escolares de Educación Primaria.	30	CB2 CB3 CB4 CB5 CE2 CE3 CE13 CE19 CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT16 CT17 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para optar á avaliación continua esíxese a asistencia regular de, polo menos o 80%, das sesións de clase, traballos tutelados e titorías de grupos.

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en cada proba ou actividade obxecto de avaliación como mínimo o 50% da cualificación de cada apartado.

Aqueles estudantes que non superen algunha das probas de avaliación poderán recuperalas nas datas oficiais correspondentes á segunda oportunidade, no mes de Xullo.

No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo titorizado polos docentes realizará unha proba de contidos teóricos sobre a materia, que suporá un 50% da nota, un comentario sobre una monografía, 20% e un traballo teórico-aplicado titorizado, ao que lle corresponderá o 30% da cualificación final. Para superar a materia será preciso que os estudantes obteñan en cada unha das partes un 50% da cualificación total das mesmas.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'exames '

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Delval, J., El desarrollo humano, Siglo XXI, 1994, Madrid

Donaldson, M., La mente de los niños, Morata, 1979, Madrid

Muñoz, A., Psicología del desarrollo en la etapa de Educación Primaria, Pirámide, 2010, Madrid

Palacios, J, Marchesi, A. y Coll, C, Desarrollo psicológico y educación: Vol. I. Psicología Evolutiva, Alianza Editorial, 1999, Madrid

Bibliografía Complementaria

Baltes, P. B., Reese, H. W. & Nesselroade, J. R, Métodos de investigación en psicología evolutiva: enfoque del ciclo vital ., Morata, 1981, Madrid

Berger, K.S., Psicología del desarrollo: Infancia y Adolescencia, Editorial Médica Panamericana, 2016, Madrid

Clemente, R. A. y Hernández, C., Contextos de desarrollo psicológico y educación, Aljibe, 1996, Málaga

Córdoba, A. I.; Descals, A. y Gil, M.D, Psicología del Desarrollo en la Edad Escolar, Pirámide, 2006, Madrid

Corral, A. y Pardo, P., Psicología Evolutiva I. Introducción al desarrollo, UNED, 2001, Madrid

Craig, G.J., Desarrollo Psicológico, Prentice-Hall Hispanoamericana., 1997, México

Delgado, B., Psicología del Desarrollo. Desde la Infancia a la vejez, McGrawHill, 2009, Madrid

García Madruga, J.A. y Pardo, P., Psicología Evolutiva, Vol. 2., UNED, 1997, Madrid

Giménez-Dasí, M. y Mariscal, S., Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia, McGrawHill, 2008, Madrid

González, A.M., Fuentes, M.J., de la Morena, M.L. y Barajas, C., Psicología del desarrollo: teoría y prácticas, Aljibe, 1995, Málaga

Hoffman, L., Paris, S. y Hall, E., Psicología del desarrollo hoy (Vol. 1 y 2), McGrawHill, 1995, Madrid

Martí, E., Psicología evolutiva: teorías y ámbitos de investigación, Anthropos, 1991, Barcelona

Martín, C. y Navarro, J. I., Psicología del desarrollo para docentes., Pirámide, 2009, Madrid

Morrison, G.S., Educación Infantil, Pearson, 2005, Madrid

Muñoz, V. y otros, Manual de psicología del desarrollo aplicado a la educación., Pirámide, 2011, Madrid

Ortega, R., Crecer y aprender. Curso de Psicología del desarrollo para educadores, Visor, 1999, Madrid

Palacios, J. y Rodrigo, M. J., La familia como contexto de desarrollo humano, Alianza Editorial., 2001, Madrid

Papalia, D. y Olds, S.W., Desarrollo humano, McGraw-Hill Interamericana, 1997, Bogotá

Pérez, M., Nuevas perspectivas en psicología del desarrollo, Alianza Editorial., 1995, Madrid

Perinat, A., Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico, Editorial UOC, 2003, Barcelona

Rice, F.P., Desarrollo Humano. Estudio del Ciclo Vital, Prentice-Hall., 1997, México

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A., Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares., Pirámide, 2004, Madrid

Trianes, M.V, Psicología del desarrollo y de la educación., Pirámide, 2012, Madrid

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/O05G120V01204

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/O05G120V01205

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

- A asistencia á primeira sesión de clase para poder coñecer os obxectivos da materia, a planificación xeral e as opcións de avaliación da mesma.

- A asistencia continuada ás sesións de clases e ás tutorías para poder seguir o desenvolvemento da materia por parte dos estudantes
  - O uso continuado da plataforma virtual na que se recollen actividades, orientacións e criterios de avaliación para o correcto desenvolvemento da materia.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento**

Materia	Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento			
Código	O05G120V01104			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Mayobre Rodríguez, Purificación			
Profesorado	Mayobre Rodríguez, Purificación			
Correo-e	pmayobre@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia é unha introdución ao estudo de toda unha problemática na que todas as persoas estamos inmersas polo mero feito de pertencer a esta sociedade. A análise abórdase desde un enfoque filosófico, é dicir, autorreflexivo, crítico e autocrítico.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber facer • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer • Saber estar / ser
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber facer • Saber estar / ser
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber facer • Saber estar / ser
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber facer • Saber estar / ser
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer

CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer e comprender os problemas filosóficos no seu contexto e entender a vinculación con outras manifestacións culturais do momento.	CG4 CG5 CG8 CE15 CE17 CE23 CE34 CT14
Comprender a filosofía como saber específico que se ocupou de problemas que incumben á totalidade.	CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CE13 CE15 CE23 CE34 CE62 CT1 CT2 CT3 CT14 CT15
Coñecer e entender os esquemas de pensamento que estiveron e están presentes na cultura occidental e na nosa configuración mental.	CB1 CB3 CE23 CT14
Coñecer as ideas que forxan o noso presente en contextos multiculturais.	CG11 CE14 CE15 CT13 CT14
Capacidade para organizar coherentemente ideas e argumentos.	CB3 CG8 CT1 CT3 CT7 CT16
Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	CT1 CT6 CT14
Capacidade para interpretar críticamente os textos e para formular problemas	CE13 CT1 CT8 CT14 CT19

Contidos

Tema

1.- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos. 1.1. Introducción: Filosofía, historia e problemas específicos

2. As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas plantexados. 2.1.A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2.2. A filosofía nun mundo global.

3.- Os esquemas de pensamento que configuraron o que somos 3.1. Filosofías do século XX. 3.2. A posmodernidade.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	6	40	46
Seminario	15	22	37
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	20	0	20
Seminario	8	0	8
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	34	37

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Realización dun traballo de introducción á investigación relacionado coa temática da materia. Exposición por parte do alumnado ante a docente e/ou grupo de estudantes do resultado do traballo.
Seminario	Presentación e debate dun tema de actualidade a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.
Actividades introdutorias	Resolución de problemas, dúbidas referentes á materia e ao exame
Lección maxistral	Exposición dos temas do programa.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén coa profesora da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Directrices e supervisión do traballo autónomo realizado polo alumnado Presentación e debate dun tema de actualidade a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Avaliación do proceso, resultados e presentación dun traballo de iniciación á investigación.	35	CB1 CG7 CG8 CG9 CE13 CE17 CE23 CT1 CT3 CT6 CT7 CT8 CT13 CT14 CT15 CT16 CT19

Seminario	Presentación e debate dun tema relacionado co temario a partir da análise dun documento escrito ou gráfico.	15	CG4 CG5 CG7 CG8 CG10 CG11 CE13 CE14 CE15 CE23 CE34 CE62 CT1 CT2 CT3 CT6 CT13 CT14
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre o temario da materia.	50	CB3 CE13 CE15 CE23 CT1 CT2 CT3 CT6 CT14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Segunda convocatoria: De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Alumnado non presencial: O alumnado que non poida asistir á clase regularmente, non poida seguir a avaliación continuada nin asistir á tutorización dos traballos, realizará as seguintes probas: Unha proba de contidos teóricos (50%), un traballo (30%), o resumo de dous libros(20%) a determinar polo profesora ou profesor da materia.

O alumnado presencial e o non non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia.

As datas oficiais de exames poden consultarse na web da facultade, no espazo "Datas exames"

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ayestarán, Ignacio y otros (eds.), Filosofía en un mundo global, Anthropos,

Giner, Salvador, Historia del Pensamiento Social, Ariel,

García Morente, Manuel, Lecciones preliminares de Filosofía, Porrúa, 2007,

Mosterín, Jesús, Filosofía de la cultura, Alianza, 1998,

Valcárcel, Amelia, Feminismo en el mundo global, Cátedra, 2008,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Socioloxía: Socioloxía da educación				
Materia	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Código	O05G120V01105			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Casado Neira, David			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Nesta materia abórdanse os aspectos sociais (nin pedagóxicos, nin didácticos) que inciden na educación primaria.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber

CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber facer
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa	• saber
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber • Saber estar / ser
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber
CE24	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar	• saber
CE28	Valorar as ciencias como un feito cultural	• saber facer
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber facer
CE31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais	• saber facer
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber facer
CE35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	• saber facer
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE52	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	• saber
CE69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser

CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• saber
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer
Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe		Competencias

a. Poder usar as aportacións teóricas da socioloxía como unha ferramenta de análise e comprensión da realidade.	CB1 CB2 CB3
b. Analizar a educación (primaria) como un feito social, as funcións do sistema educativo, a súas transformacións e conflitos.	CB4 CB5 CG2
c. Coñecer a evolución da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar para poder interactuar coas familias.	CG3 CG4 CG6
d. Comprender as demandas institucionais da educación (infantil) no contexto actual (familia, relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, discriminación e inclusión social, desenvolvemento sostible, impacto das linguaxes visuais).	CG7 CG8 CG9 CG10
e. Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, a multiculturalidade e a interculturalidade, a discriminación e inclusión social e o desenvolvemento sostible.	CG11 CG12 CE1 CE2
f. Poder levar a cabo e avaliar as accións dentro e fóra dos centro educativos destinadas á formación cidadá.	CE7 CE8 CE9
g. Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos (conxuntura económica, evolución do mercado de traballo, transformacións sociais...).	CE10 CE11 CE13
h. Adquirir destrezas para recabar información e analizala sobre os puntos anteriores a través do traballo autónomo e en equipo.	CE14 CE15 CE17
i. Comprensión de textos complexos, resumir e articular información complexa ou de fontes diferentes.	CE19 CE22
l. Competencias para tarefas colaboradoras: capacidade de escoitar e comprender os demais, capacidade para facerse entender (oral, escrita), adaptación e calendarios de traballo e a cumprimentación das tarefas e os tempos, adaptar e reorganizar o traballo, asumir a responsabilidade propia e do grupo.	CE23 CE24 CE28 CE29 CE31 CE34 CE35 CE48 CE52 CE63 CE64 CE65 CE66 CE68 CE69 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22

Contidos

Tema

Conceptos xerais e perspectivas teóricas sociolóxicas.	Teorías clásicas da socioloxía da educación. Socialización, educación, escolarización, instrución.
Socioloxía da familia e da infancia.	A infancia como categoría social. Infancia e escolarización. A familia contemporánea.
Contexto social, cambios sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo, políticas educativas.	Demandas sociais da educación e reformas educativas.
Educación e cidadanía.	Xénero, multiculturalidade, discriminación, inclusión social, participación na vida política e económica...).
Culturas familiares e cultura escolar.	Reproducción cultural e factores sociais do rendemento escolar (clase, xénero...).
Relación entre educación familiar, demandas da comunidade e práctica na escola.	Escola, familia e comunidade.
Currículo oculto e socialización na aula.	Reproducción social e cultural.
Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos.	O centro educativo como escenario social.
Impacto e uso das tecnoloxías na educación.	Os media na educación.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	0	28
Seminario	8	8	16
Traballo tutelado	13	42	55
Exame de preguntas obxectivas	2	34	36
Traballo	2	13	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación de contidos teóricos
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas
Traballo tutelado	Realización de actividades de investigación.

Atención personalizada

	Descrición
Metodoloxías	
Seminario	Titoría en grupo
Traballo tutelado	Traballos tutelados
Probas	Descrición
Traballo	Traballos e proxectos

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG2
CG3
CG4
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE7
CE8
CE9
CE10
CE11
CE13
CE14
CE15
CE17
CE19
CE22
CE23
CE24
CE28
CE29
CE31
CE34
CE35
CE48
CE52
CE63
CE64
CE65
CE66
CE68
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG2
CG3
CG4
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE7
CE8
CE9
CE10
CE11
CE13
CE14
CE15
CE17
CE19
CE22
CE23
CE24
CE28
CE29
CE31
CE34
CE35
CE48
CE63
CE64
CE65
CE66
CE68
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG2
CG3
CG4
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE7
CE8
CE9
CE10
CE11
CE13
CE14
CE15
CE17
CE19
CE22
CE23
CE24
CE28
CE29
CE31
CE34
CE35
CE48
CE63
CE64
CE65
CE66
CE68
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é imprescindible: cumprir os prazos de traballo establecidos ao comezo do curso, aprobar o exame tipo test e a memoria final do traballo de investigación. No caso de non superar a materia, a parte e competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo do mesmo ano académico, e de fin de carreira do inmediatamente seguinte. O sistema de avaliación non establece diferencias entre alumnos e alumnas, asistentes ou non asistentes. Na web da facultade pódese consultar o día/hora/lugar do exame (apartado datas exames).

Segundo acordo adoptado en Xunta de Centro:

- a. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.
- b. Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Fernández Enguita, Mariano, La escuela a examen, Pirámide, 1999, Madrid

Giner, Salvador; Lamo de Espinosa, Emilio; Torres, Cristóbal (eds.), Diccionario de sociología, Alianza Editorial, 1998, Madrid

Macionis, John J. & Plummer, Ken, Sociología, Prentice Hall, 1999, Madrid

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria**

Materia	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria			
Código	O05G120V01201			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Sarmiento Campos, José Antonio			
Profesorado	Sarmiento Campos, José Antonio			
Correo-e	sarmiento@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como meta fundamental axudar ó alumnado a adquirir e desenvolver competencias relacionadas co coñecemento, as técnicas e as actitudes necesarias para deseñar, executar e avaliar o currículo correspondente a unha aula de Educación Primaria no sistema educativo español regulado na Comunidade Autónoma de Galicia.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber • saber facer

CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina	
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber facer • Saber estar / ser
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais	• saber • Saber estar / ser
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade	• Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer • Saber estar / ser
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período de 6-12 anos.	CG1 CG2 CG4 CG8 CG10 CG11 CG12 CE7 CE8 CE9 CE11 CE15 CE17 CT1 CT2 CT8 CT13 CT14

2. Coñecer e analizar elementos básicos do currículo de Educación Primaria e cuestionar criticamente as diversas tendencias e propostas curriculares da administración educativa.	CB3
	CB5
	CG1
	CG2
	CG8
	CG11
	CG12
	CE5
	CE8
	CE16
	CE17
	CT1
	CT2
	CT6
	CT8
	CT9
	CT14
	CT16
	CT22
3. Diseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula tendendo ás necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.	CB2
	CG1
	CG2
	CG4
	CG5
	CG11
	CE16
	CE17
	CE18
	CT2
	CT8
	CT13
	CT14
4. Seleccionar, desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos axeitados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CT15
	CT18
	CT22
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG8
	CG11
	CE15
	CE16
5. Lograr unha capacidade de relación e de comunicación, así como de equilibrio emocional nas variadas circunstancias da actividade profesional.	CE17
	CE18
	CT2
	CT6
	CT8
	CT9
	CT13
	CT14
	CT23
	CB4
	CG2
	CG5
	CG8
	CG10
	CG11
	CE7
	CE12
	CE15
	CE18
	CT9
	CT13
	CT17

6. Cualificarse para traballar en equipo cos compañeiros e outros profesionais dentro e fóra do centro como condición necesaria para a mellora da súa actividade profesional, compartindo saberes e experiencias.	CB5 CG2 CG5 CG10 CE13 CE14 CE18 CT9 CT15
7. Preparar, seleccionar ou construír materiais didácticos e utilízalos nos marcos específicos das distintas disciplinas atendendo aos principios teóricos da globalización e á súa aplicación ás etapas de Educación Primaria.	CB2 CG1 CG2 CG4 CG11 CE15 CE16 CT6
8. Desenvolver a capacidade para recompilar, analizar, elaborar, crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares apropiados ás características do alumno de Educación Primaria. Controlar e facer o seguimento de proceso educativo e, en particular, de ensino-aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.	CB2 CB3 CG10 CG11 CE7 CE16 CT2 CT9 CT22
9. Utilizar a avaliación, na súa función propiamente pedagóxica e non puramente acreditativa, como elemento regulador e promotor do ensino, da aprendizaxe e da súa propia formación.	CB3 CG1 CG2 CG5 CG9 CE9 CE12 CE16 CE18 CT1 CT2 CT8 CT9 CT15 CT22
10. Potenciar o rendemento académico dos alumnos e o seu progreso escolar, no marco dunha educación integral.	CB5 CG3 CG4 CG5 CG9 CG12 CE12 CE13 CE14 CE15 CT2 CT8 CT9 CT13 CT15 CT22
11. Asumir a necesidade do desenvolvemento integral continuo, mediante a autoavaliación da propia práctica.	CB5 CG2 CG9 CG10 CG12 CE9 CT8 CT14 CT15 CT22

12. Comprender que a dinámica diaria en Educación Primaria é cambiante en función de cada estudante, grupo, situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.	CG3 CG4 CG12 CE7 CE11 CE12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT22

Contidos

Tema	
1. Teorías e modelos curriculares.	1.1. Teorías sobre o currículo 1.2. Os modelos de escola e de aula en relación co currículo.
2. Compoñentes didácticos do proceso de ensino-aprendizaxe.	2.1. Docente, discente e contidos de aprendizaxe na educación escolarizada. 2.2. O proceso de ensino-aprendizaxe: análise.
3.-O currículo de Educación Primaria	3.1. Leis orgánicas vixentes en materia de currículo. 3.2. O desenvolvemento das leis orgánicas. 3.3. O Decreto de Currículo de Educación Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia. 3.4. Elementos do currículo.
4.-As funcións do profesor de Educación Primaria	4.1. Función didáctica: deseño e programación, de aplicación de programas e de avaliación. 4.2. Función orientadora e titorial. 4.3. Función de participación na organización do centro. 4.4. Función de investigación e innovación.
5. Os obxectivos e as competencias no currículo de Educación Primaria.	5.1. Metas e obxectivos. 5.2. Tipos de obxectivos 5.3. As competencias básicas en Educación Primaria
6.- Selección e secuenciación de contidos.	6.1. Contidos educativos: definición e clasificación. 6.2. Selección e secuenciación de contidos.
7. Métodos, principios e estratexias didácticas	7.1. Os métodos de ensino. 7.2. As técnicas de ensino. 7.3. Principios didácticos. 7.4. Estratexias de ensino-aprendizaxe.
8. Tarefas de ensino e organización de procesos de ensino-aprendizaxe	8.1. Actividades e tarefas como elementos do currículo. 8.2. Planificación, execución e avaliación dos procesos de ensino-aprendizaxe.
9. Construción e análise de recursos e materiais didácticos.	9.1. Concepto e clases de recursos didácticos. 9.2. Elaboración de recursos didácticos. 9.3. Avaliación de recursos didácticos.
10. A avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe.	10.1. Concepto, clases e funcións da avaliación. 10.2. Criterios de avaliación. 10.3. Técnicas e instrumentos de avaliación.
11. Diversidade e inclusión na aula de Primaria.	11.1. A adecuación do currículo ao alumnado. 11.2. O ensino inclusivo. 11.3. A distribución flexible de espazos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	3	6	9
Lección maxistral	8	16	24
Debate	5	10	15
Obradoiro	8	16	24
Traballo tutelado	6	12	18
Seminario	5	15	20
Práctica de laboratorio	5	5	10
Traballo	8	8	16
Exame de preguntas obxectivas	1	6	7
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	6	7

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación por parte do profesorado da guía docente correspondente a esta materia.
Lección maxistral	Información previa dada polo profesorado cos esquemas correspondentes dos diferentes contidos básicos que debe contemplar o deseño curricular de aula.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Obradoiro	Elaboración de diferentes recursos didácticos alternativos: de tipo lúdico e manipulativo, audiovisuais, unidades didácticas globalizadas, guións didácticos, manualidades artísticas para introducir temas do currículo de primaria, deseños curriculares de aula sobre o ciclo anual das festas populares e temas propios da escola primaria (datas significativas, días internacionais, etc.)
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da persoa docente encargada de dirixir o proceso de ensinanza-aprendizaxe. Estes traballos poden requirir traballo autónomo do alumnado.
Seminario	Estudo e actividades prácticas, como programacións, relacionadas co deseño e desenvolvemento do currículo na educación primaria.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Estudo e actividades prácticas, como programacións, relacionadas co deseño e desenvolvemento do currículo na educación primaria.
Obradoiro	Elaboración de diferentes recursos didácticos alternativos: de tipo lúdico e manipulativo, audiovisuais, unidades didácticas globalizadas, guións didácticos, manualidades artísticas para introducir temas do currículo de primaria, deseños curriculares de aula sobre o ciclo anual das festas populares e temas propios da escola primaria (datas significativas, días internacionais, etc.)
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da persoa docente encargada de dirixir o proceso de ensinanza-aprendizaxe. Estes traballos poden requirir traballo autónomo do alumnado.
Probas	Descrición
Traballo	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias et

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Proba tipo test con tres alternativas de resposta (20%) e proba de resposta longa (preguntas de desenvolvemento) (10%), que totaliza un 30%. Para superar a materia é necesario acadar polo menos 4 puntos en cada unha das probas anteriores (escala 1-10). Nestas probas valoraranse as competencias vinculadas á lección maxistral e aos debates realizados en clase.	30	CB2 CB3 CB4 CG1 CE5 CE7 CE8 CE9 CE11 CE12 CE15 CE16 CE17 CT1 CT2 CT14 CT16 CT22 CT23

Seminario	Elaboración práctica dun deseño curricular de aula. Aplicación da teoría a un caso práctico. O traballo consistirá na elaboración dunha programación. O traballo en aula, neste caso, require completarse con actividades realizadas fóra dela. Para a superación da materia é preciso acadar un 5 na cualificación do traballo realizado nos seminarios (escala 1-10).	40	CB2
			CB3
			CB5
			CG2
			CG4
			CE16
			CT2
			CT13
			CT15
			CT22
Obradoiro	Valoración de tarefas prácticas concretas realizadas polo alumnado.	15	CB3
			CG10
			CG11
			CE12
			CE13
			CE14
			CE17
			CE18
			CT2
			CT9
Traballo tutelado	Valoración de traballos e proxectos iniciados e desenvolvidos nas clases calesquera que sexa o tipo de agrupamento baixo as directrices e supervisión do profesorado. Estes traballos abranguen actividades que poden estar ou non vinculados no seu desenvolvemento a tarefas de traballo autónomo do alumnado.	15	CB2
			CB3
			CB4
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG11
			CE11
			CE12
			CE13
			CE16
			CT2
			CT6
			CT9
			CT14
			CT16
			CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

De non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo mediante as correspondentes probas.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas de exames'

Criterios para superar a materia:

a) Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas como mínimo a metade da puntuación. b) Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Éste deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, este valorarase ata un máximo de 5 puntos. Ademais deberá realizar un traballo tutelado que terá unha valoración de ata 3 puntos e outro cunha valoración de ata 2 puntos. Será condición indispensable para superar a materia, obter en cada un dos apartados como mínimo a metade da puntuación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ESCUADERO J.M. y otros, Diseño, desarrollo e innovación del currículum., Síntesis, 2007

MEDINA RIVILLA y DOMÍNGUEZ GARRIDO Mª C., Didáctica: Formación Básica para Profesionales de la Educación., Editorial Universitas, S.A., 2015

Bibliografía Complementaria

ANTUNEZ, S. y DEL CARMEN, M. y OTROS, Del proyecto educativo a la programación de aula: el qué, el cuando y el como de los instrumentos de la planificación didáctica., Grao, 1992

CAÑAS, A., MARTIN-DIAZ, Mª J. y NIEDA, J., Competencia en el conocimiento y la interacción con el medio físico. La competencia científica., Alianza Editorial, 2007

ESCAMILLA, A., Las competencias en la programación de aula: infantil y primaria (3-12 años), Editorial Graó, 2009

GIMENO, J., El currículum: Una reflexión sobre la práctica, Morata, 1988

GIMENO, J., Teoría de la enseñanza y desarrollo del currículo., Anaya, 1981

GIMENO, J. e PÉREZ GÓMEZ, A., Comprender y transformar la Enseñanza, Morata, 1993

MARTIN, E y MORENO, A., Competencia para aprender a aprender, Alianza Editorial, 2007

MORAL, C., Didáctica. Teoría y práctica de la enseñanza., Editorial Pirámide., 2006

ORTEGA, J.A. y CHACÓN, A., Nuevas tecnologías para la educación en la era digital., Psicología Pirámide., 2006

PUIG, J.M. y MARTIN, X., Competencia en autonomía e iniciativa personal., Alianza Editorial, 2007

RICO, L. y LUPIAÑEZ, J.L., Competencias matemáticas desde una perspectiva curricular., Alianza Editorial, 2007

SÁNCHEZ HUETE, J.C., Compendio de Didáctica General., CCS, 2008

TITONE, R., Metodología Didáctica, Rialp, 1976

TORRES, J., El currículum oculto, Morata, 2005

TORRES, J., Globalización e interdisciplinariedad: el currículum integrado., Morata, 2006

ZABALA, A. y RUBIO, Mª J. y CASTILLO, S., Programación por competencias. Formación y práctica., Pearson/Prentice Hall, 2007

ZABALZA, M.A., El diseño y desarrollo curricular, Narcea, 1987

VIVANCOS, J., Tratamiento de la información y competencia digital., Alianza Editorial, 2007

PINO JUSTE, M. Y CANTÓN MAYO, I., Diseño y desarrollo del currículum, Alianza Editorial, 2014

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Educación: Teoría e historia da educación/O05G120V01102

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G120V01105

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria**

Materia	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria			
Código	005G120V01202			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Alonso Ferreiro, Almudena			
Profesorado	Alonso Ferreiro, Almudena Parada Castro, Ángel			
Correo-e	almalonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia cumpre un papel fundamental derivado do seu carácter instrumental e formativo: - Ten un carácter instrumental porque traballa as competencias necesarias para o manexo das tecnoloxías como ferramentas para a busca, o tratamento, a organización e a representación da información. Neste senso, serve de apoio a outras materias do plano de estudos. - Ten un carácter formativo porque ofrece unha nova visión de como ensinar e como aprender na escola dentro da sociedade da información e o coñecemento. Nesta materia terás a oportunidade de coñecer, analizar e valorar cal é o novo papel do profes@r, d@s alumn@s e dos elementos que configuran o acto didáctico, cal é a nova maneira de ensinar e aprender coa tecnoloxía. Así coñecerás, novos recursos didácticos con base tecnolóxica, como deseñar e elaborar materiais didácticos empregando a tecnoloxía, que estratexias de traballo empregar coas novas tecnoloxías na escola,... Por último, como mest@r será necesario que sexas capaz de axudar aos teus alumn@s a desenvolverse nesta nova contorna tecnolóxica pero cunha visión crítica e reflexiva, que lle permita descubrir nas tecnoloxías unha ferramenta non só para o tempo de lecer, senón tamén para a súa formación como cidadáns libres e responsables.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer

CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber • saber facer
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber • saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber facer • Saber estar / ser
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Analizar o contexto da actual sociedade da información e reflexionar sobre a nova contorna social e educativo que xeran as Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC), dando lugar á necesidade de adquirir novas competencias persoais e profesionais.	CB1 CB3 CG1 CG2 CG6 CG9 CG10 CE1 CE2 CE7 CE8 CE9 CE11 CE17 CE19 CT2 CT6
Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.	CB1 CB2 CB3 CG1 CG6 CE2 CE5 CE7 CE8 CE9 CE23 CT1 CT6

Construír unha base de coñecementos, actitudes e habilidades técnicas útiles para o futuro mestre no desenvolvemento da súa actividade profesional que lle permitan unha adecuada utilización dos recursos tecnolóxicos ao seu alcance, analizando e reflexionando sobre as implicacións que dita utilización ten no deseño e desenvolvemento curricular.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG6
	CG9
	CG10
	CG11
	CE2
	CE5
	CE7
	CE8
	CE9
	CE11
	CE15
	CE17
	CE19
	CT1
	CT2
	CT5
	CT6
	CT9
	CT16
	CT22
Familiarizarse coa lexislación dos marcos reguladores da tecnoloxía dixital.	CB1
	CB3
	CG1
	CG2
	CG6
	CE2
	CE5
	CE7
	CE8
	CE9
	CT1
	CT2
	CT6

Ser capaz de buscar, seleccionar e avaliar ou deseñar e construír materiais didácticos en soporte tecnolóxico adaptados ás características dos alumnos e dos contidos de aprendizaxe, así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos.	CB2
	CB3
	CB4
	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG6
	CG7
	CG10
	CG11
	CG12
	CE2
	CE5
	CE6
	CE7
	CE8
	CE9
	CE11
	CE13
	CE15
	CE16
	CE17
	CE19
	CE23
	CT1
	CT2
	CT3
	CT4
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT12
	CT13
	CT14
	CT15
	CT16
	CT17
	CT18
	CT22

Adquirir bases teóricas e prácticas para o emprego de habilidades e destrezas que posibiliten o manexo dos novos medios tecnolóxicos e dixitais de formación disciplinar e profesional.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG4
	CG6
	CG8
	CG10
	CG11
	CG12
	CE2
	CE5
	CE6
	CE7
	CE8
	CE9
	CE11
	CE15
	CE17
	CE19
	CT1
	CT2
	CT5
	CT16
	CT17
	CT22

Aplicar os medios de comunicación da rede ao proceso de ensino-aprendizaxe.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG6
	CG7
	CG8
	CG9
	CG10
	CG11
	CG12
	CE2
	CE5
	CE6
	CE7
	CE8
	CE11
	CE17
	CE19
	CE23
	CT1
	CT7
	CT8
	CT14
	CT15
	CT22

Abordar a produción de materiais tecnolóxicos e/ou adaptalos desde alternativas creativas e innovadoras.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG6
	CG7
	CG8
	CG9
	CG10
	CG11
	CG12
	CE2
	CE5
	CE6
	CE7
	CE8
	CE9
	CE11
	CE13
	CE15
	CE16
	CE17
	CE19
	CE23
	CE30
	CE37
	CE66
	CT1
	CT2
	CT3
	CT4
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT12
	CT13
	CT14
	CT15
	CT16
	CT17
	CT18
	CT22

Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipo como instrumentos básicos da formación como futuros docentes e tomar conciencia de que o ensino é un labor de equipo.	CB3
	CB5
	CG5
	CG6
	CG9
	CE11
	CE16
	CT8
	CT9
	CT12
	CT13
	CT15
	CT16

Analizar e avaliar materiais dixitais identificando os seus puntos fortes e débiles para integralos no proceso de ensino-aprendizaxe.	CB1 CG1 CG2 CG10 CG12 CE9 CE11 CE16 CE23 CT1 CT14 CT16 CT22
Traballar autónomamente, cun posicionamento académico e unha actitude investigadora ante os procesos educativos en xeral e a educación virtual ou e-learning, en particular.	CB1 CB5 CG1 CG12 CE19 CE23 CT14 CT15 CT16 CT17 CT22

Contidos

Tema	
Tema 1: As TIC na sociedade da información	1.1. Alfabetización tecnolóxica e a competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual e dixital 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información
Tema 2: A integración das TIC en contextos educativos	2.1. Factores que inflúen na súa integración 2.2. Perspectivas curriculares e modelos de integración do TIC 2.3. Proxectos nacionais de implantación do TIC nos centros
Tema 3: Recursos multimedia para a educación primaria	3.1. Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos. 3.2. Funcións e orientacións para o uso didáctico do multimedia educativo. 3.3. Selección e avaliación de multimedias educativos. 3.4. Deseño e elaboración de materiais didácticos multimedia.
Tema 4: Recursos web para a educación primaria	4.1. Aplicacións educativas da Web 2.0 e traballo colaborativo na rede. 4.2. Metodoloxías de traballo con Internet na aula: webquest, cazas do tesouro... 4.3. Seguridade da infancia en Internet 4.4. Contornas virtuais de ensino-aprendizaxe
Tema 5: A linguaxe e os medios de comunicación de masas en educación primaria	5.1. Lectura de imaxes. A imaxe dixital. 5.2. A televisión e a publicidade na aula. 5.3. Utilización educativa do vídeo e do cine 5.4. Integración do cinema en educación
Tema 6: Novos recursos TIC para o proceso de ensino- aprendizaxe	6.1. Do libro de texto ao libro dixital 6.2. O Encerado Dixital na aula. Metodoloxía de traballo 6.3. Dispositivos móbiles, m-learning e realidade aumentada. 6.4. Videoxogos e gamificación
Tema 7: Inclusión educativa con apoio das TIC	7.1. As tecnoloxías de apoio á diversidade: tipoloxías e funcións. 7.2. Experiencias de integración das TIC para a inclusión educativa.
Tema 8: A avaliación e a tutoría a través do TIC	8.1. O portafolio e a rúbrica para a avaliación e seguimento de aprendizaxes 8.2. A acción tutorial mediada por TIC

PARTE PRÁCTICA:

Propónse as seguintes temáticas para os proxectos de traballo.

As prácticas, que se concretarán na primeira semana de clase en función dos coñecementos previos dos alumnos/as e a disponibilidad de recursos, serán proxectos de traballo individuais ou en pequeno grupo e virarán ao redor dos seguintes eixos, a elixir un:

1. Elaborar unha web de recursos educativos dixitais en lingua galega.
2. Elaborar unha secuencia didáctica dixital baseada na Tableta ou dispositivos móbiles.
3. Elaborar unha secuencia didáctica dixital baseada no Encerado Dixital Interactivo (EDI).
4. Realizar un E-book (libro dixital).
5. Realizar un xornal ou revista escolar dixital.
6. Realizar unha secuencia dixital baseada en recursos educativos audiovisuais.

O produto final será un E-PORTFOLIO en formato blogue que se elaborará ao longo do cuadrimestre e que deberá conter, entre outros, a colección ou recompilación en formato dixital de cada unha das actividades elaboradas e reflexións derivadas. A parte práctica da materia será defendida oralmente ao final do cuadrimestre.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	2	14	16
Traballo tutelado	2	4	6
Seminario	2	5	7
Prácticas autónomas a través de TIC	28	42	70
Aprendizaxe-servizo	0	5	5
Lección maxistral	19	19	38
Exame de preguntas obxectivas	1	7	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia. Pódese levar a cabo individualmente ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos vinculados a cada un dos temas.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Van encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas, etc.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense a través do TIC de forma autónoma.
Aprendizaxe-servizo	O ApS (Aprendizaxe-Servizo) é unha metodoloxía de ensino e aprendizaxe grazas á cal o alumnado pon en práctica coñecementos e desenvolven habilidades e actitudes mediante un servizo á comunidade. Combina dous elementos: aprendizaxe a través da experiencia e o servizo á comunidade. A participación neste proxecto será voluntaria. Formará parte da avaliación da materia para quen participara no mesmo
Lección maxistral	Exposicións sobre contidos da materia, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou práctica a desenvolver individual ou grupalmente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre o contido abordado
Presentación	Orientación individualizada para a defensa oral do proxecto de prácticas
Seminario	Orientación en pequenos grupos durante a resolución das tarefas sobre os proxectos de prácticas
Prácticas autónomas a través de TIC	Orientación e apoio individualizado no manexo das ferramentas TIC utilizadas para o desenvolvemento do proxecto de prácticas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaluadas
Traballo tutelado	Actividades realizadas nas sesións teóricas	5	CB1 CG1 CG2 CG10 CG12 CE2 CE5 CE6 CE8 CE11 CE15 CE17 CE19 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT14 CT15

Presentación	Presentación e exposición oral do proxecto de prácticas realizado apoiándose nun multimedia e nun póster científico	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE2 CE5 CE6 CE7 CE8 CE9 CE11 CE13 CE15 CE16 CE17 CE19 CE23 CE30 CE37 CE66 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT22

Exame de preguntas obxectivas	Proba tipo test de elección múltiple sobre os contidos teóricos da materia.	45	CB1 CG1 CG2 CG6 CG10 CG12 CE2 CE5 CE6 CE8 CE11 CE15 CE17 CE19 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT14 CT15

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (2'5 puntos de 5 puntos de teoría, obtendo mínimo no exame 2 puntos) e nas prácticas (2'5 puntos de 5 puntos de prácticas).

A avaliación para o alumnado asistente e non asistente é a mesma. Para ser calificados/as a través da avaliación continua requirirase a asistencia alomenos, ao 80% das sesións de prácticas e teóricas respectivamente. Outras situacións excepcionais que merezan un trato específico, analizaranse no seu momento.

As competencias non adquiridas serán avaliadas en 2ª convocatoria e, de non aprobarse entón non se gardarán as notas para a seguinte convocatoria. Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Pódense consultar as datas dos exames na páxina do centro na sección de Educación Primaria no apartado datas Exames

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Gallego-Arrufat, M.J.; Raposo-Rivas, M. (coords.). (2016), Formación para la educación con tecnologías, 2016, Madrid: Pirámide

Cebrian De la Serna, M.; Gallego Arrufat, M.J., Procesos educativos con TIC en la sociedad del conocimiento, 2011, Madrid: Pirámide.

Bibliografía Complementaria

Raposo Rivas, M.; Martínez Figueira, M.E. (coords.), As TIC e as suas aplicacións na aula: misión posible, 2012, Noia: Toxosoutos

Martínez Figueira, M.E. (coords.), TIC para a inclusión de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, 2013, Vigo: Servicio de publicacións da Universidade

Raposo Rivas, M., TIC e TAD como obxecto de investigación e de intervención en educación, 2014, Vigo: Servicio de Publicacións da Universidade

Raposo Rivas, M., Novas tecnoloxías aplicadas a educación: aspectos técnicos e didácticos, 2002, Vigo: Servicio de Publicacións da Universidade

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Innovación e investigación didáctica/O05G120V01504

Prácticas externas: Practicum/O05G120V01981

Traballo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Outros comentarios

RECOMENDACIÓN:

- 1) Actitude favorable e receptiva para a experimentación e exploración das posibilidades que ofrecen as tecnoloxías no campo educativo.
  - 2) Asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para avaliación, por parte dos docentes, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais.
  - 3) Que o alumnado non asistente o comunique durante o primeiro mes de clase para determinar as alternativas metodolóxicas e de avaliación que se van seguir.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia: Historia do presente				
Materia	Historia: Historia do presente			
Código	O05G120V01203			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Rodríguez Teijeiro, Domingo			
Profesorado	Rodríguez Teijeiro, Domingo Valín Fernández, Alberto Juan			
Correo-e	teijeiro@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/historia_contemporanea			
Descrición xeral	A materia de Historia do Presente pretende introducir ao alumnado no estudio dos principais acontecementos e os procesos xerais de cambio e continuidade da Humanidade a partires da segunda metade do século XX e, o tempo, que se familiarice coas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que compre destacar a localización dos acontecementos no espazo e no tempo, o manexo de fontes de información, a interpretación crítica dos datos, a conciencia de que as explicacións causais son produto da interacción dun conxunto de factores diversos, capacidade de análise e síntese ou a emisión de xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CE31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais	• saber
CE32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais	• saber
CE33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	• saber • saber facer
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber • saber facer
CE35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	• saber • saber facer
CE37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • Saber estar / ser

CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• saber • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprender os principios básicos da Historia e das Ciencias Sociais para ser capaz de deseñar, planificar e avaliar correctamente os procesos de ensino e aprendizaxe.	CB3 CG8 CG10 CE31 CE32 CE33 CE34 CE35 CE37 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23
Manexar diferentes instrumentos de recompilación de información e investigar en fontes diversas da Historia do Presente para ser capaz de planificar, realizar e presentar pequenas investigacións individuais e en equipo que contribúan á elaboración dun discurso crítico e razoado sobre a realidade actual.	CB3 CG8 CG11 CE31 CE32 CE33 CE34 CE35 CE37 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23

Promover o estudo da Historia e das Ciencias Sociais desde unha orientación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións públicas e privadas.

CG11
CT1
CT2
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16

Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.

CB3
CG9
CT1
CT2
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT20
CT23

Contidos

Tema

Historia e Tempo.

O cambio histórico e a súa dimensión cultural.

As bases do tempo presente.

As relacións internacionais (1945-1989).
Evolución económica (1945-1989).

Movementos sociais e políticos na contemporaneidade.

Os movementos de contestación social.
Sistemas e ideas políticas.
Xénero e desigualdade social.

O mundo do presente: de 1989 á "Gran Recesión".

A posguerra fría e a Nova Orde Mundial.
O mundo despois do 11-S.
Das crises dos noventa á Gran Recesión.

Globalización e novos modelos culturais.

A globalización económica.
A "sociedade rede": cultura e novas tecnoloxías da información.
Crecemento e desenvolvemento sostible.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	25	50
Obradoiro	15	20	35
Traballo tutelado	7	20	27
Presentación	1	1	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	30	32
Informe de prácticas	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia polo profesor, debates dirigidos, aportación persoais do alumno
Obradoiro	Realización de comentarios de textos históricos e de actualidade. Traballo con fontes de información ou históricas.
Traballo tutelado	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento á bibliografía especializada, aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da Historia do Presente. Deberán estar asignados inexcusablemente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.
Presentación	Exposición sintética na aula dos traballos realizados en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumnado.
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistras, sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas e seminarios. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados	30	CB3
	de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo.		CG8
	Obxectivos de aprendizaxe.		CG9
	Profundizar mas destrezas propias da aprendizaxe histórica, entre as que destacan: localización dos acontecementos no espazo e no tempo, manexo de fontes de información, interpretación crítica dos datos, conciencia de que as explicacións		CG10
	históricas son produto da interacción de diversos factores, capacidade de análise e síntese, capacidade de emitir xuízos fundamentados sobre asuntos controvertidos.		CG11
	Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc.		CT1
			CT2
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT14
			CT15
			CT16
Exame de preguntas de desenvolvemento	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva.	30	CG9
	Resultados da aprendizaxe:		CT1
	Capacidade para reflexionar criticamente sobre aspectos importantes do Presente e sobre a construción de valores sociais, os cambios nas relacións de xénero e interxeracionais, multiculturalidade e interculturalidade, a discriminación e inclusión social, etc.		CT2
			CT6
			CT7
			CT8
			CT14
			CT20
			CT23

Informe de prácticas	Seminarios : Selección, presentación, análise e crítica dos materiais traballados e capacidade para fomentar o debate, a discusión e a participación. Traballos de aula: Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos exercicios prácticos indicados. Resultados da aprendizaxe: Dentro das técnicas historiográficas: manexo das categorías temporais, representación de ciclos e de etapas, vocabulario específico, etc. Integración de novas tecnoloxías de información: fontes primarias e como un obxecto de estudo, alcanzando a capacidade de analizar criticamente o impacto das novas tecnoloxías e medios de comunicación	40	CB3
			CG8
			CG10
			CE31
			CE32
			CE33
			CE34
			CE35
			CE37
			CT1
			CT2
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT20
			CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

Valoraranse a asistencia e participación activa nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades.

Aqueles alumnos que non se acollan á modalidade presencial, couda que deberán comunicar ao profesor responsable dentro do primeiro mes do cuatrimestre, examinaranse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico ou bibliográfico, que será asignado polo profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo o 30%.

Os alumnos da modalidade presencial que non realicen todas as actividades e traballos prácticos ou non acaden nestes ou no examen a cualificación de aprobado, deberán repetir na segunda convocatoria aquelas partes da materia que teñan suspensas ou ben acollerse á modalidade non presencial con idénticos requisitos aos esixidos a este alumnado.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade, no apartado "Exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Avilés Farré, Juan, Pardo, Rosa y Sepúlveda, Isidro., Las Claves del mundo actual : una historia global desde 1989, 1ª, Síntesis, 2014, Madrid

Fontana, Josep, Por el bien del imperio : una historia del mundo desde 1945, 8ª, Pasado y Presente, 2011, Barcelona

Bibliografía Complementaria

Núñez Seixas, X.M., Las utopías pendientes. Una breve historia del mundo desde 1945, 1ª, Crítica, 2015, Barcelona

Judt, Tony, Postguerra : una historia de Europa desde 1945., 1ª, Taurus, 2012, Madrid

Aróstegui, Julio, La Historia vivida : sobre la historia del presente., 1ª, Alianza Editorial, 2004, Madrid

Avilés Farré, Juan. y Sepúlveda, Isidro., Historia del mundo actual : de la caída del Muro a la Gran Recesión, 1ª, Síntesis, 2014, Madrid

Aróstegui, Julio, Investigación histórica : teoría y método., 2ª, Crítica, 2001, Barcelona

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento**

Materia	Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento			
Código	O05G120V01204			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Rodríguez Enriquez, Monica			
Profesorado	Rodríguez Enriquez, Monica			
Correo-e	monica.ro.en@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	Tratarase de coñecer e identificar as principais dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento, a súa avaliación e principios básicos da intervención.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CG2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	• saber • saber facer
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber • saber facer
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer • Saber estar / ser
CT7	Resolución de problemas	• saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar e planificar na resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos tipos de aprendizaxe.	CB2 CG4 CE4 CE13 CE17 CT2 CT7 CT13
Identificar manifestacións escolares de dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento.	CB3 CG2 CE4 CE5 CT8
Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	CB2 CG4 CE5 CE6 CE19 CT2 CT7 CT8 CT13 CT16
Analizar de forma crítica os coñecementos provenientes da psicoloxía da educación e do desenvolvemento para construír unha visión propia, integradora e articulada que permita a mellora, a aprendizaxe e o desenvolvemento dos nenos e nenas con necesidades específicas de apoio educativo.	CB3 CG4 CG10 CE3 CE6 CE17 CT13 CT16
Identificar as dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento, informar e colaborar no seu tratamento.	CB3 CB4 CG2 CE6 CT1 CT2 CT8 CT9

Contidos

Tema
As necesidades específicas de apoio educativo e a discapacidade. *
Identificación, prevención e intervención psicoeducativa nas dificultades na aprendizaxe escolar durante a educación primaria. *
Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe asociadas a factores sociais na educación primaria. *
Identificación e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe vinculadas aos trastornos do desenvolvemento na educación primaria. *

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	11	33
Estudo de casos	15	45	60
Resolución de problemas	15	15	30
Exame de preguntas obxectivas	2	25	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Explicación por parte dos profesores dos aspectos fundamentais de cada un dos temas da materia.
Estudo de casos	Concreción dunha proposta de identificación, prevención e tratamento dun caso de dificultades de aprendizaxe e un caso de trastorno do desenvolvemento.
Resolución de problemas	Profundización teórico-práctica nos contidos da materia. Deseño de propostas de prevención e intervención de casos prácticos exemplo de dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento.

Atención personalizada	
	Descrición
Metodoloxías	
Estudo de casos	Supervisión na aula e nas titorías
Resolución de problemas	Supervisión na aula e nas titorías
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Resolución de dúbidas nas titorías e por correo electrónico

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Concreción e defensa oral dunha proposta de identificación, prevención e tratamento dun caso de dificultades de aprendizaxe ou un caso de trastorno do desenvolvemento.	30	CB2 CB3 CG2 CG4 CG10 CE4 CE5 CE13 CE17 CT1 CT2 CT8 CT9
Resolución de problemas	Profundización teórico-práctica dos contidos da materia. Deseño de propostas de prevención e intervención de casos prácticos exemplo de dificultades de aprendizaxe e trastornos do desenvolvemento.	20	CB2 CB3 CG2 CG4 CG10 CE6 CE19 CT7 CT8 CT9 CT13 CT16

Exame de preguntas obxectivas	Resposta a cuestións teórico-prácticas sobre a materia en formato tipo test de opción múltiple.	50	CB2 CB3 CG4 CE5 CE6 CE13 CE17 CE19 CT8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os estudantes que sigan a avaliación continua (80% de asistencia ás sesións da materia), os traballos e actividades de aula programadas serán obrigatorios. Seguir a modalidade de avaliación continua, non garante o aprobado na materia. É preciso superar a proba obxectiva con unha nota de 5 sobre 10 para poder superar a materia.

Os estudantes que non sigan a avaliación continua deben realizar na data oficial, un exame no que se avaliarán as competencias básicas da materia. O exame consistirá na resolución dun caso práctico de dificultades de aprendizaxe ou trastornos do desenvolvemento, completando os apartados establecidos.

Aqueles estudantes que non superen a materia pola modalidade de avaliación continua ou suspendan na convocatoria anterior (maio), poderán avaliarse novamente na convocatoria de xullo, de acordo aos mesmos criterios establecidos na convocatoria anterior (resolución de caso práctico).

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'exames '

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

American Psychiatric Association, DSM-5. Manual Diagnóstico y Estadístico de los Trastornos Mentales, 5ª, Panamericana, 2014, Madrid

Botías, F., Higuera, A. M. y Sánchez, J. F., Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos, Wolters Kluwer Educación, 2012, Madrid

Fiuza, M. J. y Fernández, M. P., Dificultades de aprendizaje y trastornos del desarrollo. Manual didáctico, Pirámide, 2013, Madrid

Flores, P. y Rico, L. (Coords.), Enseñanza y aprendizaje de la smatemáticas en Educación Primaria, Pirámide, 2015, Madrid

Lebrero, M. P. y Fernández, M. D., Lectoescritura. Fundamentos y estrategias didácticas, Síntesis, 2015, Madrid

Bibliografía Complementaria

Armenta, F. y Rodríguez, C., Necesidades específicas de apoyo educativo: Teoría, programas, adaptaciones curriculares, las nuevas tecnologías y las competencias básicas, Fundación Ecoem, 2010, Sevilla

González, M. J. (Coord.), Prevención de las dificultades de aprendizaje, Pirámide, 2012, Madrid

Santiuste, V., Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica, CCS, 2006, Madrid

Cruz, J. y Yoldi, M., Alumnos distraídos, inquietos e impulsivos (TDAH). Estrategias para atender su tratamiento educativo en educación primaria, CEPE, 2009, Madrid

De la Iglesia, M. y Olivar, J. S., Autismo y síndrome de Asperger. Trastornos del espectro autista de alto funcionamiento. Guía para educadores y familiares, CEPE, 2011, Madrid

Teruel, J. y Latorre, A., Dificultades de aprendizaje. Intervención en dislexia y discalculia, Pirámide, 2014, Madrid

Vila, J.O. y Gutiérrez, F., Manual básico de dificultades de aprendizaje, Sanz y Torres, 2013, Madrid

García, J. N., Dificultades del desarrollo: evaluación e intervención, Pirámide, 2007, Madrid

Miller, K., Thriving with ADHD workbook for Kids, Callisto Media, 2018, Nueva York

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G120V01931

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G120V01932

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G120V01933

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202

Materias que se recomenda ter cursado previamente

DATOS IDENTIFICATIVOS**Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar**

Materia	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar			
Código	O05G120V01205			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Rodríguez Rodríguez, Juan Luís			
Profesorado	Rodríguez Rodríguez, Juan Luís Sueiro Domínguez, Encarnación			
Correo-e	juanluisrr@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciona ao futuro docente un coñecemento detallado sobre o proceso de aprendizaxe dos seus alumnos/as e a forma de melloralo mediante procedementos de instrución adecuados. Na actualidade espérase que o/a mestre/a desempeñe un papel de guía, titor/a, mediador/a dos procesos de aprendizaxe; que sexa un investigador activo na aula e moi crítico e reflexivo co seu labor. Esta materia é unha ferramenta esencial que lle capacitará para o desempeño destas funcións.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber

CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar.	CB3 CE1 CE7 CT1 CT2 CT6 CT14 CT16
Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias.	CB2 CG2 CE5 CE16 CT1 CT6 CT11
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	CB2 CB3 CG4 CG7 CE6 CT2 CT7 CT8 CT13 CT15
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de Primaria.	CB2 CB3 CG5 CE11 CT12
Promover o traballo cooperativo e o traballo autónomo que permita deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe con outros docentes e profesionais.	CB2 CB3 CB4 CE13 CT2 CT8 CT9 CT12
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación en psicoloxía da educación na idade escolar.	CB5 CG10 CE19 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT11 CT14 CT16

Contidos	
Tema	
Paradigmas e concepcións teóricas sobre a aprendizaxe e a aprendizaxe escolar.	Contribucións do conductismo á explicación dos procesos de aprendizaxe. Aprendizaxe por observación: a teoría social cognitiva. Achegas do procesamento da información. A teoría sociocultural de Vygotsky. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento. A teoría da aprendizaxe significativa de Ausubel. A concepción constructivista da aprendizaxe escolar.
Contextos e factores condicionantes da aprendizaxe na idade escolar.	Ámbitos educativos nas sociedades desenvolvidas. O contexto familiar. Funcións psicolóxicas e educadoras da familia. A interacción familia-escola. Programas de formación de pais. O contexto escolar. Características das prácticas educativas escolares. Factores persoais, contextuais e relacionais que favorecen a aprendizaxe na escola. O profesor/a: elemento crave da aprendizaxe dos alumnos/as. O alumno/a: axente, protagonista e responsable da aprendizaxe. Os contidos. Outros ámbitos educativos. Os mass media como instrumentos educativos.
Procesos e estratexias de aprendizaxe no ámbito escolar.	Natureza, estrutura e formulacións teóricas sobre a intelixencia. Procesos e estratexias cognitivas e metacognitivas. Implicacións na aprendizaxe escolar. Avaliación e mellora das habilidades cognitivas.
Procesos afectivos e motivación académica na idade escolar.	Autoconceito: formación e relación co rendemento académico. Emocións e aprendizaxe escolar. A motivación do estudante e a aprendizaxe escolar. Estratexias motivacionais.
Interacción alumno-alumno e profesor-alumno na Educación Primaria.	Estilos de ensino e efectividade docente. Relaciones profesor-alumno: representacións, expectativas e interacción. A mediación instrucional. Interacción entre alumnos e aprendizaxe escolar.
Contexto familiar, Tics e aprendizaxe escolar.	O uso dos Tics e a aprendizaxe escolar. O uso dos Tics e a instrución.
Métodos e procedementos de investigación en Psicología da Educación.	Importancia da investigación nesta disciplina. Métodos de investigación. Técnicas de investigación.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	14	21	35
Estudo previo	0	4	4
Resolución de problemas	12	15	27
Traballo tutelado	12	49	61
Seminario	7	7	14
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Informe de prácticas	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte da docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a levar a cabo polo estudante.
Estudo previo	Entrevistas que os grupos manteñen coa docente para asesoramento/seguimento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	Actividades na que se formulan problemas e/ou exercicios coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións idóneas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Traballo tutelado	Resolución de actividades, estudo de casos, elaboración de documentos sobre a temática da materia, tanto na aula como fora dela, baixo a dirección do docente.
Seminario	Entrevistas que os grupos manteñen co docente para asesoramento e o desenvolvemento das actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Execución das actividades de aula.
Seminario	Seguimento e asesoramento do traballo grupal.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Informes e exposicións de actividades, resolución de casos correspondentes á metodoloxía de traballos tutelados realizados na aula e fóra da mesma	15	CB2 CB3 CB4 CG2 CG4 CG5 CG7 CG10 CE13 CE19 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16
Exame de preguntas obxectivas	Probas que inclúen preguntas con diferentes opcións de resposta sobre contidos da materia.	35	CB2 CB3 CE1 CE7 CE11 CT1 CT3 CT7 CT14 CT16

Informe de prácticas	Informes e defensa das prácticas realizadas no que se desenvolvan, relacionen, organicen os coñecementos e preséntense conclusións propias dos estudantes sobre as mesmas.	35	CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG5 CE1 CE5 CE6 CE7 CE13 CE16 CE19 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16
Resolución de problemas e/ou exercicios	Preguntas sobre contidos específicos e claves da materia	15	CB2 CB3 CE1 CE7 CE11 CT1 CT3 CT7 CT14 CT16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alumnado presencial:

Para o alumnado que siga a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios e contará a asistencia a clase, que tamén será obrigatoria (esíxese a asistencia regular a, polo menos, o 80% das sesións). Os traballos entregaranse na aula e subiranse á plataforma (Faitic) segundo o calendario que se estableza.

Para superar a materia será preciso que os e as estudantes obteñan en cada proba ou actividades obxecto de avaliación como mínimo un 50% da cualificación establecida para cada apartado. Aquel alumnado que non supere algunha das probas ou actividades que son obxecto de avaliación poderá recuperalas na convocatoria de xullo.

Alumnado non presencial:

No caso de que algunha alumna ou alumno non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo tutorizado polos docentes, realizará na primeira convocatoria e seguintes unha proba na que se avaliarán as competencias básicas da materia, que incluírá contidos teóricos (60% da nota final) e prácticos (40% da nota). Para superar a materia será preciso que o ou a estudante obteña en cada unha das partes (teórica e práctica) o 50% da cualificación establecida para cada

parte.

Todas as datas oficiais dos exames pódense consultar na WEB da Facultade de Ciencias da Educación de Ourense, no espazo habilitado ao efecto.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Alonso, J., Motivar para el aprendizaje. Teoría y estrategias., Edebé, 1997, Barcelona

Coll, C. y Monedero, C., Psicología de la educación virtual, Ediciones Morata, S.L., 2008, Madrid

Mayer, R.E., Psicología de la Educación: Vol. II. Enseñar para un aprendizaje significativo, Pearson Prentice Hall, 2004, Madrid

Navarro, J.I. e Martín, C., Psicología de la educación para docentes, Pirámide, 2010, Madrid

Rodríguez, S., Psicología de la Educación. Grado en Educación Infantil y Primaria, Pirámide, 2015, Madrid

Bibliografía Complementaria

González-Pienda, J.A., González, R., Núñez, J.C. e Valle, A., Manual de Psicología de la Educación, Pirámide, 2002, Madrid

González-Pienda, J.A., Núñez, J.C., Álvarez, L. e Soler, E., Estrategias de aprendizaje: concepto, evaluación e intervención, Pirámide, 2002, Madrid

Pozo, J.I., Aprendices y maestros: la nueva cultura del aprendizaje, Alianza, 1996, Madrid

Sampascual, G., Psicología de la Educación, UNED, 2001, Madrid

Santrock, J. W., Psicología de la Educación, Mc Graw-Hill, 2006, Madrid

Trianes, M.V. e Gallardo, J.A., Psicología de la educación y del desarrollo para profesores, Pirámide, 2008, Madrid

Woolfolk, A.E., Psicología Educativa, Prentice-Hall, 2010, México

---

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/O05G120V01204

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/O05G120V01103

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria**

Materia	Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria			
Código	O05G120V01301			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Reguera López de la Osa, Xoana			
Profesorado	Reguera López de la Osa, Xoana			
Correo-e	xreguera@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia abórdase o desenvolvemento e a aprendizaxe da motricidad entre os 6 e 12 anos. A motricidad desempeña un papel importante no desenvolvemento e aprendizaxe xeral do neno/a e ten repercusións na calidade de vida das persoas adultas, polo que é fundamental coñecer o proceso de desenvolvemento e aprendizaxe motora nesta etapa educativa.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber facer • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber • saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber

CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física	• saber
CE58	Coñecer o currículo escolar da educación física	• saber
CE59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola	• saber facer • Saber estar / ser
CE60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber facer • Saber estar / ser
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber facer • Saber estar / ser
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer • Saber estar / ser
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Adquirir recursos e estratexias para a intervención óptima no proceso de aprendizaxe do desenvolvemento motor	CG5 CG6 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE5 CE6 CE7 CE8 CT2

Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor de 6 a 12 anos	CG1 CE1 CE2 CE5 CE7
Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas acordes co nivel de desenvolvemento motor	CG2 CE2 CE16 CE42 CE57 CE58 CE59 CE60 CE61 CE62 CE63 CE65
Coñecer e aplicar instrumentos de avaliación do desenvolvemento motor	CE2 CE6 CE7 CE61 CE63
Concienciar da diversidade na aula e da necesidade de atención personalizada en función da capacidade	CG4 CG8
Traballar en equipo	CE13 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT18 CT19
Mellorar a capacidade organizativa e de planificación no grupo e a capacidade creativa para afrontar diversas solucións ante o mesmo problema e adaptarse a situación en cada momento.	CG4 CT3 CT5 CT6 CT7 CT12 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT20 CT21 CT22 CT23

Contidos

Tema	
Desenvolvemento e aprendizaxe motor	Conceptos xerais e modelos explicativos: comportamento motor, aprendizaxe motor e desenvolvemento motor.
Desenvolvemento cualitativo da motricidade	Cualidades perceptivo-motrices e coordinativas. Habilidades motrices básicas. Avaliación perceptivo-motora e identificación de trastornos do desenvolvemento.
Desenvolvemento cuantitativo da motricidade	Crecemento físico e cualidades físicas. Instrumentos de avaliación e criterios xerais de intervención.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Lección maxistral	15	27	42
Traballo tutelado	5	12.5	17.5
Prácticas de laboratorio	21	42	63
Presentación	6	12	18
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Trátase de actividades co obxectivo de motivar para a materia e comprender o interese desta na súa formación: lectura de artigos e debate.
Lección maxistral	Exposición dos contidos básicos da materia utilizando recursos tecnolóxicos presentes na aula.
Traballo tutelado	O alumnado realizará diferentes exercicios relacionados cos contidos (mapas conceptuais, deseño de follas de observación, estudo de casos...)
Prácticas de laboratorio	Aplicación dos contidos teóricos a situacións prácticas, co fin de adquirir habilidades e procedementos relacionados con situacións de aprendizaxe propios da materia.
Presentación	Exposición ante os compañeiros da resolución de problemas expostos no laboratorio (deseño de actividades, aplicación de instrumentos...).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio das docentes ben durante as horas presenciais, ben en horarios de tutorías (consultar web facultade)
Traballo tutelado	Todas as dúbidas, consultas ou achegas contarán co apoio das docentes ben durante as horas presenciais, ben en horarios de tutorías (consultar web facultade)

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Avaliarase a elaboración e exposición dunha proposta de intervención de estimulación e aprendizaxe motor en base aos resultados acadados a través dos test de estudados.	20	CG1 CG2 CG4 CG8 CE1 CE2 CT2 CT7 CT9 CT12 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación de as competencias adquiridas que inclúen preguntas pechas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple ou preguntas de resposta curta).	40	CE1 CE2
Cartafol/dossier	Elaborarase un informe por cada unha das prácticas realizadas (10%). Presentación en formato póster dun dos tópicos que constitúen o programa de prácticas (30%).	40	CG1 CG2 CG4 CE1 CT2 CT12 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é imprescindible acadar o 50% en cada apartado da avaliación.

Para optar a avaliación continua e formativa da materia será imprescindible asistir a máis do 80% das clases teóricas e prácticas.

Para o alumnado non asistente ou que non acade o 80% da asistencia, a avaliación constará de dúas probas: unha de competencias teóricas (50%) e outra de competencias prácticas (50%).

Avaliación de competencias teóricas 50%	Avaliación de competencias prácticas 50%
Constará dunha proba obxectiva de competencias teóricas. O manual de referencia para esta parte é o seguinte: Granda, J., e Alemany, I. (2003). <i>Manual de aprendizaje y desarrollo motor</i> . Barcelona: Paidós.	Constará dunha serie de preguntas que versarán sobre os procedementos e competencias desenvolvidas nas clases prácticas.

De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xuño-xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade <http://webs.uvigo.es/educacion-ou/> no espazo "datas exames".

É importante a participación nas primeiras sesións da materia para comprender o proceso do seu desenvolvemento. Toda a información necesaria para superar a materia atópase na plataforma TEMA a disposición dos alumnos/as.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Castañer, M., & Camerino, O., Manifestaciones básicas de la motricidad., Universidad de Lleida, 2006, LLeida

Bruininks, R.H., Bruininks-Oseretsky test of motor proficiency, 2nd. ed., Evaluación de Pearson, 2005, Minneapolis

Fernández, E., Gardoqui, M. L., & Sánchez, F., Evaluación de las habilidades motrices básicas., Inde, 2007, Barcelona

Henderson, S.E., Sugden, D.A., & Barnett, A.L., MABC-2 Batería de Evaluación del Movimiento para Niños- 2., PsychCorp, 2012,

Pino-Juste, M. R., Diseño y evaluación de programas educativos en el ámbito social, Alianza Editorial, 2017, Madrid

Ruiz, J., Desarrollo motor y actividades físicas, Gymnos, 1987, Madrid

Bibliografía Complementaria

Granda, J., & Alemany, I., Manual de aprendizaje y desarrollo motor. Una perspectiva educativa., Paidós, 2002, Barcelona

Mayolas, M.C., Un nuevo test de valoración de medida de la lateralidad para los profesionales de educación física, 71, 14-22, 2003, Apunts: educación física y deporte

Perez, L., Hernandez, F., Marín, M., & Sicília, A., Control y aprendizaje motor., Síntesis, 1999, Madrid

Ruiz, J., Desarrollo de la Motricidad a través del juego., Gymnos, 2004, Madrid

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación física e a súa didáctica na educación primaria/O05G120V01601

Outros comentarios

Os contidos desenvolvidos nesta materia constitúen o fundamento da materia de educación Física en Educación Primaria, que se desenvolverá no próximo curso. Ambas materias contribúen a adquirir un perfil para a intervención a través da motricidade e tamén para a interrelación con outras áreas, como a Expresión Musical ou a Expresión Plástica.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ciencias experimentais				
Materia	Ciencias experimentais			
Código	005G120V01302			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Química analítica e alimentaria			
Coordinador/a	de la Montaña Miguélez, Julia María Dolores			
Profesorado	de la Montaña Miguélez, Julia María Dolores Forbes Hernández, Tamara Yuliett Prieto Lage, Miguel Ángel			
Correo-e	jmontana@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia, estudaranse os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais, de maneira que o alumno adquira a formación necesaria neste ámbito, para o exercicio da súa actividade profesional.			
	O seu contido desenvolverase considerando os máis cotiáns feitos e fenómenos da nosa contorna, orientando ao alumno, á formulación e resolución de problemas asociados coas ciencias á vida cotiá.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• Saber estar / ser

CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE25	Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)	• saber
CE26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias	• saber
CE27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá	• saber facer
CE28	Valorar as ciencias como un feito cultural	• Saber estar / ser
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• Saber estar / ser
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	
CT9	Traballo en equipo	• Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

1. Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais e adquirir os contidos actitudinais e procedimentales (observar, experimentar, describir, anticipar, argumentar, etc), propios destas ciencias.	CB1
	CB2
	CB3
	CB5
	CG8
	CG9
	CG10
	CG11
	CE25
	CE30
	CT1
	CT2
	CT3
	CT4
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT10
	CT11
	CT12
	CT14
	CT15
	CT16
	CT22
2. Coñecer o currículo escolar destas ciencias.	CB5
	CG1
	CG2
	CG3
	CG4
	CG6
	CG7
3. Expor e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá.	CE26
	CB2
	CB3
	CG8
	CE25
	CE27
	CE28
	CE29
	CT3
	CT6
	CT8
	CT9
	CT17
	CT19
	CT23
4. Valorar as ciencias como un feito cultural, recoñecendo a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostible.	CB3
	CG5
	CG9
	CG12
	CE28
	CE29
	CT1
	CT13
	CT15
	CT18
	CT20
	CT21
	CT22
	CT23

Contidos

Tema

1. As Ciencias Experimentais.	1.1. As Ciencias experimentais.
Ciencia -Tecnoloxía -Sociedade	1.2. Evolución e estado actual.
	1.3 Interacción Ciencia - Tecnoloxía -Sociedade

2. Metodoloxía científica	2.1. O método científico. 2.2. Magnitudes e medidas. Expresión de datos numéricos. 2.3. Linguaxe científica
3. A materia e a súa diversidade na Natureza	3.1. Clases e propiedades da materia 3.2. Estados de agregación. 3.3. Sistemas diversos
4. Materia e enerxía	4.1. Forzas e magnitudes relacionadas coa forza. 4.2. Clases e formas de transferencia de enerxía. Fontes de enerxía. 4.3. Diversas interaccións da materia coa enerxía: cambios físicos e cambios químicos
5. Máquinas e tecnoloxías	5.1. Fundamento de distintas máquinas. 5.2. Os novos materiais e a tecnoloxía

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	15	46	61
Resolución de problemas	15	0	15
Prácticas de laboratorio	15	0	15
Presentación	2	10	12
Traballo tutelado	3	40	43
Actividades introdutorias	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeneralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e prácticas sobre a materia
Prácticas de laboratorio	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e prácticas sobre a materia
Traballo tutelado	Tempo dedicado a resolver dúbidas sobre contidos, traballos e prácticas sobre a materia

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Prácticas de laboratorio	Asistencia (esixirase un 85% de asistencias), actitude e traballo no laboratorio. Cuestionarios de practicas de laboratorio.	20	CB2 CG2 CG10 CE25 CE26 CE27 CE29 CT1 CT2 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT14 CT16 CT22 CT23

Traballo tutelado	Calidade do traballo e da súa exposición. Valorácese a resolución dos casos prácticos e problemas expostos na aula	30	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG11 CG12 CE28 CE29 CE30 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realízase un exame no que o alumno deberá de contestar a unha serie de preguntas curtas relacionadas cos contidos da materia. Para a superación da materia deberá de alcanzar unha puntuación de 5 sobre 10.	50	CB2 CE25 CT3 CT7 CT14 CT16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder acollerse á avaliación continua será necesario asistir ás sesións lectivas de aula-laboratorio nun 85% do tempo presencial, cun aproveitamento idóneo.

Para superar a materia é necesario alcanzar en cada un dos apartados que se valoran unha puntuación mínima do 50% e a presentación dun traballo práctico cunha temática relacionada coa materia.

Aqueles estudantes que non poidan asistir ás sesións lectivas de aula-laboratorio, terán que falar coa profesora ao comezo de curso, para concretar o traballo práctico obrigatorio que terán que presentar. En tal caso, o criterio de avaliación será:

traballo práctico individual ata 30% e exame final ata 70%.

No exame final, suscítanse cuestións cuxo grado de dificultade é semellante ao das consideradas no traballo de aula e de laboratorio.

1ª Convocatoria: A nota final obtense pola suma porcentual de cada unha das cualificacións dos traballos de aula, prácticas de laboratorio e probas de resposta curta. En todo caso será necesario alcanzar unha cualificación mínima de aprobado en cada un dos apartados establecidos. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

2ª Convocatoria: Aqueles alumnos que superen algunha das partes que se avalían, gardaráselles a nota que será sumada e ponderada á que obteñan no apartado que se evalúe nesta segunda convocatoria.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Catala Mireia, las ciencias en la escuela. Teoría y practicas, Laboratorio educativo, 2002, Barcelona

Chang R, Química, MacGrawHill InterAmericana, 2001,

Izquierdo, Merce, Química en infantil y primaria., Grao, 2012, Barcelona

Perales Palcio, FJ ;Jose María Garrido y Mercedes Galdon Delgado, Ciencia para educadores, Prentice-Hall, 2008,

Bibliografía Complementaria

Baker, J., 50 Cosas que hay que saber sobre Física., Ariel, 2009, Barcelona:

Domenech, X y Peral, J, Química Ambiental de sistemas terrestres., Reverte, 2006,

Emsley, J, Moléculas en una exposición. Retratos de materiales interesantes en la vida cotidiana., Ediciones Península., 2000, Barcelona

Fernández Panadero J., ¿ Por qué el cielo es azul ? La Ciencia para todos., Paginas de Espuma, 2004, Madrid

Fisher, Len., Como mojar una galleta: la ciencia en la vida cotidiana, ., Debolsillo, 2004, Barcelona

Moreno,R. y Cano, L., Experimentos para todas las edades., Rialp, 2008, Madrid

Pinto Cañon G., Martínez Ureaga, CastroA.C.M., Química al alcance de todos., Pearson Education, 2006, Madrid

Vinagre Arias, F, rase una vez□□.el aire, Filarias,, 2003,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica das ciencias experimentais I/O05G120V01402

Didáctica das ciencias experimentais II/O05G120V01502

Educación ambiental para o desenvolvemento/O05G120V01901

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Outros comentarios

Esta materia complementarase coas materias obrigatorias de Didáctica das Ciencias Experimentais I, Didáctica das Ciencias Experimentais II e a materia optativa de Educación Ambiental

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua española				
Materia	Lingua española			
Código	005G120V01303			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Estévez Rionegro, Noelia			
Profesorado	Estévez Rionegro, Noelia			
Correo-e	noelia.estevez.rionegro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A lexislación actual esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha extensa e profunda formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio da ferramenta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: a lingua española. Ademais do coñecemento dos principios básicos e científicos de disciplinas lingüísticas que se ocupan da lingua española, as destrezas, que os profesores deben perfeccionar nas clases, para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber facer • Saber estar / ser
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber • saber facer

CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer • Saber estar / ser
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber facer • Saber estar / ser
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Adquire hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e trata de promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	CB3 CB5 CG3 CG4 CG5 CE50 CT2 CT3 CT9 CT10 CT12 CT13
2. Comprende e sabe interpretar os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB1 CB2 CG1 CG12 CE43 CE45 CE49 CT1 CT11 CT14 CT15 CT16
3. Coñece as bases teóricas dos currículos de excelencia educativa e é capaz dunha valoración crítica dos deseños curriculares españois.	CB3 CG1 CE43 CE45 CT7 CT11 CT14 CT15 CT17 CT20

4. Coñece, respecta e promove a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa, e é capaz de contribuír á planificación e xestión críticas de tal diversidade.	CB1 CB2 CB4 CG3 CG4 CE49 CE50 CT13 CT15 CT20
5. Asume a comunicación lingüística como ferramenta básica de regulación da conduta e motor da resolución pacífica de conflitos na comunidade escolar.	CG4 CG5 CT7 CT12 CT15 CT17
6. Valora a importancia do traballo en equipo e asume a súa cota de responsabilidade.	CG2 CG7 CT9 CT10 CT12 CT16
7. Reflexiona e argumenta sobre a linguaxe considerada como obxecto de estudo servíndose dos conceptos da lingüística.	CB2 CB3 CB4 CE43 CE44 CE50 CE52 CT1 CT12 CT14 CT15 CT16
8. Coñece dun modo reflexivo e práctico a fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española.	CB1 CE43 CE52 CT3 CT7
9. Coñece e sabe usar a gramática do español.	CB1 CE43 CE52 CT1 CT7 CT14 CT16
10. Adquire e sabe utilizar os conceptos básicos de semántica, de lexicoloxía e de lexicografía do español.	CB1 CE43 CE46 CE47 CE48 CT1 CT7 CT16
11. Profunda nas estruturas básicas da lingua española con atención especial aos aspectos expresivos e normativos relacionados co uso.	CB2 CB4 CG3 CE43 CE46 CT3 CT12

12. Fala, le e escribe, correcta e adecuadamente, a lingua española.	CB1 CB4 CE46 CE47 CE48 CT3 CT12 CT16
13. Sabe expresarse en español con fluidez e precisión e pode facer un uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	CB4 CE46 CT3 CT12 CT15 CT16 CT19
14. Integra a reflexión sobre as normas e recursos da lingua nos procesos de produción escrita e oral e na interpretación do escrito e do oral.	CB2 CG2 CG12 CT7 CT16 CT17
15. É capaz de interpretar e construír textos desde o respecto ás normas de xénero de discurso, de tipo de texto e e desde as esixencias de coherencia, cohesión e cunha 'elocutio' adecuada ao contexto.	CB2 CB4 CG2 CT1 CT2 CT3 CT7 CT17
16. Utiliza, se a situación o require, soportes non verbais que complementen a súa exposición (TIC, audiovisuais...).	CB2 CB4 CG2 CG12 CE52 CT17

Contidos

Tema	
1. Introducción ás ciencias da linguaxe e a comunicación.	1.1. Definición e caracterización da linguaxe e das linguas desde as teses máis relevantes das ciencias que actualmente se ocupan da linguaxe e desde as bases teóricas que inspiran os currículos de excelencia educativa. 1.2. O estatuto da linguaxe nos textos normativos españois e os principios e pautas promovidos polas institucións da Unión Europea e do Consello de Europa, con especial atención á reflexión metalingüística desde os textos da orde do EXPOR. 1.3. A transversalidade da linguaxe. As 'destrezas básicas' e as competencias comunicativas/lingüísticas no ensino/aprendizaxe das outras disciplinas. Algúns referentes internacionalmente relevantes.
2. Semántica léxica do español e semántica textual	2.1. Semántica e significado. Os tipos de contido semántico. 2.2. A semántica léxica: As relacións léxicas, con especial atención ás relacións de oposición; os campos léxicos; discusión e análise dalgún macrocampo léxico do español (adxectivos de idade, bebidas, alimentos, vivenda...).
3. Gramática: Formación de Palabras e Morfosintaxe do español	2.3 A semántica dos textos, con especial atención á reflexión metalingüística de macrotipo de texto da orde do CONTAR. 3.1. Introducción á morfoloxía léxica ou Formación de Palabras en español. Aspectos básicos da derivación nominal, adxectival e verbal do español. Exercicios de aplicación. 3.2. As unidades no enunciado; clases de palabras: o substantivo e o adxectivo; o verbo e o adverbio; o sistema pronominal do español. 3.3. A estrutura do sintagma nominal: determinantes e complementos. Exercicios de aplicación e profundización. 3.4. Oración e enunciado. A estrutura xerárquica da oración. O suxeito e os complementos argumentais. O nivel dos aditamentos e o nivel periférico. Exercicios de aplicación e profundización.

4. Fonoloxía, fonética e ortografía da Lingua Española

- 4.1. Definición e explicación con exemplos dalgúns conceptos básicos da fonoloxía e fonética españolas (fonema, trazos distintivos, alófonos, neutralización e arquifonemas, clasificación dos sons e dos fonemas do español segundo Quilis e Martínez Celdrán).
- 4.2. Transcripción fonolóxica e fonética de textos (segundo Quilis, 1997).

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	4	0	4
Resolución de problemas	15	15	30
Lección maxistral	24	12	36
Traballo tutelado	6	15	21
Traballo tutelado	1	30	31
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14
Práctica de laboratorio	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Planificación dos traballos tutelados con indicación do guión, formato, recursos, etc.
Resolución de problemas	Preparación, realización, revisión (e eventual entrega e/ou presentación) dalgúns exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou, no seu caso, de prácticas de análises e comentario. Así mesmo esta actividade guiada polo profesor dedicarase a orientar a interpretación adecuada dos textos comentados entregados polo profesor, resolver dúbidas sobre os textos propostos para a análise, corrixir propostas, etc.
Lección maxistral	Introdución expositivo-participativa ás cuestións globais teórico-prácticas. En cada sesión haberá para os discentes unha quenda de intervencións (opinións, preguntas, réplicas...) durante polo menos quince minutos.
Traballo tutelado	Planificación, elaboración e/ou presentación de propostas de solución para cuestións complexas relacionadas cos contidos básicos do programa, desde un punto de vista práctico-teórico.
Traballo tutelado	Planificación, elaboración e revisión de traballos realizados preferentemente en grupos reducidos de 3-5 discentes co obxectivo de asimilar dun modo práctico-teórico algunhas cuestións fundamentais do programa e de mellorar algunhas competencias transversais relacionadas coa elaboración-presentación de textos. Elaboraranse, en principio, dous 'traballos académicos de materia' relacionados cos subtemas 1.2. e 2.3.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de tutorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de tutorías de despacho para resolver calquera dúbida.
Seminario	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de tutorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de tutorías de despacho para resolver calquera dúbida.
Resolución de problemas	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de tutorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de tutorías de despacho para resolver calquera dúbida.
Traballo tutelado	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de tutorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de tutorías de despacho para resolver calquera dúbida.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Participación na planificación, elaboración e revisión dos 'traballos académicos de materia' relacionados cos subtemas 1.2. e 2.3.	25	CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CE43
			CE44
			CE45
			CE46
			CE47
			CE48
			CE52
			CT1
			CT2
			CT3
			CT7
			CT10
Resolución de problemas	Participación na preparación, realización e revisión dos exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou de prácticas de análises e comentario.	5	CB2
			CB4
			CG2
			CG5
			CG7
			CE46
			CE48
			CE52
			CT1
Lección maxistral	Valorarase a participación habitual do estudante nas sesións expositivo-participativas.	5	CT7
			CT9
			CB1
			CB2
			CB3
			CG1
			CG2
			CE43
			CE45
			CE49
			CE50
			CE52
			CT1
			CT7
			CT9

Traballo tutelado	Participación na elaboración e/ou presentación de propostas de solución para cuestións relativamente complexas relacionadas cos contidos básicos do programa.	5	CB2 CB3 CG2 CG4 CE46 CE47 CT1 CT2 CT3 CT9 CT12 CT13 CT14 CT20
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación das competencias adquiridas mediante respostas a cuestións teórico-prácticas dotadas de relevancia no programa	35	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CE43 CE46 CE48 CE52 CT1 CT2 CT3 CT13 CT17
Práctica de laboratorio	Avaliación das competencias adquiridas na aplicación práctica dos coñecementos teóricos.	25	CB2 CB3 CG2 CE46 CE47 CT1 CT2 CT3 CT7 CT13 CT15 CT16 CT17

Outros comentarios sobre a Avaliación

O primeiro día de clase entregárase a última concreción do "contrato de aprendizaxe" que establece a ficha e a guía docente mediante un cronograma no que figurarán as semanas dedicadas a cada tema, as actividades a realizar e os días das probas teóricas e prácticas coas respectivas puntuacións. Devandito cronograma quedará colgado publicamente na "cortiza" do despacho.

Así mesmo facilitaranse algúns materiais básicos e esquemas ou guías de orientación elaborados polo profesor que faciliten a comprensión e o dominio das cuestións teóricas; tamén disporán os discentes de exercicios de aplicación resoltos e de traballos de comentario de textos para que todos os alumnos matriculados na materia teñan modelos iniciais de referencia na solución das cuestións práctico-teóricas.

Os traballos tutelados, relacionados cos subtemas 1.2. e 2.3., serán elaborados en grupos reducidos (de 3-5). A extensión

será de 3-6 carillas de folio (nunca poderán exceder o nove carillas). Para a realización e entrega de ambos os traballos é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría especializada individual e presencial. Admitiranse traballos e prácticas entregados como máximo unha semana despois do día sinalado, e cunha penalización de 0.25 puntos.

Para a avaliación, dividimos o temario en tres partes: a) introdución ás ciencias da linguaxe e a comunicación (tema 1); 2) semántica léxica do español e semántica textual (tema 2); gramática: formación de palabras, morfosintaxe e fonética-fonoloxía do español (temas 3 e 4). Ao finalizar o estudo de cada unha das tres partes poderase realizar unha proba parcial (liberatoria) con cuestións teóricas e/ou prácticas. Para presentarse á terceira proba parcial é necesario realizar algunha das dous anteriores. Dita proba parcial realizarase o día sinalado para o exame [final]. Ese día, todos os discentes que seguiron o sistema de avaliación continua poderán repetir unha das dúas anteriores (aquela que mellor lle acomode para mellorar a cualificación). Os traballos son só actividades da avaliación [continua]. Por iso a realización de traballos en grupo remata coa primeira convocatoria. Para mellorar, pois, a calificación dos traballos hai que proceder a unha reelaboración individual.

As alumnas e os alumnos que non poidan participar habitualmente nas sesións de teoría ou nas das clases práctico-teóricas deberán negociar co profesor actividades alternativas para conseguir a puntuación adscrita á devandita participación.

Por outra banda, todos os discentes matriculados nesta materia poderán elixir como alternativa de avaliación un exame final global con cuestións teóricas (catro puntos) e prácticas (seis puntos). Nese caso disporán dun mínimo de catro horas.

As competencias non superadas durante o cuadrimestre, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Na web da facultade pode consultarse día/hora/lugar do exame (apartado datas exames) .

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bosque Muñoz, I., Del arte gramatical a la competencia comunicativa, Real Academia Española, 2008, Madrid

Coseriu, E., Principios de semántica estructural, Gredos, 1991, Madrid

Quilis, a., Principios de fonología y fonética españolas, Arco/Libros, 1997, Madrid

RAE-Asociación de Academias de Lengua Española, Nueva gramática básica de la lengua española, Espasa, 2011, Madrid

Bibliografía Complementaria

Beacco, J.-C. et al., Guide pour l'élaboration des curriculums et pour la formation des enseignants. LES DIMENSIONS LINGUISTIQUES DE TOUTES LES MATIÈRES SCOLAIRES, Conseil de l'Europe-UPL, 2016, Strasbourg

Beacco, J.C. et al., Language and school subjects - Linguistic dimensions of knowledge building in school curricula, Conseil de l'Europe-UPL, 2010, Strasbourg

Beacco, J.C. et al., Reading, Conseil de l'Europe-UPL, 2009, Strasbourg

Beacco, J.C. et al., Writing, Conseil de l'Europe-UPL, 2009, Strasbourg

Cassany, D., Enfoques didácticos para la enseñanza de la expresión escrita, Comunicación, Lenguaje y Educación, 6, 63-80, 1990,

Cassany, D. et Castellà, J. M., Aproximación a la literacidad crítica, Perspectiva, 28 (2), 353-374, 2010,

Cerrillo Torremocha, P. C. et Cañamares Torrijos, C., Recursos y metodología para el fomento de la lectura, CEE Participación Educativa, 8, 76-92, 2010,

Coseriu, E., Diez tesis a propósito de la esencia del lenguaje y del significado, Literatura y lingüística, 17, 317-331, 1999,

Coseriu, E. et Loureda, O., Lenguaje y discurso, EUNSA, 2006, Pamplona

Escamilla, A., Las competencias en la programación de aula: infantil y primaria (3-12 años), Graó, 2011, Barcelona

Gobierno de Québec, Ministère de l'Éducation, Formation de docentes. Orientaciones. Competencias profesionales, Bibliothèque nationale du Québec, 2004, Québec

Guitart, M. E., Las ideas de Bruner: de la [revolución cognitiva] a la [revolución cultural], Educere, nº 44, 235-241, 2009,

Ministerio de Educación-Instituto de Evaluación, PISA 2009-OCDE-Informe español, Ministerio de Educación, 2010, Madrid

Montolío E. (coord.), Manual práctico de escritura académica (3 vols.), Ariel, 2000, Barcelona

Bruner, J., Actos de significado. Más allá de la revolución cognitiva, Alianza Editorial, 1991[1990], Madrid

Bruner, J., La educación, puerta de la cultura, 3ª edición, Visor, 2000, Madrid

Hébert, L., L'analyse des textes littéraires: vingt méthodes, version 1.0., en Hébert (dir.), Signo [en ligne], 2013, Québec

Moreno, V., Dale que dale a la lengua (vol. 2): propuestas para hablar y escribir textos expositivos, argumentativos, instructivos y lúdicos, Pamela, 2008, Pamplona

Rastier, F., Semántica interpretativa, 2ª edición, Siglo XXI Editores, 2005, México

Martínez Celadrán, E., El sonido en la comunicación humana (introducción a la fonética), Octaedro, 2003, Barcelona

Real Academia Española, Nueva gramática de la lengua española (Manual), Espasa, 2010, Madrid

Real Academia Española-Asociación de Academias de la Lengua Española, Ortografía básica de la lengua española, Espasa, 2012, Madrid

Varela Ortega, S., Morfología léxica: la formación de palabras, Gredos, 2005, Madrid

Cristal, D., La revolución del lenguaje, Alianza Editorial, 2005, Madrid

Habermas, J., Teoría de la acción comunicativa: complementos y estudios previo, Cátedra, 1984, Madrid

Verchueren, J., Para entender la pragmática, Gredos, 2002, Madrid

Casasús, J. M. & Núñez Ladevéze, L., Estilo y géneros periodísticos, Ariel, 2002, Barcelona

Villanueva, D., El comentario del texto narrativo, Marenostrum, 2006, Madrid

Bosque, I., Redes. Diccionario combinatorio del español contemporáneo, SM, 2004, Madrid

Coromines, J., DCECH. Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico, Gredos, 1980-1991, Madrid

DRAE-2001. REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, Diccionario de la lengua española, Espasa-Calpe, 2001, Madrid

Seco, Manuel; Andrés, Olimpia y Gabino Ramos, DEA. Diccionario del español actual, Aguilar, 1999, Madrid

Universidad de Salamanca, SALAMANCA-Diccionario de la lengua española, Santillana-Universidad de Salamanca, 1996, Madrid

Zainqui, J. M., Diccionario razonado de sinónimos y contrarios, Editorial de Vecchi, 1997, Barcelona

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua galega/O05G120V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Outros comentarios

Os discentes deberán coñecer e saber aplicar os conceptos de gramática, de introdución á análise de textos e de literatura que forman parte do currículo de secundaria. Así mesmo suponse que teñen interiorizadas as normas de ortografía e puntuación do español e que non incorren en transgresións das normas gramaticais ou léxicas do estándar. En calquera caso, indicaránselles e/ou entregarán algúns materiais para emendar posibles carencias. Así mesmo, as alumnas e os alumnos poderán utilizar as horas de tutoría presencial para resolver os problemas que poida exporlles devandito repaso

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Matemáticas e a súa didáctica I				
Materia	Matemáticas e a súa didáctica I			
Código	005G120V01304			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Fernández Sobrino, Ramón Angel			
Profesorado	Fernández Sobrino, Ramón Angel			
Correo-e	ramonan@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Con esta materia o estudantado adquirirá as competencias e coñecementos necesarios de matemáticas para o desenvolvemento da súa profesión.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)	• saber
CE39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas	• saber
CE40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá	• saber facer
CE41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico	• Saber estar / ser
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer

CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
		• Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
		• Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer
		• Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Adquirir competencias matemáticas básicas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE38 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT14
Coñecer o currículo escolar de matemáticas. Coñecer erros e dificultades que se poden presentar no proceso de ensino-aprendizaxe das matemáticas	CB2 CG1 CG2 CG3 CG4 CG10 CE39 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT7 CT14
Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Desenvolver a autoconfianza no uso das matemáticas, estima e o gusto por esta materia	CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CG9 CG10 CG12 CE40 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT14 CT18 CT22

Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá. Saber traballar en equipo para deseñar e resolver problemas, reflexionar sobre a práctica docente e a formación permanente en matemáticas	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG5 CG7 CG12 CE40 CE41 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22

Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do coñecemento científico	CB2 CG3 CG4 CG12 CE41 CT1 CT3 CT8 CT9 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22

Contidos

Tema

1. Números e operacións: conceptos previos	*
2. A clasificación e a ordenación	*
3. Os números naturais	*
4. Sistemas de numeración	*
5. Operacións	*
6. Divisibilidade	*
7. As fraccións e os números decimais	*
8. Os problemas aritméticos	*

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	20	34	54
Traballo tutelado	7	14	21
Lección maxistral	25	48	73
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.
Resolución de problemas	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.
Traballo tutelado	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas horas de tutoría.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Os alumnos deberán deseñar unha actividade tendo en conta unha ou varias competencias do decreto de currículo de matemáticas na educación primaria	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG5 CG7 CG12 CE40 CT2 CT3 CT6 CT7 CT9 CT12 CT16 CT18 CT21 CT22
Exame de preguntas obxectivas	Os alumnos deberán elixir a resposta correcta entre as 4 opcións que se lle presenten	30	CB1 CB3 CB4 CG1 CG2 CG4 CG9 CG12 CE38 CE39 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT14 CT22

Resolución de problemas e/ou exercicios	Os alumnos deberan resolver 3 problemas que se lle expoñan a modo de exame práctico.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CG5 CG9 CG10 CG12 CE39 CE41 CT2 CT3 CT6 CT7 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos non asistentes deberán realizar as mesmas probas.

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de Xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultadeno espazo 'datas de exames'

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Hidalgo Alonso, S., Las Matemáticas en el título de maestro, L. Diagonal, 1997, Segovia

Nortess Checa, A ., Matemáticas y su didáctica, TEMA, 1993, Murcia

Orton,A., Didáctica de las matemáticas, Morata, 1990, Madrid

Sierra Vázquez, M. y otros, Divisibilidad, Síntesis, 1989, Madrid

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continuada tanto as clases teóricas como as clases prácticas

---

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xeografía**

Materia	Xeografía			
Código	005G120V01305			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Díaz Fernández, José Antonio			
Profesorado	Díaz Fernández, José Antonio			
Correo-e	tonydiaz@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Trátase de que o alumnado adquira os coñecementos, habilidades e destrezas necesarias para comprender e coñecer os aspectos elementais dos fenómenos xeográficos, físicos e humanos e os seus interrelacións, así como a súa proxección na docencia. Trátase tamén de que o alumno desenvolver as súas capacidades de análises e de sínteses e o razoamento espacial, fundado na multicausalidade dos procesos xeográficos.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • saber facer
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber • Saber estar / ser
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • Saber estar / ser
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber • Saber estar / ser
CE31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais	• saber • saber facer
CE32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais	• saber • saber facer
CE33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	• saber • saber facer
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	• saber • Saber estar / ser
CE37	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• saber • Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber • saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• saber • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais: Xeografía	CB1 CG1 CG11 CE14 CE29 CE31 CE32 CT2 CT6 CT14 CT15 CT23
Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais: os contidos xeográficos	CB1 CB2 CG1 CG4 CE31 CE32 CT1 CT2 CT3 CT13 CT14 CT15 CT23
Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico	CB3 CG5 CG10 CG11 CE33 CE48 CT1 CT3 CT6 CT9 CT14 CT16 CT23
Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	CB1 CB4 CG3 CE13 CE33 CE34 CT3 CT7 CT8 CT13 CT15 CT20 CT23
Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	CB3 CG3 CG7 CG8 CG9 CE14 CE23 CE35 CT7 CT8 CT9 CT13 CT14 CT23

Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes entre os estudantes

CB2
CG11
CE13
CE37
CT7
CT8
CT9
CT16
CT18

Manexo das TIC de forma adecuada ás necesidades e niveis da educación primaria

CB1
CB2
CB4
CG6
CG11
CE29
CE37
CT5
CT6
CT7
CT16
CT17

Contidos

Tema	
1. Bloque 1: A situación no espazo e a representación	A Terra no universo e os seus movementos. As consecuencias xeográficas. A representación da Terra
2. Bloque 2: As consecuencias xeográficas dos procesos naturais	A Hidrosfera. O sistema climático. As formas do relevo terrestre. A biosfera
3. Bloque 3: As consecuencias xeográficas da acción humana	A poboación do mundo e os seus problemas. O proceso de urbanización e os caracteres actuais da cidade. A globalización

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	30	60
Seminario	0	4	4
Traballo tutelado	7.5	20	27.5
Traballo tutelado	5	23.5	28.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	5	10	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	10	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia, con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos
Seminario	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados
Traballo tutelado	Resolución de exercicios; traballos con material cartográfico; realización, análise e comentario de gráficos; comentarios de texto
Traballo tutelado	Traballo de investigación sobre unha paisaxe da Terra que o profesor dirixirá e orientará nas partes fundamentais

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como levar a cabo un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como levar a cabo un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como levar a cabo un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Traballo tutelado	Presentación do traballo realizado polo alumnado de acordo ás pautas propostas. Requírese participación activa. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Manexo das TIC de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Primaria	15	CB2
			CB3
			CB4
			CG3
			CG5
			CG10
			CG11
			CE13
			CE48
			CT1
			CT2
			CT3
			CT6
			CT9
			CT14
			CT16
Traballo tutelado	Presentación dos traballos realizados na aula (comentarios, reflexións, análises). Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Integrar o estudo xeográfico desde unha orientación instrutiva e cultural - Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico - Manexo das TIC de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Primaria	10	CB2
			CB3
			CB4
			CG3
			CG5
			CG10
			CG11
			CE13
			CE35
			CE48
			CT1
			CT2
			CT3
			CT5
			CT6
			CT8
			CT9
			CT14
Exame de preguntas de desenvolvemento	Tres probas teóricas sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais: Xeografía - Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais: os contidos xeográficos - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico	40	CB1
			CB4
			CG1
			CG7
			CG9
			CE31
			CE32
			CE48
			CT1
			CT3
			CT14
			CT20
			CT23

Resolución de problemas e/ou exercicios	Tres probas prácticas sobre aspectos tratados no temario. Os resultados de aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico - Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes entre os estudantes	35	CB1 CB4 CG3 CG8 CG10 CG11 CE23 CE33 CE37 CE48 CT1 CT2 CT3 CT7 CT14

Outros comentarios sobre a Avaliación

As probas teóricas e prácticas, os traballos de aula, tutelado e demais actividades serán *liberatorias. No exame final (oficial) faranse as partes que queden pendentes, no seu caso. En caso de non asistir e non realizar as actividades, ou non realizar as probas correspondentes, faranse todas no exame final (oficial). Para obter un aprobado na cualificación final é CONDICIÓN NECESARIA superar as probas teóricas e prácticas. A realización das demais actividades por si soas, aínda que numericamente permítano, non será suficiente para conseguir o aprobado final. Da mesma maneira, o aprobado da parte teórico-práctica non bastará para o aprobado final sen a realización e superación das demais actividades.

As probas teóricas e prácticas non se compensarán entre si de face á nota final; é preciso aprobar o tres partes de maneira independente. Ás probas parciais teórico-prácticas só se poderán presentar aqueles alumnos que entregasen unha ficha debidamente cuberta dentro do primeiro mes.

Na segunda convocatoria, xullo, e demais convocatorias extraordinarias, deberá facerse un exame global da materia.

Todo o alumnado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado (mediante un exame ou no modo que se estableza na guía docente). As mesmas condicións de avaliación xerais rexen para aqueles alumnos que, por algunha razón, non poidan asistir regularmente a clase.

Non se conservarán as notas de eventuais partes aprobadas. Soamente conservaranse, en caso de realizarse na aula, as cualificacións das actividades das clases *B e *C. De non realizar estas actividades, deberán realizarse nese exame.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

AGUILERA ARILLA, M.J. y otros, Geografía General I. Geografía Física, UNED, 2013, Madrid

AGUILERA ARILLA, M.J. y otros, Geografía General II. Geografía Humana, UNED, 2014, Madrid

BIELZA DE ORY, V. (ed.), Geografía General, 3ª ed., Taurus, 1993, Madrid

PAZO LABRADOR, A.J., Nocións básicas de Xeografía Xeral Física para Mestres. As consecuencias humanas dos procesos naturais, Servicio de Publicacións da Universidade de Vigo, 2007, Vigo

TROITIÑO TORRALBA, N.L, Geografía General, Centro de Estudios Financieros, 2011, Madrid

Bibliografía Complementaria

ALBET, A. y BENEJAM, P., Una Geografía Humana renovada. Lugares y regiones en un mundo global, ICE de la Universitat Autònoma de Barcelona-Vicens, 2000, Barcelona

ALONSO, J. y otros, Geografía. Curso de Acceso, Centro de Estudios Ramón Areces, 2000, Madrid

ESTÉBANEZ, J. y otros (1992), Geografía Humana, Cátedra, 1992, Madrid

LÓPEZ BERMÚDEZ, F. y otros, Geografía Física, Cátedra, 1992, Madrid

PLANS, P., Geografía Física, Geografía Humana., EUNSA, 1993, Pamplona

ROMERO, J. (coord.), Geografía Humana, Ariel, 2004, Barcelona

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., Geografía Humana. Sociedad, Economía y Territorio, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2005, Madrid

ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO BENITO, M.T., Glosario y prácticas de Geografía Humana., Ed. Universitaria Ramón Areces, 2006, Madrid

---

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Ciencias experimentais/O05G120V01302

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Didáctica das artes plásticas e visuais				
Materia	Didáctica das artes plásticas e visuais			
Código	O05G120V01401			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Blanco Sierra, Javier			
Profesorado	Blanco Sierra, Javier			
Correo-e	jsierra@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A finalidade primeira da Didáctica das artes plásticas e visuais é proporcionar aos alumnos unha formación artística e didáctica de calidade. Tanto no que se refire á capacidade de formalizar e interpretar producións de arte nos seus diversos ámbitos e territorios, como concepto ampliado, como no que se refire á capacidade de reelaborar os mencionados contidos para facilitar a formación dos nenos de 6 a 12 anos. A tarefa é construír un sustrato de coñecemento teórico necesario, combinado cunha serie de destrezas e habilidades formais que armen ao alumno dunha capacidade crítica e creativa que lle permita desenvolver ferramentas de aprendizaxe, valoración e coñecemento coas que traballar no campo da educación primaria. Traballaremos no taller con rutinas procedimentais e elaboracións técnicas simultaneamente ao estudo de contidos xerais da historia da arte. Estas tarefas máis CONVENCIONAIS convivirán coa análise e o traballo dentro dos novos espazos da arte e as novas ferramentas visuais, audiovisuais e tecnolóxicas nas que abordaremos posibilidades de traballo máis vinculadas a linguaxes contemporáneos cercanos e intuitivos para os rapaces cos que os nosos alumnos terán que traballar. Plantexaremos estratexias de traballo colaborativo combinadas con propostas individuais dentro de estruturas de traballo por proxectos que vehiculará o transcorrer do cuadrimestre. As rutinas habituais do noso traballo durante o curso académico alternarán a produción práctica coa reflexión teórica, o traballo de campo e as propostas de ferramentas didácticas específicas con intencionalidade artística.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes	• saber
CE54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical	• saber

CE55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola	• saber • saber facer
CE56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• saber • Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer
CT18	Creatividade	• saber • saber facer
CT19	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
	CB2
Coñecer as características psicoevolutivas e formais da linguaxe plástica dos nenos de primaria así como os aspectos fundamentais da súa sintaxe e semántica. Saber concretar e transmitir todas as características da linguaxe plástica e estimular a aprendizaxe mediante metodoloxías didácticas adecuadas.	CB4 CB5 CG11 CE53 CE54 CE56 CT5 CT8 CT13 CT15 CT16 CT21
Ser capaces de identificar recursos e metodoloxías propios das artes plásticas. Saber recoñecer os distintos métodos e medios adecuados a cada técnica para unha expresión plástica favorable así como utilizar os distintos recursos procedimentais e conceptuais idóneos para a execución da obra na súa dimensión compositiva e estética.	CB2 CB5 CE53 CE54 CE55 CT1 CT2 CT7 CT8 CT10 CT14 CT16 CT18 CT21

Poder valorar os fundamentos e ámbitos de actuación das distintas formas de expresión artística, así como o patrimonio artístico.	CB3 CG11 CE53 CE55 CT1 CT14 CT16 CT18 CT21
Facilitar a representación e a expresión a través das linguaxes plásticas, visuais e audiovisuais profundizando nos novos medios e estratexias plásticas para transmitir os coñecementos e propor espazos e modos expresivos que sirvan ao alumno como ferramenta de linguaxe e espazo de construción plástica.	CB3 CB4 CG2 CE53 CE55 CE56 CT2 CT7 CT8 CT9 CT16 CT18 CT21
Ser capaces de mellorar a capacidade de comprender, ler, visionar crear e producir dentro das linguaxes artístico visuais e plásticas promovendo metodoloxías para facer que a apreciación estética sexa máis alcanzable para o alumnado.	CB4 CG11 CE53 CE55 CE56 CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT12 CT13 CT16 CT17 CT21
Ser capaz de producir imaxes e propostas obxectuais en dúas e tres dimensións, ben estruturadas, conceptualmente acotadas, con calidade compositiva e detalladas sobre temas e proxectos no ámbito dos coñecementos típicos e característicos da área Artística Visual.	CB2 CB3 CG8 CG11 CE53 CE55 CE56 CT1 CT5 CT7 CT8 CT17 CT18 CT21
Coñecer e avaliar o currículo escolar das Didácticas da Expresión Artística e audiovisual	CB5 CG4 CE54 CT1 CT14 CT15 CT16 CT18 CT19 CT21

Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.

CB3
CB5
CG2
CG3
CG8
CE54
CE56
CT1
CT2
CT5
CT7
CT8
CT9
CT12
CT14
CT15
CT16
CT18

Ter dominio e comprender adecuadamente toda a densidade e complexidade das imaxes e producións visuais; as obras de arte, os símbolos e sinais visuais, a publicidade e os medios de comunicación de masa. Os obxectos, as pezas, construcións e edificios que constitúen a cultura material e conceptual antiga e contemporánea.

CB2
CB3
CG11
CE53
CT1
CT13
CT14
CT16
CT18
CT21

Contidos

Tema

Avaliación do currículo escolar a la educación visual

- 1/ Historia da educación artística
- 2/ Construcción do coñecemento artístico.
- 3/ Avaliación das producidos visuais.

Intencionalidad artística e estética.

- 1/ Conductas artísticas.
- 2/ Creatividade e imaxinación no mundo artístico.
- 3/ A escola e o arte.
- 4/ Pensamiento visual e creativo.
- 5/ Funcionalidade imaxinativa e emancipatoria.

Adquirir habilidades e destrezas técnico-artísticas para a creación de imaxes.
Desenvolver estratexias de percepción, comprensión e análise a través da lectura das obras de arte.

- 1/ Coñecer e desenvolver estratexias e recursos para a produción de pezas e artefactos con intencionalidade artística, en dúas e tres dimensións.
- 2/ Coñecer como se le e analiza unha obra de arte en dúas dimensións. conceptos básicos da pintura.
- 3/ Coñecer como se le e modos operativos nunha obra de arte en tres dimensións. Conceptos básicos da escultura
- 4/ Producción de imaxes e novas tecnoloxías:
  - Audiovisual
  - Sistemas e Electrónica
  - Programación e Redes
  - Proxectos Artísticos

Utilización do museo como recurso didáctico.

- 1/Museoloxía e museografía
- 2/Tipoloxías de museos
- 3/Funcións do museo:
  - Conservación
  - Exposición (exhibición)
  - Investigación
  - Función educativa - pedagóxica

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	28	0	28
Lección maxistral	20	39	59
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Traballo	1	12	13
Práctica de laboratorio	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	45	47

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada	
	Descrición
Metodoloxías	
Obradoiro	Os alumnos terán atención personalizada, tanto nas horas de clase como nas de tutoría.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os alumn@s serán afianzados na resolución de problemas co respostas de calidade propias da materia.

Avaliación		
	Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas
Exame de preguntas obxectivas		25
		CB2
		CB3
		CB4
		CB5
		CG2
		CG3
		CG4
		CG8
		CG11
		CE53
		CE54
		CE55
		CE56
		CT1
		CT2
		CT5
		CT7
		CT8
		CT12
		CT13
		CT14
		CT16
		CT17
		CT18
		CT21

Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita□	30	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG8 CE53 CE54 CE56 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT18 CT19 CT21
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	35	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG8 CE53 CE54 CE56 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT18 CT21
Resolución de problemas e/ou exercicios	Asistencia e participación na aula. Participación activa nos debates que aparezan nas planificacións dos distintos traballos, así como nas exposicións dos mesmos. Interese e debate polas propostas de contidos realizadas na parte teórica da materia.	10	CB2 CB3 CG11 CE53 CT1 CT5 CT7 CT10 CT13 CT15 CT17 CT18 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Poderán recuperar as competencias non adquiridas na convocatoria de final de cuatrimestre ou na correspondente ao mes de xullo, manténdoseles a nota das probas/actividades xa superadas. Os estudantes que non poidan asistir á clase terán que xustificar o seu non presenza na aula, ben por motivos de traballo ou de enfermidade.

O alumnado que non alcance o 80% de asistencia (aula + talleres) para superar a materia terán que facer un exame da parte teórica e outro da parte práctica. A porcentaxe destes exames é o do 50%.

Doutra banda ten que presentar os traballos propostos pola materia. Colgado o esquema en FAITIC. - 50%
Para superar a materia ten que estar superada a parte teórica e a parte práctica.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'

Outros:

As competencias non adquiridas ao longo do curso, serán de novo avaliadas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

HERNÁNDEZ, F., Espigaro@s de la cultura visual. Otra narrativa para la educación de las artes visuales, Octaedro, 2007, Barcelona

HERNÁNDEZ, f. & RIFÁ, M, Investigación Narrativa y cambio social, Octaedro, 2011, Barcelona

ABAD MOLINA, J. (Coord.), 7 ideas clave: La competencia cultural y artística, Graó, 2012, Barcelona

BARBE-GALL, F., Cómo hablar de arte del siglo XX a los niños: del arte moderno al contemporáneo: un libro de arte., Nerea, 2015, DONOSTIA

GARDNER, H, Educación artística y desarrollo humano., Paidós., 2011, BARCELONA

Bibliografía Complementaria

Fontal Merillas, O. y Calaf Maschs, R., Como enseñar arte en la escuela, Sitiesis, 2014, Madrid

Idema, J., Como visitar un museo de arte y convertir tu visita en una experiencia gratificante, Gustavo Gili, 2016, Barcelona

Marín Viadel, R., Metodologías artísticas, Aljibe, 2012, Málaga

Vecchi, V., Arte y creatividad en Reggio Emilia: el papel de los talleres y sus posibilidades en educación, Morata, 2013, Madrid

---

Recomendacións

Outros comentarios

É conveniente a asistencia ós obradoiros pola dificultade que conlevan.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Didáctica das ciencias experimentais I				
Materia	Didáctica das ciencias experimentais I			
Código	005G120V01402			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vázquez Dorrio, Angel Boan Fernández, Francisco			
Profesorado	Boan Fernández, Francisco Vázquez Dorrio, Angel			
Correo-e	amdorrio@uvigo.es pacoboan@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Formación para o ensino das ciencias experimentais en educación primaria centrada en física e química			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber facer • Saber estar / ser

CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE25	Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)	• saber
CE26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias	• saber
CE27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá	• saber • saber facer
CE28	Valorar as ciencias como un feito cultural	• saber
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber • Saber estar / ser
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber • Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

1. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CT1 CT6 CT14 CT17
2. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG6 CG8 CG12 CT1 CT2 CT4 CT7 CT8 CT10 CT11 CT12 CT14 CT16 CT17 CT18 CT21 CT22
3. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG8 CG12 CT3 CT4 CT11 CT16 CT18 CT22
4. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida. Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG10 CG11 CG12 CT6 CT17 CT22

5. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG8 CG9 CT15 CT23
6. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG6 CG8 CG10 CG12 CT14 CT17
7. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelo entre os estudantes.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG8 CG10 CT16 CT19 CT21
8. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG11 CT4 CT5 CT11 CT17
9. Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais relacionados coa Física e a Química.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CE25 CT1 CT2 CT3 CT7 CT14 CT22
10. Coñecer o currículo escolar das ciencias experimentais relacionado coa Física e a Química. O medio físico: espazos e materiais. Máquinas aparellos e tecnoloxías.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CE26 CT1 CT2 CT14 CT18

11. Expor e resolver problemas relativos ás ciencias e relacionados coa vida cotiá.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG8 CG10 CE27 CT1 CT2 CT7 CT14 CT15 CT16 CT22 CT23
12. Valorar as ciencias como un feito cultural. Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sustentable.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CG7 CE28 CE29 CT1 CT2 CT13 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23
13. Desenvolver e avaliar contidos do curriculum mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CE30 CT6 CT9 CT21 CT22
14. Contribuír a desenvolver nos alumnos e alumnas de Primaria as capacidades de coñecer e valorar a súa contorna natural, así como as súas posibilidades de acción e coidado.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG9 CE28 CE29 CT22 CT23

Contidos

Tema

1. Introducción: a didáctica da Física e Química para a Educación Primaria -
2. O currículo oficial de Física e Química para a Educación Primaria -
3. As metodoloxías para o ensino da Física e Química para a Educación Primaria -
4. Os recursos para o ensino da Física e Química para a Educación Primaria -

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	22	18	40
Seminario	7	15	22
Traballo tutelado	0	40	40
Prácticas de laboratorio	23	25	48

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado os seus desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do estudante que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Seminario	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Faitic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,

Avaliación	
Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Prácticas de laboratorio	Informes/memorias de prácticas Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE25 CE26 CE27 CE28 CE29 CE30 CT1 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT14 CT17 CT19 CT21 CT22 CT23

Traballo tutelado	Cartafol/dossier. Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante proceso de formación.	20	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE25
			CE26
			CE27
			CE28
			CE29
			CE30
			CT3
			CT6
			CT7
			CT8
			CT14
			CT16
			CT22
			CT23

Seminario	Traballos e proxectos . O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita Portafolios/dossier Documento elaborado polo alumnado que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	30	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE25
			CE26
			CE27
			CE28
			CE29
			CE30
			CT1
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT9
			CT10
			CT11
			CT13
			CT19
			CT21
			CT22
			CT23

Traballo tutelado	Traballos e proxectos de carácter práctico. O estudante presenta o resultado obtido das experiencias practicas deseñadas e realizadas por eles (de carácter individual ou en grupo) nun documento sobre a temática da materia. Cartafol/dossier Documento elaborado polo alumnado que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación.	30	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE25
			CE26
			CE27
			CE28
			CE29
			CE30
			CT1
			CT2
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21
			CT22
			CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo datas de exames

---

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Martin del Pozo, M.R., Aprender para enseñar ciencias en primaria: una propuesta para la formación del profesorado, Diada, 2007,

MEC, Ejemplificaciones del Diseño Curricular Base. Infantil y Primaria., MEC, 1989, Madrid

Osborne, R. e Freyberg, P., El aprendizaje de las ciencias., Narcea, 1991, Madrid

Xunta de Galicia, Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia., Xunta de Galicia, 2014,

Bibliografía Complementaria

Friedl, A.E., Enseñar ciencias a los niños., Gedisa, 2000, Barcelona

Harlen, W., Enseñanza y aprendizaje de las ciencias., MEC/Morata, 1989, Madrid

Jiménez Aleixandre, M.P. e4t al., Enseñar ciencias, Graó, 2003, Barcelona

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica das ciencias experimentais II/O05G120V01502

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencias experimentais/O05G120V01302

Outros comentarios

As estratexias de ensino deberán adaptarse ás circunstancias que se vaian producindo ao longo do curso

---

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Expresión e linguaxe musical				
Materia	Expresión e linguaxe musical			
Código	005G120V01403			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vicente Álvarez, Rosa María Alonso Monteagudo, Julio Carlos			
Profesorado	Alonso Monteagudo, Julio Carlos Vicente Álvarez, Rosa María			
Correo-e	rosi@mundo-r.com julalonso@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento da linguaxe musical para aplicación práctica co alumnado de primaria. Recursos musicais prácticos.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer • Saber estar / ser
CE53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes	• saber
CE54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical	• saber
CE55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola	• saber • saber facer
CE56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser

CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• saber
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Identificar e manexar os principais elementos constitutivos da linguaxe musical, dun xeito teórico-práctico.	CB2 CE54 CE56 CT1 CT2 CT7 CT16 CT18
2. Coñecer as diferentes metodoloxías para o ensino musical, e ser capaz de aplicalas dun xeito práctico nas aulas de educación primaria.	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CE53 CE55 CE56 CT1 CT2 CT9 CT18
3. Coñecer e manexar diversos instrumentos para a súa aplicación nas aulas de Educación Primaria. Instrumental Orff.	CB5 CG4 CE53 CE55 CT9 CT12 CT16 CT17 CT18
4. Comprender a importancia do uso da canción como elemento expresivo, e saber empregar técnicas para o seu ensino.	CB4 CB5 CG2 CG4 CE53 CE55 CE56 CT2 CT7 CT9 CT12 CT16 CT18

5. Saber empregar os recursos didácticos axeitados para a formación rítmica, o movemento e a danza nas aulas de primaria.	CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CE53 CE55 CE56 CT2 CT9 CT12 CT13 CT15 CT17 CT18 CT19 CT21
6. Valorar a importancia e manexar recursos básicos da audición musical activa.	CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CE53 CE55 CE56 CT1 CT9 CT13 CT18
7. Ser quen de deseñar, por en práctica e avaliar propostas de intervención educativa nunha aula de educación primaria, empregando diversos elementos da expresión e a linguaxe musical.	CB1 CB2 CB4 CG2 CG4 CG8 CG11 CE53 CE54 CE55 CE56 CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Contidos

Tema	
1. Parámetros constitutivos da arte da música.	Parámetros do son. Representación gráfica da música. Ritmo. Expresión musical. Melodía. Harmonía. Textura. Forma. Timbre. Xénero. Harmonización de cancións.
2. Escolas pedagóxicas para o ensino da música.	As metodoloxías para o ensino da música na escola: Orff, Kodaly, Dalcroze... Xogos musicais para mellorar a comprensión da linguaxe musical.
3. Introducción á práctica instrumental.	Os instrumentos na Educación Primaria. A frauta de pico e o instrumental Orff. Coñecemento e práctica.
4. A canción como elemento expresivo.	Técnicas de aprendizaxe e ensino. Mímica e cancións. Composición de cancións para implementar nas aulas. Análise musical.

5. Educación rítmica e movemento.	A linguaxe do corpo. Percusión corporal. Exercicios rítmicos. Improvisación rítmica. Danza e dramatización.
6. Percepción auditiva.	Audición musical activa. Metodoloxías, técnicas e procedementos. O musicograma.
7. Intervención didáctica na aula.	Deseño de actividades. recursos educativos e materiais didácticos para traballar nas aulas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Traballo tutelado	30	53	83
Lección maxistral	15	30	45
Traballo	4	2	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	4	6
Observación sistemática	1	5	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Preparación para a práctica instrumental e vocal: frauta de pico, instrumental Orff...
Traballo tutelado	Desenvolvemento de exercicios prácticos na aula baixo as directrices e supervisión da docente.
Lección maxistral	Exposición dos temas a desenvolver na aula.

Atención personalizada

	Descrición
Metodoloxías	
Lección maxistral	Presentación dos contidos teóricos básicos na materia.
Actividades introdutorias	Presentación dos parámetros básicos da materia: teórico-vivencial.
Traballo tutelado	Traballos sobre un tema moi concreto e sobre o contido específico da sesión. Serán gravados para a súa posterior análise.

Probas	Descrición
Traballo	Traballos específicos escollidos polos grupos reducidos sobre un tema xeral proposto pola persoa docente. Presentación final para avaliación. Atención en titorías, reflectidas na web da facultade.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba de audición musical e cuestionario tipo test na data do examen final.
Observación sistemática	Grabación en video nas clases prácticas. Utilización para a crítica construtiva por parte do alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas. Probas prácticas que poderán incluír actividades como a execución individual de pequenas pezas, deseño de actividades para a súa implementación na aula...	20	CB1 CB2 CG8 CG11 CE53 CE55 CT1 CT2 CT5 CT7 CT9 CT12 CT13 CT16 CT18

Traballo	Traballo e exposición en pequeno grupo dun traballo sobre os contidos da materia.	30	CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CE53 CE54 CE55 CE56 CT1 CT2 CT5 CT8 CT9 CT12 CT13 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21
Resolución de problemas e/ou exercicios	Preguntas de resposta curta nas que o alumnado deberá demostrar os coñecementos teóricos alcanzados sobre a linguaxe musical. Ditados rítmicos e melódicos.	20	CB1 CG8 CE54 CE56 CT1 CT7 CT8 CT14 CT16 CT18
Observación sistemática	Implicación activa na dinámica das clases (participación, actitude, traballo en equipo ...)	30	CB2 CB4 CG3 CG4 CG8 CG11 CE54 CE55 CE56 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será necesario que os estudantes obteñan en todas e cada unha das partes avaliadas, polo menos

un 50% da súa cualificación total.

A nota final virá dada pola suma das puntuacións obtidas en cada unha das partes, sendo necesario superar cada unha delas ailladamente.

O alumnado que por diversos motivos non poida participar no desenvolvemento da materia en calidade de Asistente deberá porse en contacto coa profesora nos primeiros días de inicio da materia para informar desta situación.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo, gardándose a nota da parte superada.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PASCUAL MEJÍA, P., Didáctica de la música, Pearson, Madrid, 2006

PEREIRA, M. & PRIETO, M., Zampadanzas del mundo. Danzas a la carta (libro CD). Ed. Cumio, Cumio, 2010, A Coruña, 2010

PREGO, L. & COBOS, S., Para cantar e bailar (libro CD), Cumio, 2008, A Coruña, 2008

RIU, N., El lenguaje musical: propuestas didácticas para los tres ciclos de primaria, Ceac, Madrid, 2000

WUYTACK, J., Audición Musical Activa, Asociación Wuytack, Oporto

Bibliografía Complementaria

Asociación de gaiteros galegos, Pelo gato 24, Pai Música, Xunta de Galicia, 2007

GÓMEZ ESPINOSA, J., Didáctica de la música. Manual para maestros de infantil y primaria, Universidad de La Rioja, 2015, La Rioja

MARTÍ, J. M., Aprendizaje musical para niños: Metodologías y sistemas pedagógicos de la didáctica musical, Robinbook, 2016, Barcelona

---

Recomendacións

Outros comentarios

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua galega				
Materia	Lingua galega			
Código	O05G120V01404			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Iglesias Álvarez, Ana María			
Profesorado	Iglesias Álvarez, Ana María			
Correo-e	anaiglesias@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O Grao en Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal da ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. Tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade). O futuro mestre de Educación Primaria deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber • saber facer
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CE43 CT1 CT3
Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.	CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT12 CT14 CT17 CT18
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG2 CG4 CG5 CG6 CE46 CE48 CT1 CT2 CT3 CT9 CT14 CT15 CT17 CT18
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	CB1 CB3 CB4 CB5 CG4 CE46 CT3

Coñecer a gramática da lingua galega.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT1 CT3 CT13
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.	CB1 CB2 CB3 CE46 CE50 CT3
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna.	CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT1 CT3 CT7
Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE46 CT3 CT4 CT7 CT11 CT12 CT13

Contidos

Tema	
Fonética e ortografía	O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación.
Gramática	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración.
Léxico e Formación de palabras	Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos. Grupos consonánticos. Sufixos e terminacións. Familias léxicas irregulares. Interferencias léxicas. Neoloxismos. A precisión léxica: selección do léxico, incorreccións comúns, tópicos e abusos. Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica. Derivación: prefixación e sufixación. Parasíntese. Composición. Outros procedementos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	15	16	31
Traballo tutelado	4	22	26
Presentación	0	10	10
Actividades introductorias	6	0	6
Lección maxistral	26	48	74
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Traballo	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Nas clases prácticas corríxense os exercicios (iniciados na aula ou na casa tras o estudo da materia), e despois coméntanse as dúbidas que puidesen quedar. Cada novo exercicio recolle aspectos esenciais do tema recén tratado e aspectos varios dos temas anteriores para propiciar unha retroalimentación da aprendizaxe.
Traballo tutelado	Elaboración dun texto escrito seguindo unha destas modalidades: o enfoque creativo do narrador-autor ou o enfoque expositivo e crítico do xornalista-ensaísta. Trátase de aprender os procedementos específicos e os procedementos comúns de ambos os dous enfoques: como se elabora un texto, cales son as técnicas para citar apropiadamente, de que maneira se debe proceder á hora de transmitir unha información, cales son as pautas axeitadas para a presentación dun traballo escrito, en que consiste a corrección lingüística, a cohesión estrutural e o uso axeitado dos signos de puntuación.
Presentación	Exposición oral dun tema de libre elección durante un mínimo de dez minutos. O tema debe ter o praxe previo do profesor e ha de figurar na parte posterior da ficha.
Actividades introductorias	Presentación do sistema de traballo que debe interiorizar cada alumno para conseguir uns bos resultados. Avaliación inicial mediante un modelo de exame semellante ao que o discente deberá afrontar para superar a materia. Explicación das modalidades básicas na elaboración dun texto escrito.
Lección maxistral	Desenvolvemento do programa da materia, con especial atención á gramática do idioma.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios.
Resolución de problemas	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios.
Traballo tutelado	Orientacións sobre os criterios para a elección do tema e daqueles aspectos que o alumno debe ter en conta: interese da proposta, exposición formal do tema, fluidez e corrección lingüística. Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida aos exercicios.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Exame de preguntas obxectivas	Proba escrita de carácter práctico.	40	CB2 CB3 CB4 CG2 CG5 CG6 CE43 CE46 CT1 CT2 CT3 CT4 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT17 CT18
Traballo	Dous proxectos tutelados, que deben incluír como mínimo un produto resultante cada un deles (un de expresión oral e outro de expresión escrita). Priorizaranse os formatos dixitais.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CE43 CE46 CE48 CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT13 CT14 CT15 CT18
Resolución de problemas e/ou exercicios	Elaboración de actividades de expresión escrita e oral.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE43 CE46 CT1 CT3 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

É preciso obter unha cualificación mínima de catro sobre dez para optar ao cálculo da media da nota final da materia.

Na segunda convocatoria aplicarase o mesmo sistema de avaliación.

Na web da facultade pódese consultar día/hora/lugar do exame (apartado datas exames).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvarez, R. e Xove, X., Gramática da lingua galega, Galaxia, 2002, Vigo

ILG/RAG, Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego, ILG/RAG, 2004, Santiago de Compostela

Real Academia Galega, Dicionario da lingua galega, RAG, -, A Coruña

Bibliografía Complementaria

VV.AA., Dicionario castelán-galego de usos, frases e sinónimos, Vigo, Xerais, 2007,

Álvarez, R., Monteagudo, H. e Regueira, X. L., Gramática galega, Galaxia, 1986, Vigo

Freixeiro Mato, X. R., Gramática da lingua galega. I, II, III e IV, A Nosa Terra, 2002-2006, Vigo

Granxa González, X. A. e Méndez Álvarez, M. X., Manual de lingua galega I e III, Xerais, 2002, Vigo

López Viñas, X., Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión, Baía Edicións, 2011, A Coruña

---

Recomendacións

Outros comentarios

Estratexias de aprendizaxe

Os estudantes que queiran superar a materia sen dificultades deben atender aos seguintes consellos:

* O rendemento depende do estudo continuado da materia.

* É moi conveniente que as lecturas se fagan de forma reflexiva, reparando no uso da linguaxe. Deste xeito, pódese obter un coñecemento intuitivo da lingua, que ten gran rendemento á hora de fixar na mente as formas e as estruturas correctas dun idioma.

* Practicar a expresión oral resulta indispensable. Na avaliación desta destreza conta tanto a fluidez como a corrección.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Matemáticas e a súa didáctica II				
Materia	Matemáticas e a súa didáctica II			
Código	005G120V01405			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Fernández Sobrino, Ramón Angel			
Profesorado	Fernández Sobrino, Ramón Angel			
Correo-e	ramonan@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Con esta materia os alumnos adquirirán as competencias e coñecementos necesarios de matemáticas para o desenvolvemento da súa profesión.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)	• saber
CE39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas	• saber
CE40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá	• saber • saber facer
CE41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico	• Saber estar / ser
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer

CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
		• Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
		• Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer
		• Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Adquirir competencias matemáticas básicas	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE38 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT14
Coñecer o currículo escolar de matemáticas. Coñecer erros e dificultades que se poden presentar no proceso de ensino-aprendizaxe das matemáticas	CB2 CG1 CG2 CG3 CG4 CG10 CE39 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT14

Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Desenvolver a autoconfianza no uso das matemáticas, estima e o gusto por esta materia	CB3
	CB4
	CG2
	CG3
	CG4
	CG5
	CG9
	CG10
	CG12
	CE40
	CT1
	CT2
	CT3
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT12
	CT14
	CT18
	CT22
Expor e resolver problemas vinculados coa vida cotiá. Saber traballar en equipo para deseñar e resolver problemas, reflexionar sobre a práctica docente e a formación permanente en matemáticas	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CG3
	CG5
	CG7
	CG12
	CE40
	CE41
	CT1
	CT2
	CT3
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT14
	CT16
	CT18
	CT21
	CT22
Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos pilares do coñecemento científico	CB1
	CB3
	CB5
	CG3
	CG4
	CG12
	CE41
	CT1
	CT3
	CT6
	CT8
	CT9
	CT14
	CT16
	CT18
	CT21
	CT22

Contidos

Tema	
1. Xeometría e medida: Elementos básicos.	*
2. Figuras xeométricas.	*
3. Relacións métricas.	*
4. Lonxitudes, áreas e volumes.	*
5. Xeometría con coordenadas.	*

6. Tratamento da información: Recollida e ordenación de datos.	*
7. Representacións gráficas.	*
8. Medidas de tendencia central e de dispersión.	*
9. Probabilidade.	*

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	20	34	54
Traballo tutelado	7	12	19
Lección maxistral	25	50	75
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas de tutoría.
Resolución de problemas	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas de tutoría.
Traballo tutelado	O alumnado terá unha atención personalizada tanto nas horas de clase como nas de tutoría.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Os alumnos deberán deseñar unha actividade tendo en conta unha ou varias competencias do decreto de currículo de matemáticas na educación primaria	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG5 CG7 CG12 CE40 CT2 CT3 CT6 CT7 CT9 CT12 CT16 CT18 CT21 CT22

Exame de preguntas obxectivas	Os alumnos deberán elixir a resposta correcta entre as 4 opcións que se lle presenten	30	CB1 CB2 CB3 CB5 CG1 CG4 CG7 CG9 CG10 CG12 CE38 CE39 CE40 CE41 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT12 CT16 CT18 CT21 CT22
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os alumnos deberán desenvolver 1 pregunta teórica e resolver 2 problemas que se lle expoñan a modo de exame práctico	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG9 CG10 CG12 CE38 CE39 CE40 CE41 CE42 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT14 CT16 CT18 CT21 CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos non asistentes deberán realizar as mesmas probas.

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de Xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames'

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Castro, E., Didáctica de la Matemática en la Educación Primaria., Ed. Síntesis, 2001, Madrid

Godino, J., Ruiz, F., Geometría y su didáctica para maestros, Proyecto Edumat- Maestros., 2002, Madrid

Nortes Checa, A, Matemáticas y su didáctica., TEMA, 1993, Murcia

---

Bibliografía Complementaria

Alsina, C. Burgues, C. y Fortuny, J.M, Invitación a la Didáctica de la Geometría, Síntesis, 1987, Madrid

Batanero, C., Godino, J. D. y Navarro Pelayo, V, Razonamiento combinatorio, Síntesis, 1994, Madrid

Godino, J. D., Batanero, C. y Cañizares, M.J., Azar y Probabilidad, Síntesis, 1987, Madrid

Nortes Checa, A., Encuestas y precios, Síntesis, 1987, Madrid

---

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continuada tanto as clases teóricas como as clases prácticas

---

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua e literatura: Galego**

Materia	Didáctica da lingua e literatura: Galego			
Código	O05G120V01501			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Mociño González, María Isabel			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporcionará ao futuro docente coñecementos científicos necesarios para favorecer o desenvolvemento das habilidades lingüísticas do alumnado de Educación Primaria. Terá dominio para empregar técnicas didácticas adecuadas, capacidade para seleccionar recursos e estratexias de intervención didáctica, criterios para analizar os diversos materiais e referentes para avaliar o progreso nas diferentes habilidades comunicativas.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer • Saber estar / ser
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas	• saber facer

CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber facer
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber • saber facer
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber facer
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber • saber facer
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber • saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT18	Creatividade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1.Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CT1 CT3
2.Coñecer o currículo escolar da lingua galega e literatura	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CE45 CT3
3.Adquirir coñecementos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe da lingua galega como medio de comunicación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE1 CE4 CT1 CT13
4.Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CG10 CG11 CE4 CE20 CE23 CE49 CE50 CT12 CT13 CT14 CT18

5. Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE43 CE46 CE47 CE49 CE50 CT3 CT18
6. Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG10 CG11 CE1 CT14 CT18
7. Coñecer textos de literatura popular e de literatura infantil galega e valorar o seu aproveitamento para a aprendizaxe lingüística e como medio de normalización da lingua.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG11 CE44 CE48 CT3 CT14 CT18
8. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CG6 CT1 CT14

Contidos

Tema

1.- COÑECEMENTOS PARA O DESENVOLVEMENTO DAS HABILIDADES COMUNICATIVAS.	Desenvolvemento das habilidades comunicativas. Comprensión e expresión oral. Competencia comunicativa. Metodoloxía, estratexias e técnicas.
2.- ANIMACIÓN Á LECTURA E Á ESCRITURA.	Lectura comprensiva. As idades lectoras. Competencia literaria e competencia lectora. A biblioteca de aula. Animación á lectura. Expresión escrita: obxectivos. Formas de expresión escrita. Proceso didáctico da composición. Escrita creativa.
3.- DESENVOLVEMENTO DE EXPERIENCIAS EDUCATIVAS E DE MATERIAIS DIDÁCTICOS.	Desenvolvemento de experiencias educativas e de materiais didácticos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	15	25	40
Lección maxistral	10	24	34
Presentación	20	41	61
Aprendizaxe-servizo	4	8	12

Actividades introductorias	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Os/as estudantes desenvolverán propostas didácticas e experiencias educativas baixo as directrices e supervisión da docente. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado.
Lección maxistral	Exposición por parte da docente dos contidos da materia, bases teóricas e /ou directrices dun traballo, actividade ou proposta educativa a desenvolver polos estudantes.
Presentación	Elaboración e exposición oral na aula de dous traballos prácticos sobre un tema ou contido do programa.
Aprendizaxe-servizo	A ApS é unha metodoloxía de ensino-aprendizaxe grazas á cal o alumnado pon en práctica coñecementos, desenvolve habilidades e actitudes mediante un servizo á comunidade. Combina dous elementos: aprendizaxe a través da experiencia e o servizo á comunidade. A participación neste proxecto será voluntaria. Formará parte da avaliación da materia para o alumnado que desexe participar.
Actividades introductorias	Esta sesión servirá para presentar a materia aos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Desenvolveranse coa supervisión da docente, que aclarará dúbidas e consultas pertinentes ao proceso do traballo
Lección maxistral	Durante estas sesións o alumnado poderá expresar as súas dúbidas e consultas, propiciando o debate e a reflexión acorde á temática tratada
Presentación	Para a elaboración das presentacións/exposicións o alumnado terá que acudir a titorías para supervisar o traballo antes da súa exposición
Aprendizaxe-servizo	O alumnado terá asesoramento e atención por parte da docente en todo o que precise durante as actividades desenvolvidas con entidades colaboradoras.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Traballo tutelado

Valorarase a asistencia. A participación e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.

10

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG10
CG11
CE1
CE4
CE20
CE23
CE43
CE44
CE45
CE47
CE48
CE49
CE50
CT1
CT3
CT12
CT13
CT14
CT18

Presentación	Valorarase a aplicación práctica dos contidos teóricos do temario, a planificación, a creatividade, a exposición oral e escrita.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG10 CG11 CE1 CE4 CE20 CE23 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CT1 CT3 CT12 CT13 CT14 CT18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos da materia	50	CG1 CG2 CG3 CG10 CE1 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CT1 CT3 CT14 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán de novo avaliadas na convocatoria de xullo.

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON POIDAN ASISTIR regularmente serán avaliados:

- Proba escrita: 50%

-Traballo escrito, sobre un tema ou parte dun tema: 50%

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BADÍA ARMENGOLD, D. e VILÁ, M., Juegos de expresión oral y escrita, Graó, 2009, Barcelona

BALLESTER ROCA, J., La formación lectora y literaria, Graó, 2015, Barcelona

GARCÍA TELJEIRO, A., A poesía necesaria. Lectura e creación poética dentro da aula, Galaxia, 2009, Vigo

PETIT, M., Ler o mundo, Kalandraka, 2018, Pontevedra

ROIG RECHOU, B.-A. (coord.), Historia da Literatura Infantil e Xuvenil galega, Xerais, 2015, Vigo

SÁNCHEZ MIGUEL, E. e outros, La lectura en el aula, Graó, 2010, Barcelona

Bibliografía Complementaria

CASSANY, D. e outros, Enseñar lengua, Graó, 1997, Barcelona

LLUCH, G. e B.-A. ROIG RECHOU (coords.), Para entenderte mellor. As literaturas infantís e xuvenís do marco ibérico.

Monográfico de Boletín Galego de Literatura, Universidade de Santiago, 2005, Santiago de Compostela

MENDOZA FILLOLA, A., Didáctica de la Lengua y la Literatura para Primaria, Pearson, 2000, Madrid

NOIA CAMPOS, C., Catálogo tipolóxico do conto galego de tradición oral. Clasificación, antoloxía e bibliografía, Universidade de Vigo, 2008, Vigo

ROIG RECHOU, B.-A., A literatura infantil e xuvenil galega no século XXI. Seis claves para entendela mellor, Asociación Española de Amigos del Libro Infantil, 2008, Madrid/Santiago de Compostela

SILVA VALDIVIA, B., Didáctica da lingua en situacións de contacto lingüístico, Instituto de Ciencias da Educación, 1994, Santiago de Compostela

---

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte da profesora, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedementais.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Didáctica das ciencias experimentais II				
Materia	Didáctica das ciencias experimentais II			
Código	005G120V01502			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vidal López, Manuel Yebra Ferro, Miguel Ángel			
Profesorado	Vidal López, Manuel Yebra Ferro, Miguel Ángel			
Correo-e	yebrama@uvigo.es mvlopez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Didáctica das Ciencias experimentais II está deseñada para a docencia da materia Ciencias da Natureza, que se imparte na Educación Primaria. Traballa os contidos incluídos R.D. 126/2014, así como aqueles incluídos nos libros de texto de primaria, preparando ao futuro profesor/a para afrontar esta materia da forma máis práctica posible. Trátase en última instancia de conseguir que o alumnado séntase atraído polas Ciencias Naturais, coñezan o método científico e o incorpóren a todos os niveis da súa vida cotiá.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer • Saber estar / ser
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser

CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber facer
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber facer • Saber estar / ser
CE25	Comprender os principios básicos e as leis fundamentais das ciencias experimentais (Física, Química, Biología e Xeoloxía)	• saber
CE26	Coñecer o currículo escolar destas ciencias	• saber
CE27	Suscitar e resolver problemas asociados coas ciencias á vida cotiá	• saber facer
CE28	Valorar as ciencias como un feito cultural	• Saber estar / ser
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber facer • Saber estar / ser
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Coñecer os contidos curriculares das materias relativas á especialización docente correspondente.

CB1
CB2
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG12
CE25
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT21
CT23

Coñecer o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procesos de ensino e aprendizaxe respectivos.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG10
CG11
CE26
CE27
CE28
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT14
CT16
CT17
CT18

Planificar, desenvolver e avaliar o proceso de ensino e aprendizaxe potenciando procesos educativos que faciliten a adquisición das competencias propias dos respectivos ensinos, atendendo ao nivel e formación previa dos estudantes, así como á orientación dos mesmos, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG7
CG8
CG9
CG10
CE25
CE26
CE27
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT14
CT16
CT17
CT18
CT21
CT23

Deseñar e desenvolver metodoloxías didácticas tanto grupais como personalizadas, adaptadas á diversidade dos estudantes.

CB2
CB4
CG2
CG3
CG4
CG5
CG9
CG10
CE27
CE28
CE29
CT2
CT3
CT4
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13

Adquirir estratexias para estimular o esforzo do estudante e promover a súa capacidade para aprender por se mesmo e con outros e desenvolver habilidades de pensamento e de decisión que faciliten a autonomía, a confianza e iniciativas persoais.	CB2 CB4 CB5 CG8 CE27 CE30 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21
Deseñar e realizar actividades formais e non formais que contribúan a facer do centro un lugar de participación e cultura na contorna no que está situado.	CB2 CB4 CG4 CG5 CG7 CG8 CE28 CE29 CT2 CT10 CT11 CT12 CT13 CT20 CT22
Participar na avaliación, investigación e a innovación dos procesos de ensino e aprendizaxe, comunicando as súas conclusións e as razóns que as sustentan á comunidade educativa e outros profesionais da educación.	CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG7 CG10 CE27 CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT8 CT9 CT10
Aplicar os coñecementos adquiridos e a capacidade de resolución de problemas a contornas educativas novas ou pouco coñecidos.	CB2 CB3 CG1 CG2 CG8 CE27 CT7

Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.

CB1
CG1
CG2
CG6
CG10
CE26
CE30
CT2
CT8
CT17
CT18
CT21
CT22

Utilizar bibliografía e ferramentas de procura de recursos bibliográficos xerais e específicos, incluíndo o acceso por Internet.

CB3
CG8
CG10
CG11
CE30
CT1
CT2
CT5
CT6
CT16

Potenciar a capacidade para o traballo en contornas cooperativas e pluridisciplinares

CB1
CG3
CG4
CT10
CT12
CT13
CT17

Contidos

Tema

A didáctica da Bioloxía e Xeoloxía para a Educación Primaria Introdución

O currículo oficial da Bioloxía e Xeoloxía para a Educación Primaria Decreto 105/2014

As metodoloxías para o ensino da Bioloxía e Xeoloxía para a Educación Primaria. As concepcións alternativas. Estratexias innovadoras para o ensino das ciencias.

Os recursos para o ensino da Bioloxía e Xeoloxía para a Educación Primaria Posibilidades das TIC para o ensino das ciencias. Deseño, planificación e posta en práctica de proxectos de indagación científica.

A avaliación da Bioloxía e Xeoloxía para a Educación Primaria. Técnicas e instrumentos para a avaliación no ensino das ciencias.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	2	8	10
Traballo tutelado	3	0	3
Prácticas de laboratorio	25	0	25
Actividades introdutorias	10	0	10
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	34	34
Cartafol/dossier	0	34	34
Presentación	10	22	32
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Traballo tutelado	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas de laboratorio

Actividades introductoriasAsistencia na aula a clases de introducción a materia

Aprendizaxe baseado en Realización dun proxecto de indagación proxectos

Cartafol/dossier O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc.

Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...

Presentación Os estudantes realizan una exposición pública sobre o deseño dos proxectos de indagación

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Dúvidas na aula
Seminario	Seguimento por parte do docente
Traballo tutelado	Guía personalizada para cada grupo de estudantes
Prácticas de laboratorio	Actividades experimentais guiadas
Actividades introductorias	Dúvidas durante as mesmas
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización titorizados polo docente dos traballos de indagación
Cartafol/dossier	memoria de prácticas do proxecto de indagación
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Cuestionario tipo test

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Os estudantes realizan una exposición pública sobre o deseño dos proxectos de indagación	20	CB1 CB3 CB4 CG1 CG3 CG5 CG6 CG12 CT1 CT9 CT10 CT14 CT19 CT22
Traballo tutelado	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	20	CB2 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG12 CE26 CE27 CT9 CT10 CT11 CT19 CT21 CT22

Cartafol/dossier	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita...	40	CB2 CG2 CG12 CE29 CT5 CT10 CT12 CT16 CT20
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado debe responder de xeito directo e breve en base aos coñecementos adquiridos sobre a materia. A proba consta de de preguntas directas sobre un aspecto en concreto.	20	CB2 CG8 CE25 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN PARA O ALUMNADO PRESENCIAL

Convocatoria de xuño:

A nota final será a media ponderada dos traballos realizados na aula (20% + 20%), o caderno de prácticas e traballo de investigación (40%) e o examen (20%, sendo necesario que a nota mínima sexa un 4 sobre 10)

Convocatoria de xullo:

Poderán recuperar as competencias non adquiridas na convocatoria de final de cuatrimestre ou na correspondente ao mes de xullo, manténdoseles a nota das probas/actividades xa superadas.

Os estudantes que non poidan asistir a clase contarán con actividades alternativas e farán o examen nas mesmas condicións cos presenciais.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

AVALIACIÓN PARA O ALUMNADO NON PRESENCIAL

A) NON ASISTAN A CLASES:

1.- Procura na rede

Trátase de realizar unha procura na rede e facer unha valoración de 10 páxinas web distintas que inclúan actividades experimentais sinxelas e adecuadas para Educación Infantil.

2.- Ficha dun ser vivo

Escoller unha especie de animal (mamífero, ave, réptil, anfibio) ou vexetal (árbore) e realizar unha ficha (máximo unha páxina) onde se recollan cuestións tipo: como é?, de que se alimenta?, onde vive? como se reproduce?, cal é a súa importancia no medio?, etc. Tes unha ficha tipo Exemplo Ficha xabaril.pdf

3.- Unidade didáctica

Debes entregar unha unidade didáctica orixinal sobre un tema relacionado con Ciencias da Natureza e lóxicamente con contidos apropiados a Educación Infantil. Considero moi importante o desenvolvemento de cada actividade proposta (obxectivos da actividade, materiais, metodoloxía e temporalización) e o material didáctico complementario que supoña cada actividade. Podes consultar o esquema da unidade didáctica no arquivo Unidade didactica.ppt

B) NON ASISTAN A PRÁCTICAS:

Caderno de prácticas

A partir da procura na internet, elaborar un caderno de prácticas na que se recollan seis experimentos sinxelos que ti debes realizar, cada un dos cales debe ter unha guía do profesor e unha guía do alumno.

Na guía do profesor debes recoller os obxectivos que se pretender conseguir coa devandita actividade (para que?), os materiais que utilizaches (con que?), o procedemento (como?) e o seguimento do mesmo (que ocorreu?). Como máximo

podes utilizar dúas follas por actividade.

Na guía do alumno debes recoller a modo de debuxos os materiais que deben utilizar os alumnos e unha secuencia dos pasos máis relevantes de cada actividade elixida (máximo unha folla por actividade).

Dispós dun exemplo de guías de profesor e alumno na plataforma Tema. Busca o arquivo Exemplo guía do profesor e do alumno.pdf.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

KIPNIS M. y HODFSTEIN A., The inquiry laboratory as a source for development of metacognitive skills., International Journal of Science and Mathematics, 2008, TAIWAN

Barberá, O.; Valdés, P., El trabajo práctico en la enseñanza de las ciencias: una revisión, Enseñanza de las Ciencias, 1996, BARCELONA

Hodson, D, Hacia un enfoque más crítico del trabajo de laboratorio, Enseñanza de las Ciencias, 1994, BARCELONA

DRIVER,R, GUESNE, E y TIGERHIEN, A, Ideas científicas en la infancia y en la adolescencia, MEC /Morata, 1989, MADRID

Garrido Romero J.M., Palacios F.J., Galdón Delgado, M, Ciencia para educadores, Pearson □ Prentice Hall, 2008, Madrid

Bibliografía Complementaria

CARBONELL SEBARROJA, J, La aventura de innovar. El cambio en la escuela, Morata, 2001, . Madrid

Cañas A., Martín-Díaz M.J., Niedo J, Competencia en el conocimiento y la interacción con el mundo físico. La competencia científica., Alianza Editorial, 2007, Madrid

Hierrezuelo, J. y Montero, A., La Ciencia de los alumnos, Elzevir, 1991, Málaga

Osborne, R. y Freyberg, P, El aprendizaje de las ciencias, Narcea, 1998, Madrid

MELENDRO, M., MURGA, M.A., y CANO, A. (Coords.), IDEAS: Iniciativas de Educación Ambiental para la Sostenibilidad., Uned., 2011, Madrid

---

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Didáctica das ciencias sociais				
Materia	Didáctica das ciencias sociais			
Código	005G120V01503			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Constenla Vega, Xose			
Profesorado	Constenla Vega, Xose			
Correo-e	xose.constenla@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia consiste en ensinar aos futuros Mestres a introducir aos nenos no coñecemento das distintas Ciencias Sociais que compoñen os contidos do DCB para a Educación Primaria, así como a recoñecer as dificultades de aprendizaxe dos distintos conceptos e nocións relacionados coas Ciencias Sociais.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber

CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber • Saber estar / ser
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• Saber estar / ser
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • Saber estar / ser
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber • saber facer
CE31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais	• saber • saber facer
CE32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais	• saber • saber facer
CE33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	• saber • saber facer
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	
CE35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	• Saber estar / ser
CE37	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• saber • Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais e o contido da área	CB1 CB2 CG1 CG3 CE31 CE32 CE33 CE48 CT1 CT3 CT6 CT17
Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria	CB1 CB4 CG1 CG6 CG8 CE14 CE23 CE32 CE34 CT3 CT13 CT14 CT23
Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio	CB1 CB3 CB5 CG1 CG5 CG8 CG9 CE14 CE29 CE31 CE32 CE33 CE35 CT1 CT2 CT3 CT13 CT14
Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos e os problemas que expón a súa aprendizaxe	CB1 CB3 CB5 CG1 CG5 CG8 CG9 CE14 CE29 CE31 CE32 CE33 CE35 CT1 CT2 CT3 CT13 CT14

Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	CG4 CT1 CT2 CT3 CT13 CT14 CT15 CT17 CT20
Deseñar programación e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria	CB1 CB3 CB4 CG8 CG9 CG10 CG11 CE13 CE32 CE33 CE34 CE37 CT2 CT3 CT5 CT8 CT9 CT13 CT16 CT18 CT23
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	CG7 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT9 CT14 CT16 CT18

Contidos

Tema	
1. BLOQUE 1. A construción dos conceptos e nocións para o coñecemento das Ciencias Sociais	Desenvolvemento e evolución das nocións espaciais Desenvolvemento e evolución das nocións temporais Tratamento didáctico da obra de arte
2. BLOQUE 2. Epistemoloxía e contido do área de Ciencias Sociais	Introdución ás Ciencias Sociais Concepto e trazos que as caracterizan Cales son as Ciencias Sociais?: definicións específicas As Ciencias Sociais na Escola: contidos
3. BLOQUE 3. Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos da área	Elementos para a programación didáctica nas Ciencias Sociais Actividades para a Didáctica das Ciencias Sociais Elaboración e defensa dunha Unidade Didáctica en Coñecemento do Medio

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22	23	45
Traballo tutelado	10	15	25
Traballo tutelado	10	28	38
Seminario	5	6	11
Presentación	1	10	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos
Traballo tutelado	Comentario de textos, debates guiados
Traballo tutelado	Elaboración en grupo dunha Unidade Didáctica da área de Ciencias Sociais
Seminario	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados
Presentación	Presentación, defensa e debate por parte do grupo da Unidade Didáctica elixida

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Na aula ofrecerase unha dirección académica dos traballos tutelados. Tamén se realizará un seguimento da evolución dos mesmos, axudando ao alumnado a solucionar as cuestións que se lle presenten.
Seminario	No horario establecido polo docente, o alumnado terá a posibilidade de solucionar cuestións académicas ben en grupo ben de xeito individual. Estas titorías realizaranse por petición do alumnado.
Presentación	O docente levará a cabo tarefas de coordinación á hora de preparar as exposicións do alumnado na aula, co fin de obter os mellores resultados. Solucionaranse cuestións técnicas e metodolóxicas.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Comentarios de texto, participación en debates, propostas...Os resultados da aprendizaxe son: -Coñecer e assimilar os conceptos básicos das Ciencias Sociais e o contido da área - Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio	30	CB3 CG3 CG6 CE13 CE23 CE34 CE35 CE48 CT1 CT3 CT13 CT14 CT15
Traballo tutelado	Realización en grupo da Unidade Didáctica seleccionada. Os resultados da aprendizaxe agardados son: -Deseñar programacións e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria	10	CB2 CB3 CG10 CE13 CE29 CE37 CT2 CT3 CT9 CT16 CT17 CT18

Presentación	Presentación e defensa da Unidade Didáctica seleccionada. Os resultados da aprendizaxe agardados son: -Deseñar programacións e materiais para a área de Ciencias Sociais en Primaria	10	CB4 CG10 CG11 CE37 CT2 CT3 CT5 CT6 CT8 CT18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Unha proba teórica sobre os conceptos básicos e contidos do temario. Os resultados de aprendizaxe agardados son: -Coñecer e asimilar os conceptos básicos das Ciencias Sociais e o contido da área -Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria -Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos e os problemas que plantexa a súa aprendizaxe	50	CB1 CB4 CB5 CG1 CG8 CG9 CE31 CE32 CE33 CT1 CT3 CT7 CT20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para aprobar a materia na primeira convocatoria (abril-maio), o alumnado que asista regularmente a clase deberá superar unha proba teórica sobre os conceptos básicos e os contidos do temario (exame final), así como realizar os traballos de aula e tutelados propostos. En caso de non asistir e non realizar as actividades, faranse no exame final (oficial), na segunda convocatoria (xullo) ou nas convocatorias extraordinarias. As notas das actividades das clases B, e a nota da Unidade Didáctica (clases C), no caso de que se realizasen na aula, conservaranse na segunda convocatoria (xullo) e nas convocatorias extraordinarias. Quen non as teña realizado, deberá facelas para superar a materia.

O calendario das probas oficiais de avaliación pódese consultar na web da facultade

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

TREPAT, C. y COMES, P., El tiempo y el espacio en la Didáctica de las Ciencias Sociales, Graó, 2000, Barcelona

HERNÁNDEZ CARDONA, F.X., Didáctica de las Ciencias Sociales, Geografía e Historia., Graó, 2002, Barcelona

DOMÍNGUEZ GARRIDO, M.C., Didáctica de las Ciencias Sociales., Pearson Educación, 2004, Madrid

GARCÍA RUIZ, A.L., El conocimiento del medio y su enseñanza práctica en la Educación Primaria, Natívola, 2003, Granada

Bibliografía Complementaria

GARCIA, A. L. y JIMENEZ, J. A., Los Principios científico-didácticos (PCD): nuevo modelo para la enseñanza de la geografía y de la historia : (fundamentos teóricos), Universidad de Granada, 2006, Granada

GUREVICH, R., Sociedades y territorios en tiempos contemporáneos : una introducción a la enseñanza de la geografía, Fondo de Cultura Económica, 2005, Buenos Aires

ORTEGA VALCÁRCEL, J., Los horizontes de la geografía, Ariel, 2000, Madrid

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Xeografía/O05G120V01305

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Outros comentarios

---

1. A ensinanza que se vai desenvolver terá un carácter basicamente aplicado e favorecerá a actitude participativa como corresponde a un aprendizaxe que se quere operativo nas futuras actividades profesoras dos alumnos e alumnas do grado.
  2. A interactividade será unha das esixencias fundamentais na planificación e desenvolvemento das actividades tanto lectivas como as prácticas e aplicadas.
  3. O espazo das mesmas poderá ser o da aula ou calquera outro que facilite a integración do alumnado na experiencia.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Innovación e investigación didáctica				
Materia	Innovación e investigación didáctica			
Código	O05G120V01504			
Titulacion	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Raposo Rivas, Manuela			
Profesorado	Fernández Guerra, Ernesto Raposo Rivas, Manuela			
Correo-e	mraposo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O profesorado, os centros e institucións educativas enfróntanse no momento actual ao reto de ofrecer resposta á ampla demanda educativa da sociedade actual. Ante estes retos, o profesorado necesita e demanda recursos, formación e estratexias que lles permitan atopar respostas útiles, realistas e eficaces para adaptarse e adaptar a educación aos novos requirimentos sociais. Entre estes recursos e estratexias atópanse a INNOVACIÓN e a INVESTIGACIÓN DIDÁCTICA. Nela trátase fundamentalmente de como acometer no centro e na aula proxectos de innovación e investigación didáctica.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12	• saber • saber facer
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber • saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber • saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer

CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber • saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber • saber facer
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT15	Compromiso ético	• saber • saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT18	Creatividade	• saber • saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Capacitarse para analizar e cuestionar as concepcións educativas emanadas da investigación así como as propostas curriculares da Administración educativa.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CG12 CE7 CE11 CE19 CE65 CE68 CT5 CT6 CT8 CT15 CT18 CT22

Promover a calidade dos contextos (aula e centro) nos que se desenvolve o proceso educativo, de modo que garanta o benestar dos alumnos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CG12 CE11 CT1 CT2 CT6 CT8 CT9 CT15 CT16 CT22
Participar en proxectos de investigación relacionados co ensino e a aprendizaxe, introducindo propostas de innovación encamiñadas á mellora da calidade educativa.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CG12 CE7 CE16 CE17 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16 CT22
Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CE7 CE9
Comprender a complexidade, relevancia e necesidade da avaliación como un elemento regulador e promotor da mellora do ensino, da aprendizaxe e da súa propia formación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CG12 CE7 CE9 CE11 CT1 CT2 CT8 CT9 CT14 CT15

Desenvolver a capacidade de análise e síntese e potenciar unha actitude crítica e reflexiva ante distintos enfoques e criterios que poidan seleccionar e/ou aplicar na súa futura práctica profesional.	CB1 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CT1 CT2 CT7 CT9 CT15
Desenvolver habilidades de relación interpersoal. Expor e argumentar de forma asertiva e desenvolver a capacidade de relación, comunicación e traballo en equipo, potenciando valores de cooperación e responsabilidade.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CG12 CE7 CE9 CE11 CT1 CT2 CT8 CT9
Asumir a autorreflexión e autoevaluación como unha necesidade profesional e considerar a reciclaxe constante como un mecanismo imprescindible para mellorar na súa práctica profesional	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CG12 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT16
Coñecer e tomar conciencia da complexidade de características e factores que inflúen no desenvolvemento cognitivo, psicomotor, afectivo, de linguaxe e autonomía persoal no neno 0 -6 e a necesidade de telos en conta no noso labor docente	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CG12 CE7 CT1 CT2 CT6 CT7 CT9
Ser capaces de utilizar a observación sistemática como principal instrumento de avaliación global, formativa e continua das capacidade dos alumnos e elaborar e aplicar diferentes instrumentos de observación e avaliación para nenos de 0 a 12 anos	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG12 CE7 CT1 CT2 CT14 CT15 CT18

Comprender a importancia do traballo colaborativo entre pais, alumnos e equipo educativo e crear e manter ao efecto lazos de comunicación cooperación e colaboración coas familias a través de diferentes estratexias para incidir mais eficazmente no proceso educativo do centro e a acción educativa referida ao grupo de alumnos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG8 CE22 CT1 CT9
Promover a aprendizaxe autónoma dos alumnos, a curiosidade e o gusto por profundar no saber e a satisfacción do traballo realizado como medio de realización e perfeccionamento que contribúe ao propio equilibrio emocional.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG7 CG8 CE7 CT1 CT16

Contidos

Tema	
BLOQUE I: INNOVACIÓN EDUCATIVA	1.- Fundamentos da innovación educativa e didáctica 2.- A innovación no centro e na aula (Deseño, estratexias e avaliación) 3.- Factores e procesos de cambio e mellora escolar
BLOQUE II: INVESTIGACION EDUCATIVA	4.- Fundamentos da Investigación en Educación e a Investigación Didáctica 5.- O deseño e a metodoloxía da investigación na escola 6.- Difusión e transferencia da investigación educativa

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	14	42	56
Seminario	12	8	20
Seminario	10	20	30
Aprendizaxe baseado en proxectos	12	24	36
Actividades introdutorias	2	2	4
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas loxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios acomodados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da Innovación e Investigación Didáctica. Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para a participación dos estudantes a través da formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc. COMPUTA NA AVALIACIÓN CONTINUA.
Seminario	A través delas o profesor facilitará e orientará os estudantes no seu proceso formativo, podendo ser obxecto de atención calquera das facetas ou dimensións que inciden no mesmo (aspectos académicos, actitudinais, persoais, sociais...) . COMPUTA NA AVALIACIÓN CONTINUA
Seminario	A través dos seminarios abordaranse temas específicos, que permitan profundar os contidos da materia. É dicir, utilízanse como complementos de clases teóricas. COMPUTAN NA AVALIACIÓN CONTINUA
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización por parte dos estudantes, de forma individual ou en grupo, dun proxecto de innovación e outro de investigación, mediante a planificación, deseño e realización dunha serie de actividades. COMPUTA NA AVALIACIÓN CONTINUA
Actividades introdutorias	Esta actividades servirán para presentarlle aos estudantes a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Durante a realización das diferentes actividades prestarase atención individualizada e grupal aos estudantes co obxecto de atender e resolver as súas dúbidas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Ten por obxecto avaliar as actividades e tarefas realizadas durante a súa execución. Para iso terase en conta a: - Implicación nas actividades individuais e grupais: 10% - Cantidade e calidade das aportacións: 10%	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CG12 CE7 CE9 CE11 CE65 CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT16
Seminario	Na avaliación desta actividade terase en conta os traballos con documentos (tanto sobre innovación como sobre investigación) referidos, fundamentalmente, á identificación dos sinais de identidade, á identificación das fases/partes dun proxecto, procuras bibliográficas, procura e selección de información, de documentación, formulacións metodolóxico, recollida e análises de datos, conclusións, propostas de mellora, redacción do informe, deseño da presentación, presentación e defensa.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG10 CG12 CE11 CE16 CE17 CE68 CT9 CT14 CT15 CT16 CT18 CT22

Aprendizaxe baseado en proxectos	Na avaliación dos proxectos de innovación e investigación terase en conta os seguintes criterios: 1º.- Aspectos formais (15%) 2º.- Calidade do traballo (70%) 3º.- Exposición oral e resposta ás preguntas expostas (15%)	40	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG2
			CG10
			CG12
			CE11
			CE16
			CE17
			CE19
			CE22
			CE65
			CE68
			CT1
			CT2
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT14
			CT15
Exame de preguntas obxectivas	Proba para constatar o dominio conceptual da materia	30	CB1
			CB3
			CG10
			CE7
			CE9
			CE16
			CE17
			CE19
			CT2
			CT5
			CT7
			CT8
			CT9

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia ten dous compoñentes:

1º.- A puntuación obtida polo traballo realizado durante o curso (AVALIACIÓN CONTINUA)

2º.- A cualificación obtida no Exame

En caso de non superar a materia na primeira convocatoria, a nota obtenida na AVALIACIÓN CONTINUA manterase para a segunda convocatoria.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Data do exame: Consultar a web da facultade (<http://webs.uvigo.es/educacion-ou>) no menú "Datos exames"

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Banks, M., Los datos visuales en la investigación cualitativa, Morata, 2010, Madrid

Blaxter, L. et al., Cómo se investiga, Graó, 2008, Barcelona

Contreras, J. y Pérez de Lara, N., Investigar la experiencia educativa, Morata, 2010, Madrid

Escudero Escorza, T. y Correa, P., Investigación en innovación educativa, La Muralla, 2007, Madrid

Fullan, M., Los nuevos significados del cambio en la educación, Octaedro, 2002, Barcelona

Gairín, J. Gómez, J. A. y Pérez, R., Innovación de la educación y de la docencia, Ramón Areces, 2009, Madrid

---

Bibliografía Complementaria

Jakku-Shivonene, Ritva ; Niemi, Hannele (Ed.), Aprender de Finlandia. La apuesta por un profesorado investigador, MEC, 2011, Madrid

Medina Rivilla, A. y otros, Innovación de la educación y de la docencia, Editorial Universitaria Ramón Areces / UNED, 2009, Madrid

Townsend, T. (Ed.), International Handbook of School Effectiveness and Improvement, Springer, 2007, New York

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas externas: Practicum/O05G120V01981

Traballo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua francesa e a súa didáctica				
Materia	Lingua francesa e a súa didáctica			
Código	005G120V01505			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Fidalgo Fernández, José Manuel			
Profesorado	Fidalgo Fernández, José Manuel			
Correo-e	fidalgofernandez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Tendo en conta o carácter lingüístico e didáctico desta materia preténdese reforzar o nivel de competencia comunicativa na lingua estranxeira e igualmente é un obxectivo fundamental o ofrecer ao alumnado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua estranxeira nas aulas de Primaria.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• Saber estar /
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• Saber estar / ser
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber facer • Saber estar / ser
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, público, profesional e educacional (Marco Común, Cadro 5).	CT1 CT3 CT4 CT11 CT12
2. Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.	CT1 CT3 CT4 CT11 CT13 CT20
3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionado co traballo.	CT1 CT3 CT4
4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.	CT1 CT3 CT4
5. Saber desenvolverse en case todas as situacións que se lle presentan cando viaxa onde se fala esa lingua.	CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT13 CT17 CT20

6. Poder participar espontaneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).	CB4 CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT20
7. Poder abordar oralmente en inglés/francés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación primaria. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.	CG3 CE11 CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT20
8. Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.	CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT17 CT20 CT21
9. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.	CE51 CT1 CT3 CT4
10. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.	CE51 CT1 CT3 CT4
11. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos en torno aos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos.	CB1 CG1 CG6 CE11 CE63 CT1 CT2 CT9
12. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3 CG2 CG8 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45 CT1 CT2 CT9 CT12 CT19
13. Fomentar a convivencia no aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes.	CG5 CE11 CE13 CE34 CT2 CT7 CT12 CT15

14. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promoverlo entre os estudantes.	CB2 CG10 CE13 CE16 CE34 CT2 CT9 CT12 CT16 CT21
15. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación.	CB1 CE43 CT1 CT3 CT4
16. Manexar os conceptos básicos do ensino comunicativa dunha lingua estranxeira, incluíndo as funcións lingüísticas, e as competencias e estratexias comunicativas.	CB3 CE43 CT1 CT3 CT4
17. Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturaiss, e pragmáticas (Marco Común, Capítulo 5, Seccións 5.2.1, 5.2.2 e 5.2.3).	CB3 CE11 CE43 CE52 CT1
18. Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	CB1 CE43 CE51 CE63 CT1 CT3 CT4
19. Coñecer o currículo escolar da lingua estranxeira.	CE43 CE45 CT1 CT4
20. Saber desenvolver un programa de ensino e aprendizaxe comunicativos da lingua estranxeira.	CB2 CE45 CE52 CT1 CT2 CT4
21. Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	CB2 CB3 CE16 CE51 CE52 CE62 CE63 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9
22. Ser capaz de presentar novos elementos funcionais, gramaticais e léxicos.	CB4 CE43 CE51 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9

23. Saber facilitar a práctica oral na aula mediante actividades comunicativas en parellas e grupos.	CB2 CE43 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9
24. Saber crear oportunidades para a produción libre e comunicativa mediante xogos, actividades lúdicas e creativas.	CB2 CE43 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT4 CT9 CT21
25. Saber como fomentar a lectura e animar a escribir.	CB2 CE48 CT2 CT4
26. Comprender distintas formas de avaliación e de auto-avaliación e saber levar a avaliación a cabo.	CB3 CE63 CE65 CT1 CT2 CT4

Contidos

Tema

L1 - Presentación.	I. Presentación de si mesmo e dos demais. II. Experiencias persoais da aprendizaxe da lingua estranxeira. III. Identificación de oportunidades na contorna para fomentar a propia aprendizaxe e diagnóstico de necesidades e obxectivos.
L2 - Descrición física e da personalidade.	I. Características físicas, afectivas e persoais. II. Describirse a un mesmo e os demais en termos da aparencia e do carácter. III. Expresar o acordo e o desacordo.
L3 - A contorna na que vivimos.	I. Discusión dos distintos tipos de vivenda en países estranxeiros e comparación con Galicia. II. Descrición das vivendas dos estudantes, comprensión de anuncios de pisos e vivendas en aluguer. III. Vídeos turísticos dando a coñecer Ourense.
L4 - Os animais.	I. Os animais da granxa, partes do corpo. II. Os animais do bosque. III. Os animais salvaxes.
D1 - Ensino comunicativo da lingua estranxeira.	I. Funcións lingüísticas. II. Competencias e estratexias comunicativas.
D2 - Metodoloxía 1: Presentación e práctica.	I. Presentación de novos elementos funcionais, gramaticais e léxicos na aula de lingua estranxeira. II. Práctica oral mediante actividades comunicativas en parellas e grupos.
D3 - Metodoloxía 2: Produción, creatividade e xogo.	I. Os xogos: dimensión lúdica da aprendizaxe. II. Cancións tradicionais francófonas. III. O contacontos na aula de lingua estranxeira. IV. Uso de internet para a aprendizaxe autónoma.
D4 - A unidade didáctica.	I. Obxectivos II. Competencias lingüísticas, socioculturais, discursivas e estratéxicas. III. A avaliación. IV. A utilización do PEL (Portfolio europeo das linguas) como ferramenta de avaliación.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	10	30	40
Traballo tutelado	12	40	52
Prácticas autónomas a través de TIC	10	20	30
Presentación	17	8	25
Práctica de laboratorio	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a asignatura.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor de contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas y/o directrices de un traballo, exercicio o proxecto a desenvolver por el estudante.
Traballo tutelado	1.- Exercicios gramaticais (orais / escritos) de dificultade media. 2.- Textos: lectura e comprensión. 3.- Redaccións breves sobre temas de actualidade. 4.- Situacións de comunicación (oral / escrito): pedir información na rúa para atopar un destino, cear nun restaurante, comprar un billete de tren, ...
Prácticas autónomas a través de TIC	Visita de páxinas web didácticas en francés (ejercicios, cultura y civilización, informaciones, ...). Lectura de periódicos digitais francófonos.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	20	CB2 CB3 CB4 CG5 CG8 CE48 CE50 CE51 CT1 CT2 CT4 CT7 CT9 CT12 CT13 CT16 CT17 CT20 CT21

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.	40	CB4 CG1 CG2 CG3 CG5 CG6 CG10 CE11 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45 CE48 CE50 CE51 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT7 CT9 CT12 CT13 CT15 CT17 CT19 CT20 CT21
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da asignatura.	40	CB1 CB4 CE50 CE51 CT1 CT2 CT4 CT7 CT9 CT11 CT12 CT13 CT16 CT20 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da materia e cada unha delas puntuará o 50% da

nota final. Na convocatoria de xullo, unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre. Data do exame, consultar páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BEACCO, J.C., BOUQUET, S. et PORQUIER, R., Niveau B2 pour le français, Didier, 2004,
BÉRARD, E., L'Approche communicative, CLE INTERNATIONAL, 1991,
CONSEIL DE L'EUROPE, Cadre européen commun de référence pour les langues, Didier, 2001,
CUQ J.P. et GRUCA I., Cours de didactique du français langue étrangère et seconde, PUG, 2005,
TAGLIANTE, C., L'Évaluation et le Cadre européen commun,, CLE INTERNATIONAL, 2005,

Bibliografía Complementaria

ÁLVAREZ ÁLVAREZ, A., Nuevas tecnologías para la clase de francés lengua extranjera, Quiasmo, 2009,
BRASSEUR, P., 1001 activités autour du livre, Casterman, 2007,
CALVET, L.J., La chanson dans la classe de français langue étrangère, CLE INTERNATIONAL, 1980,
CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., Guide pratique de la communication, Didier, 1991,
DESMONDS, F. et al., Enseigner le FLE, Belin, 2005,
GOULLIER, F., Les outils du Conseil de l'Europe en classe de langue, Didier, 2006,
SILVA, H., Le jeu en classe de langue, CLE INTERNATIONAL, 2008,
VANTHIER, H., L'enseignement aux enfants en classe de langue, CLE INTERNATIONAL, 2009,

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202

Outros comentarios

Sería recomendable posuír coñecementos previos a nivel de bacheralato ou de formación profesional, é dicir o nivel A2 segundo o marco europeo para o estudo das linguas. Sen menoscabo doutras aprendizaxes externas, formais ou non formais.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua e literatura: Español**

Materia	Didáctica da lingua e literatura: Español			
Código	O05G120V01506			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, Sara			
Profesorado	Vázquez Rodríguez, Sara			
Correo-e	savazquez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporcionará ao futuro docente coñecementos científicos necesarios para favorecer o desenvolvemento das habilidades lingüísticas do alumno de E. Primaria. Terá dominio para empregar técnicas didácticas adecuadas, capacidade para seleccionar recursos e estratexias de intervención didáctica, criterios para analizar os diversos materiais e referentes para avaliar o progreso nas diferentes habilidades comunicativas.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber facer
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber • saber facer
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber

CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber facer
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber • saber facer
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber • saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber facer
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CE69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CG10 CG11 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE52 CE69 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT9 CT13 CT16 CT17

2.Coñecer o currículo escolar da lingua española e a súa literatura.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG8
CG10
CG11
CG12
CE43
CE44
CE45
CE46
CE47
CE48
CE49
CE50
CE52
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT9
CT13
CT16
CT17

3.Adquirir coñecementos en torno aos procedementos de ensino/aprendizaxe da lingua española como medio de comunicación.

CG1
CG2
CG3
CG10
CG11
CG12
CE43
CE44
CE45
CE46
CE47
CE48
CE49
CE50
CE52
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT9
CT13
CT16
CT17

4.Saber aplicar estratexias didácticas para mellorar o proceso de desenvolvemento das habilidades lingüísticas de expresión e comprensión oral.

CG1
CG2
CG3
CG4
CG8
CG10
CG11
CG12
CE43
CE44
CE45
CE46
CE47
CE48
CE49
CE50
CE52
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT9
CT13
CT16
CT17

5.Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG8
CG10
CG11
CG12
CE43
CE44
CE45
CE46
CE47
CE48
CE49
CE50
CE52
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT9
CT13
CT16
CT17

---

6. Desenvolver estratexias didácticas para a comprensión do texto escrito e promover a creatividade.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG8
CG10
CG11
CG12
CE43
CE44
CE45
CE46
CE47
CE48
CE49
CE50
CE52
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT9
CT13
CT16
CT17

7.Coñecer e utilizar estratexias e recursos para fomentar a lectura como fonte de pracer e de enriquecemento persoal.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG8
CG10
CG11
CG12
CE43
CE44
CE45
CE46
CE47
CE48
CE49
CE50
CE52
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT9
CT13
CT16
CT17

8.Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias nos estudantes.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG8
CG10
CG11
CG12
CE43
CE44
CE45
CE46
CE47
CE48
CE49
CE50
CE52
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT9
CT13
CT16
CT17

Contidos	
Tema	
1. COÑECEMENTOS PARA O DESENVOLVEMENTO DAS HABILIDADES LINGÜÍSTICAS.	Desenvolvemento das habilidades comunicativas. Comprensión e expresión oral. Competencia comunicativa. Metodoloxía, estratexias e técnicas.
2.ANIMACIÓN Á LECTURA E Á ESCRITURA.	Lectura comprensiva. As idades lectoras. Competencia literaria e competencia lectora.A biblioteca de aula. Animación á lectura. Expresión escrita: obxectivos. Formas de expresión escrita. Proceso didáctico de la composición. Escrita creativa.
3.DESENVOLVEMENTO DE EXPERIENCIAS EDUCATIVAS E DE MATERIAIS DIDÁCTICOS.	Desenvolvemento de experiencias educativas e de materiais didácticos.

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	18	22	40
Presentación	20	45	65
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	12	30	42
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballo tutelado	Os estudantes desenvolverán propostas didácticas e experiencias educativas baixo as directrices e supervisión da profesora. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas dos estudantes.
Presentación	Elaboración, presentación e exposición oral na aula de dous traballos prácticos, con apoio de material, en grupo, sobre un tema ou parte dun tema en que se avaliará a aplicación didáctica e a creatividade.
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentar a materia aos estudantes.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos da materia, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, actividade ou proposta educativa a desenvolver polos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	En todas as sesións a participación activa do alumnado é imprescindible para fomentar o debate e a reflexión
Traballo tutelado	O traballo que se realice será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	A participación activa e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG8 CG10 CG11 CG12 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE52 CE69 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT9 CT13 CT16 CT17

Presentación	Valorarase o interese e a participación, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG8 CG10 CG11 CG12 CE43 CE44 CE45 CE46 CE47 CE48 CE49 CE50 CE52 CE69 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT9 CT13 CT16 CT17

Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos da materia. Ademais de comprobar o nivel de coñecementos avaliarase a competencia do estudante: -Para elaborar un discurso persoal coherente e correcto. -Para establecer relacións entre os conceptos, entre os núcleos temáticos, entre as reflexións teóricas, as aplicacións prácticas, etc. -Para demostrar a capacidade de lectura comprensiva (interpretativa e crítica) sobre o que se pregunta. -Para demostrar o dominio de expresión escrita (estruturas sintácticas, precisión léxica, corrección ortográfica, etc.)	50	CG1
			CG2
			CG3
			CG10
			CE43
			CE44
			CE45
			CE46
			CE47
			CE48
			CE49
			CE50
			CT1
			CT2
			CT3
			CT5
			CT6
			CT9
			CT13
			CT16
			CT17

Outros comentarios sobre a Avaliación

As competencias non adquiridas serán de novo avaliadas no mes de Xullo.

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente serán avaliados:

-Proba de resposta longa/de desenvolvemento: 60%

-Traballo práctico sobre un tema ou parte dun tema: 40%

Data do exame: Consultar a web da facultade no apartado "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BADÍA ARMENGOL,D. y VILÁ, M, Juegos de expresión oral y escrita, 2, Graó, 2009, Barcelona

Daniel Cassany, Marta Luna, Glòria Sanz, Enseñar lengua, 9, Graó, 2003, Barcelona

Pedro Guerrero Ruiz, María Teresa Caro Valverde, Didáctica de la lengua y educación literaria, Pirámide, 2015, Madrid

Rosa Ana Martín Vegas, Recursos didácticos en lengua y literatura, Síntesis, 2015, Madrid

BALLESTER ROCA, J., La formación lectora y literaria, Graó, 2015, Barcelona

Emilio Sánchez Miguel, J. Ricardo García Pérez, Javier Rosales Pardo, La Lectura en el aula : qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer, Graó, 2010, Barcelona

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA, DECRETO 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia., 2008, Santiago de Compostela

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamentalmente para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación, por parte da profesora, do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedimentais.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua inglesa e a súa didáctica				
Materia	Lingua inglesa e a súa didáctica			
Código	005G120V01507			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Fernández Carballo Calero, María Victoria Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	Tendo en conta o carácter lingüístico e didáctico desta materia preténdese reforzar o nivel de competencia comunicativa na lingua estranxeira e igualmente é un obxectivo fundamental ofrecer ao alumnado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua estranxeira nas aulas de Educación Primaria.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber facer • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber

CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• Saber estar / ser
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber facer • Saber estar / ser
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Comprender as ideas principais do discurso falado cando este é claro e normal e trátanse asuntos cotiáns dos ámbitos persoal, público, profesional e educacional (Marco Común, Cadro 5).	CT1 CT3 CT4 CT11 CT12
2. Comprender a idea principal de películas e de programas de radio ou televisión que tratan temas actuais ou de interese persoal ou profesional, cando a articulación é relativamente lenta e clara.	CT1 CT3 CT4 CT11 CT13 CT20
3. Comprender textos escritos redactados nunha lingua de uso habitual e cotián ou relacionada co traballo.	CT1 CT3 CT4
4. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos en cartas persoais.	CT1 CT3 CT4
5. Saber desenvolverse en case todas as situacións que se lle presentan cando viaxa onde se fala esa lingua.	CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT13 CT17 CT20
6. Poder participar espontaneamente nunha conversación que trate temas cotiáns de interese persoal ou que sexan pertinentes para a vida diaria (por exemplo familia, afeccións, traballo, viaxes e acontecementos actuais).	CB4 CE50 CE51 CT1 CT4 CT12 CT20

7. Poder abordar oralmente en inglés, con fluidez e seguridade, temas de interese para alumnos de educación primaria. Saber enlazar frases de forma sinxela co fin de describir experiencias e feitos, así como os seus soños, esperanzas e ambicións.	CG3 CE11 CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT20
8. Poder explicar e xustificar brevemente as súas opinións e proxectos.	CE50 CE51 CT1 CT3 CT4 CT12 CT17 CT20 CT21
9. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder describir as súas reaccións.	CE51 CT1 CT3 CT4
10. Ser capaz de escribir textos sinxelos e ben enlazados sobre temas que lle son coñecidos ou de interese persoal. Poder escribir cartas persoais que describan experiencias e impresións.	CE51 CT1 CT3 CT4
11. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos en torno aos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos.	CB1 CG1 CG6 CE11 CE63 CT1 CT2 CT9
12. Deseñar, planificar e avilar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3 CG2 CG8 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45 CT1 CT2 CT9 CT12 CT19
13. Fomentar a convivencia no aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes.	CG5 CE13 CE34 CT2 CT7 CT12 CT15
14. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes.	CB2 CG10 CE13 CE16 CE34 CT2 CT9 CT12 CT16 CT21

15. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e da comunicación.	CB1 CE43 CT1 CT3 CT4
16. Manexar os conceptos básicos do ensino comunicativo dunha lingua estranxeira, incluíndo as funcións lingüísticas, e as competencias e estratexias comunicativas.	CB3 CE43 CT1 CT4
17. Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturais, e pragmáticas (Marco Común, Capítulo 5, Seccións 5.2.1, 5.2.2 e 5.2.3).	CB3 CE11 CE43 CE52 CT1
18. Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino.	CB1 CE43 CE51 CE63 CT1 CT3 CT4
19. Coñecer o currículo escolar da lingua estranxeira.	CE43 CE45 CT1 CT4
20. Saber desenvolver un programa de ensino e aprendizaxe comunicativos da lingua estranxeira.	CB2 CE45 CE52 CT1 CT2 CT4
21. Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	CB2 CB3 CE16 CE51 CE52 CE62 CE63 CT1 CT2 CT4 CT9
22. Ser capaz de presentar novos elementos funcionais, gramaticais e léxicos.	CB4 CE43 CE51 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9
23. Saber facilitar a práctica oral no aula mediante actividades comunicativas en parellas e grupos.	CB2 CE43 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT3 CT4 CT9

24. Saber crear oportunidades para a produción libre e comunicativa mediante xogos, actividades lúdicas e creativas.	CB2 CE43 CE52 CE62 CE63 CE65 CT1 CT2 CT4 CT9 CT21
25. Saber como fomentar a lectura e animar a escribir.	CB2 CE48 CT2 CT4
26. Comprender distintas formas de avaliación e de auto-avaliación e saber levar a avaliación a cabo.	CB3 CE63 CE65 CT1 CT2 CT4

Contidos

Tema	
L1- Presentación.	I. Presentación de si mesma/o e de outras personas. II. Experiencias persoais da aprendizaxe da lingua estranxeira. III. Identificación de oportunidades na contorna para fomentar a propia aprendizaxe e diagnóstico de necesidades e obxectivos. IV. Mindfulness na aula.
L2 - Descrición física e da personalidade.	I. Características físicas, afectivas e persoais. II. Describirse a si mesma/o e a outras personas en termos da aparencia e do carácter. III. Expresar o acordo e o desacuerdo. IV. Mindfulness na aula.
L3 - A contorna na que vivimos.	I. Discusión dos distintos tipos de vivenda en países estranxeiros e comparación con Galicia. II. Descrición das vivendas do alumnado, comprensión de anuncios de pisos e vivendas en aluguer. III. Vídeos turísticos dando a coñecer Ourense. IV. Mindfulness na aula.
L4 - Os animais.	I. Os animais da granxa, partes do corpo. II. Os animais do bosque. III. Os animais salvaxes. IV. Mindfulness na aula.
D1 - Ensino comunicativo da lingua estranxeira.	I. Funcións lingüísticas. II. Competencias e estratexias comunicativas. III. Mindfulness na aula.
D2 - Metodoloxía 1: Presentación e práctica.	I. Presentación de novos elementos funcionais, gramaticais e léxicos na aula de lingua estranxeira. II. Práctica oral mediante actividades comunicativas en parellas e grupos. III. Mindfulness na aula.
D3 - Metodoloxía 2: Produción, creatividade e xogo.	I. Os xogos: dimensión lúdica da aprendizaxe. II. Cancións tradicionais anglófonas. III. O contacontos na aula de lingua estranxeira. IV. Uso de internet para aprendizaxe autónoma. V. Mindfulness na aula.
D4 - A unidade didáctica.	I. Obxectivos II. Competencias lingüísticas, socioculturais, discursivas e estratéxicas. III. A avaliación. IV. A utilización do PEL (Portfolio europeo das linguas) como ferramenta de avaliación. V. Mindfulness na aula.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudo previo	0	30	30

Traballo tutelado	15	0	15
Traballo tutelado	13	21	34
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Presentación	10	30	40
Práctica de laboratorio	2	2	4
Traballo	2	3	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo previo	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Traballo tutelado	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados ca materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolveranse a través das TIC de xeito autónomo.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense en espazos especiais con equipamiento especializado (laboratorio de idiomas).
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Prácticas autónomas a través de TIC	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Presentación	Avaliación continua (en inglés): Presentación e exposición oral a aula dun traballo de grupo sobre unha unidade didáctica, con apoio de material. Valorarase a aplicación didáctica e a creatividade.	40	CB2
			CB4
			CG1
			CG2
			CG3
			CG5
			CG6
			CG10
			CE11
			CE13
			CE16
			CE34
			CE43
			CE45
			CE48
			CE50
			CE51
			CE52
			CE62
			CE63
			CE65
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de aula e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	30	CT1
			CT2
			CT3
			CT4
			CT7
			CT9
			CT12
			CT13
			CT15
			CT17
			CT19
			CT20
			CT21
			CB4
			CE50
			CE51
			CT1
			CT2
			CT4
			CT7
			CT9
			CT11
			CT12
			CT13
			CT16
			CT20
			CT21

Traballo	Avaliación continua (en inglés): Presentación dos resultados dos traballos sobre a temática da materia. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de xeito oral ou por escrito□	30	CB1 CB4 CE50 CE51 CT1 CT2 CT4 CT7 CT9 CT12 CT13 CT16 CT17 CT20 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos tres apartados arriba mencionados. En caso de PLAXIO a cualificación será de SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas.

Consistirá nunha presentación da unidade didáctica en horas de tutoría (40%), unha proba de exame oral en inglés (30%) e un exame final tipo test sobre lingua e didáctica (30% - o alumnado terá que aprobar cada unha das dúas partes do exame escrito, cun mínimo de 5 sobre 10 en lingua, e 5 sobre 10 en didáctica).

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., Primary English and its Teaching, Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 1.9.2019, OURENSE

Bibliografía Complementaria

Albuquerque, R. et al, En el Aula de Inglés, Longman, 1990, Madrid

Doff, A., Teach English, CUP, 1994, Cambridge

Halliwell, S., La Enseñanza de Inglés en la Educación Primaria, Pearson Longman, 1993, Madrid

Vale, D. y Feunteun, A., Teaching Children English: An Activity Based Training Course, CUP, 1995, Cambridge

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Outros comentarios

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, o alumnado teña un nivel de A2 (segundo o Marco Europeo de Linguas) en lingua inglesa.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación física e a súa didáctica na educación primaria**

Materia	Educación física e a súa didáctica na educación primaria			
Código	O05G120V01601			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Pazos Couto, Jose Maria			
Profesorado	Pazos Couto, Jose Maria			
Correo-e	chema3@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia destinada a o desenvolvemento de capacidades necesarias para o ensino e aprendizaxe de educación física en educación primaria.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber • saber facer
CG2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber • saber facer
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfunciones	• saber • saber facer
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber • saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina	• saber facer
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer • Saber estar / ser
CE14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	• saber facer • Saber estar / ser
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber • saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber facer • Saber estar / ser
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE57	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde a educación física	• saber • saber facer
CE58	Coñecer o currículo escolar da educación física	• saber • saber facer
CE59	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades deportivas dentro e fóra da escola	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE60	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber • saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber • saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber • saber facer • Saber estar / ser

CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber • saber facer
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	• saber
CE69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• saber facer • Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber • saber facer
CT19	Lideranza	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

O proceso ensino aprendizaxe en Educación Física.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE65
CE67
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Desenvolver e avaliar obxectivos e contidos de o currículo de a Educación Física en Educación Primaria mediante programaciónes e recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE12
CE13
CE14
CE15
CE17
CE19
CE22
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE65
CE67
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Comprender a necesidade e dispoñer de os recursos didácticos adecuados para dar respostas a todos os alumnos desde unha perspectiva de a diversidade.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE19
CE20
CE22
CE34
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE65
CE66
CE67
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Adquirir recursos para fomentar a participación a o longo de a vida en actividades deportivas dentro e fóraCB1
de a escola, como medio de promoción de hábitos saudables.

CB2
CB3
CB4
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE23
CE34
CE57
CE58
CE59
CE60
CE67
CE68
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

Contidos

Tema

Fundamentos conceptuais e didácticos de a Educación Física	O proceso ensino aprendizaxe en Educación Física. Deseño curricular de a Educación Física en Educación Primaria.
Educación motriz básica	Deseño de U.D. para mellóraa da percepción, a habilidade e a expresión corporal no alumnado de educación primaria.

Educación lúdico-deportiva	Deseño e exposición de Unidades de Programación para promover o xogo e o deporte como elemento formativo e en o alumnado de educación primaria. Xogos motores individuais e colectivos.
Actividade física e saúde	Deseño de U. D. para promover a saúde a través da actividade física. Desenvolvemento de hábitos saudables na práctica da educación física.
Actividade física e expresión corporal	Deseño de U. D. para promover a expresión corporal.
Adaptación da actividade física aos alumnos con necesidades educativas especiais.	Deseño de adaptacións das actividades motrices e sensibilización do alumnado a problemáticas específicas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	10	15	25
Prácticas de laboratorio	10	20	30
Debate	5	7.5	12.5
Presentación	7	10.5	17.5
Eventos científicos	1	1	2
Traballo tutelado	10	16	26
Exame de preguntas obxectivas	2	4	6
Traballo	5	10	15
Cartafol/dossier	4	12	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas de laboratorio	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Debate	debates en pequenos grupos sobre os contidos ou casos prácticos propostos
Presentación	Exposicións prácticas das sesións
Eventos científicos	Asistencia a congresos, charlas e eventos vinculados á materia
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de tutoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballo tutelado	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de tutoría que o profesor ten no seu despacho.
Prácticas de laboratorio	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de tutoría que o profesor ten no seu despacho.
Eventos científicos	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de tutoría que o profesor ten no seu despacho.
Probas	Descrición
Traballo	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de tutoría que o profesor ten no seu despacho.
Cartafol/dossier	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefonicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de tutoría que o profesor ten no seu despacho.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparejamiento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE1 CE2 CE3 CE5 CE6 CE7 CE8 CE11 CE12 CE15 CE16 CE17 CE57 CE58 CE59 CE60

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE3
CE5
CE6
CE7
CE8
CE11
CE12
CE13
CE14
CE15
CE16
CE17
CE19
CE20
CE22
CE34
CE57
CE58
CE59
CE60
CE61
CE62
CE63
CE65
CE66
CE67
CE69
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE1
CE2
CE5
CE15
CE16
CE19
CE23
CT5
CT7
CT9
CT11
CT14
CT15
CT16

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos non asistentes ou que non alcancen o 85% das asistencias, o exame terá o valor do 60% e a presentación de traballos o 20 %. Ademais realizarán un exame escrito da parte práctica, cun valor do 20%.

Para superar a materia é requisito indispensable alcanzar o 50% en cada criterio de avaliación.

As actividades non superadas na 1ª convocatoria, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo. Non se gardarán partes da materia aprobadas para vindeiros cursos

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Contreras Jordan, Onofre Ricardo, Didáctica de la Educación Física, Síntesis, 2014, Madrid

Sánchez Bañuelos, Fernando (Coord), Didáctica de la educación física para primaria, Pearson, 2002, Madrid

Sánchez Bañuelos, Fernando, Bases para una didáctica de la educación física y el deporte, Gymnos, 1986, Madrid

Fraile Aranda, Antonio (Coord), Didáctica De La Educación Física (Manuales Universidad), Biblioteca Nueva, 2013, Madrid

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

1. Asistir a clase resultará moi beneficioso para cumprir os obxectivos da materia sobre todo nas súas aplicacións prácticas. Nas primeiras sesións os profesores da materia darán unha visión de conxunto e anticiparán as tarefas e actividades que serán desenvolvidas.

2. Si non podes asistir a clase, será especialmente importante acudir ás titorías do profesorado, así como a visita frecuente á plataforma docente da nosa Universidade [TEMA]. Nela poderás atopar todas as actividades que deberás realizar para a túa formación e a superación desta materia. 3. A túa condición de alumno/a de a Universidade de Vigo, abre as portas a moitos recursos, ofertas e servizos. No SIOPE atoparás toda a información sobre as posibilidades formativas, culturais e deportivas que podes atopar na nosa Universidade.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua e literatura: Galego				
Materia	Lingua e literatura: Galego			
Código	O05G120V01602			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Iglesias Álvarez, Ana María			
Profesorado	Iglesias Álvarez, Ana María			
Correo-e	anaiglesias@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A especialidade de Grao de Educación Primaria esixe que o futuro docente posúa un dominio amplo en diversos aspectos da lingua. Ademais do dominio lingüístico, indispensable, preténdese unha formación en literatura e sociolingüística. Os obxectivos desta materia son, pois, lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos lingüísticos non impartidos en cursos anteriores (literatura, historia da lingua e lingua e sociedade) para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios prosísticos e poéticos.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber • saber facer
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber • saber facer
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer

CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	CE43 CT1 CT3
2. Favorecer as capacidades de fala e escrita.	CE46 CT1 CT3 CT12 CT14 CT16 CT17 CT18 CT21
3. Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	CB1 CB2 CB3 CB4 CE46 CT1 CT2 CT3 CT9 CT14 CT16 CT17 CT18
4. Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego.	CE46 CE48 CE50 CT1 CT3 CT14 CT16 CT17 CT18

5. Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua	CB2 CB4 CG3 CE46 CT1 CT3 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19
6. Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CT1 CT3 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19
7. Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.	CB1 CB3 CB4 CB5 CG3 CE50 CT1 CT2 CT3 CT7 CT9 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
8. Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.	CB1 CB3 CB4 CB5 CG3 CE50 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT11 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18

9. Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.

CB2
CG3
CE50
CT1
CT7
CT8
CT11
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

---

10. Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.

CB2
CG3
CE50
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT8
CT11
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

---

11. Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG3
CE50
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

---

12. Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.

CB2
CB3
CB4
CG3
CE50
CT1
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT21

---

13. Coñecer a tradición oral e o folclore.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE44
CT1
CT3
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

---

14. Adquirir formación literaria.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE44
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT14
CT16
CT18

---

15. Comprender o feito literario.

CG3
CE44
CE48
CT1
CT2
CT3
CT14
CT16
CT18

---

16. Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético).

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG3
CE44
CE48
CT1
CT2
CT3
CT7
CT8
CT9
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18

---

17. Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CE44 CE48 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18
18. Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.	CB2 CB3 CB4 CG3 CE43 CE44 CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT7 CT8 CT9 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18

Contidos

Tema	
1. Historia da lingua	1.1. A formación da lingua galega. 1.2. O galego na Idade Media. 1.3. Os Séculos Escuros. 1.4. O século XIX. 1.5. O século XX.
2. Lingua e sociedade	2.1. A linguaxe e a comunicación. 2.2. Unidade e variedade da lingua galega. 2.3. Lingua oral e lingua escrita. 2.4. A situación lingüística no mundo. 2.5. Os prexuízos lingüísticos. 2.6. Linguas en contacto: o caso galego 2.7. Bilingüismo e diglosia. 2.8. Interferencias lingüísticas 2.9. Normalización e normativización.
3. Tradición oral e folclore	3.1. A literatura popular de tradición oral. 3.2. Da tradición oral á escrita de autor.
4. Literatura	4.1. A linguaxe e a literatura. 4.2. O comentario de texto. 4.3 A literatura galega medieval. 4.4. Literatura galega dos séculos escuros. 4.5. Literatura galega do Rexurdimento. 4.6. A literatura galega no período 1900-1936. 4.7. A literatura galega no período 1936-1975. 4.8. A literatura galega desde 1975 até a actualidade.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	22	34	56
Traballo tutelado	14	34	48
Lección maxistral	14	30	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Corrección de actividades iniciadas na aula. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que deben realizar. Aclaración de todas as dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Traballo tutelado	- Comentario de textos: relato ou poesía. - Traballo sobre algún aspecto relacionado co tema II. - Orientacións sobre a metodoloxía que deben empregar. - Orientacións sobre as lecturas.
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos do temario e orientacións dos traballos que o alumnado debe realizar durante o curso. Aclaracións sobre as cuestións do temario explicado e resolución de dúbidas e cuestións dos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolveranse todas as dúbidas que xurdan ao longo das sesións de clase.
Resolución de problemas	Tanto nas sesións de clase práctica, como nas horas de tutoría, atenderase de xeito individualizado ao alumnado.
Traballo tutelado	Os traballos serán tutorizados tanto nas clases prácticas como no horario de tutorías.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Sempre que o alumnado o precise, será atendido no correspondente horario de tutorías.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Lección maxistral	Asistencia e participación	10	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG3
			CE43
			CE44
			CE46
			CE48
			CE50
			CT1
			CT2
			CT3
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19

Resolución de problemas	Escoller unha das seguintes opcións: - Elaboración dunha programación didáctica sobre un período da historia da lingua e a literatura galegas, ou ben sobre un autor ou texto literario concreto. Valorarase o uso da oralidade e das novas tecnoloxías. - Creación dun texto literario (poema ou conto). Presentación oral.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG3 CE43 CE44 CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo relacionado con algún aspecto do tema II, Lingua e Sociedade, que debe incluír obrigatoriamente unha parte de investigación empírica. Presentación oral.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CE43 CE46 CE48 CE50 CT1 CT2 CT3 CT6 CT7 CT8 CT11 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modelo A: O alumnado que asista regularmente á clase terá que presentarse obrigatoriamente ao exame e acadar como mínimo un 4, para poder sumar as notas obtidas nos traballos.

Modelo B: O alumnado que non asista regularmente á clase, ademais do exame, terá que realizar tamén os traballos. No exame debe acadar como mínimo un 5, nota que contará un 40% do total.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Mariño, R., Historia da lingua galega, Sotelo Blanco, 1998, Santiago de Compostela

Gutiérrez Izquierdo, R., Lectura de nós. Introducción á literatura galega., Xerais, 2000, Vigo

Monteagudo Romero, H., Estudios de sociolingüística galega, Galaxia, 1995, Vigo

Moreno Cabrera, J. C., La dignidad e igualdad de las lenguas, Alianza, 2000, Madrid

Villanueva, D., El comentario del texto narrativo: cuento y novela, Nostrum, 2006, Madrid

VV AA, Galicia. Antropoloxía. Imaxinario. Literatura popular. Tomo XVIII, Hércules, 1997, A Coruña

Bibliografía Complementaria

López Casanova, A., Diccionario metodolóxico de análise literaria. I A poesía, Galaxia, 2001, Vigo

Rodríguez Fer, C., Comentario de textos contemporáneos, Xerais, 1992, Vigo

Iglesias Álvarez, A., Falar galego: no veo por qué?, Xerais, 2002, Vigo

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua galega/O05G120V01404

Outros comentarios

O alumno debe darse de alta en Faitic e colgar a foto na plataforma.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Lingua e literatura: Español				
Materia	Lingua e literatura: Español			
Código	005G120V01603			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Tobar Delgado, Eduardo			
Profesorado	Tobar Delgado, Eduardo			
Correo-e	eduardo.tobar@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é axudar ao alumnado a mellorar a súa competencia lingüística en español e consolidar o dominio dalgúns conceptos teóricos fundamentais. Con este fin, ao longo do curso realizaranse lecturas e análises de textos académicos, xornalísticos e literarios. Tamén se realizarán traballos escritos individuais e en grupo que se presentarán oralmente e por escrito.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer • Saber estar / ser
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber
CE21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12	

CE28	Valorar as ciencias como un feito cultural	• saber • saber facer
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber facer • Saber estar / ser
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber facer
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber • saber facer
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber • saber facer
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• saber facer • Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Adquire hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e trata de promovelos no estudantado desde a participación e o esforzo individual.	CB3 CB4 CG4 CG5 CG9 CG10 CG11 CE29 CT7 CT9 CT15
2. Comprende e sabe *intepretar os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CB1 CB2 CG1 CG2 CE28 CT7 CT13 CT15 CT16
3. Coñece as bases teóricas dos currículos de excelencia educativa e é capaz dunha valoración crítica dos deseños curriculares españois.	CB3 CG11 CE28 CT7 CT13 CT15 CT16

4. Coñece, respecta e promove a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa, e é capaz de contribuír á planificación e xestión críticas de tal diversidade.	CB1 CB2 CB4 CG11 CE48 CT7 CT12 CT16
5. Recoñece a identidade da etapa de educación infantil e as súas características cognitivas e *comunicativas.	CB1 CB3 CG1 CG2 CG6 CE4 CE42 CT7
6. Valora a importancia do traballo en equipo e asume a súa cota de responsabilidade.	CE29 CT7 CT9 CT13 CT16
8. Sabe expresarse en español con fluidez e precisión e pode facer un uso flexible do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	CB4 CG11 CE43 CE44 CE46 CE49 CT3 CT15
9. Comprende o paso da *oralidad á escritura e coñece e sabe usar os diferentes rexistros e usos da lingua	CG6 CE43 CE44 CE46 CE49 CT3 CT15
10. É capaz de comprender unha ampla variedade de textos extensos, así como de recoñecer neles sentidos implícitos e facer valoracións críticas.	CB2 CB3 CG11 CE21 CE43 CE44 CE51 CT1 CT7 CT13 CT15
12. Adquire formación literaria, con especial atención ao papel e ao uso da literatura na educación infantil.	CG2 CE46 CE51 CT1 CT13 CT15
13. Coñece e aplica *creativamente os conceptos básicos de análise literaria aos xéneros máis utilizados na educación infantil.	CB2 CB3 CG11 CE28 CE46 CE51 CT7 CT13 CT15

14. Utiliza, se a situación requireo, soportes non verbais que complementen a súa exposición (TIC, audiovisuais...).

CB4
CG2
CG6
CG7
CG11
CE28
CE49
CT5
CT7
CT16

Contidos

Tema

1. Principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación, con especial atención á comunicación oral.	1.1. Lingua, linguaxe e lingüística. 1.2. Da competencia lingüística á competencia comunicativo-textual. 1.3. O estatuto da linguaxe nos currículos de educación primaria e o contexto normativo. 1.4. As destrezas básicas da linguaxe. Comunicación oral, lectura e escritura. 1.5. A oralidad. Literatura, oralidad e escritura. Os xéneros da oralidad.
2. Interpretación e construción de textos desde o español, sobre todo de textos do ámbito académico, dos medios de comunicación social e da produción literaria.	2.1. O texto como unidade básica da lingüística. As tipoloxías textuais. Caracterización e tipoloxía básica dos textos literarios, dos textos académicos e dos textos xornalísticos 2.2. Principios básicos para a interpretación e construción de textos académicos, con especial atención á exposición e á argumentación. 2.3. Os xéneros xornalísticos: Xéneros informativos. Xéneros interpretativos. Xéneros de opinión. Algúns tipos básicos: a noticia, a reportaxe en profundidade, o editorial. A linguaxe xornalística. Prácticas de análises e comentario. 2.4. A competencia lectora de textos literarios como fonte de desenvolvemento integral e harmónico dos aspectos intelectuais, afectivos e sociais da persoa.
3. Unidade e variedade do español: estándar, *sociolectos e rexistros.	3.1. Dialectos, niveis e estilos. O correcto como norma idiomática de cada modo de falar. O español común e o español estándar. 3.2. A variación social da Lingua Española. Prácticas de análises e comentario. 3.3. Os rexistros ou niveis de fala. O denominado argot común. Prácticas de análises e comentario.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	10.5	26	36.5
Traballo tutelado	8	4	12
Presentación	10	42	52
Lección maxistral	22	25.5	47.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a **exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou **algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Traballo tutelado	Planificación, elaboración e revisión de traballos realizados preferentemente en grupos reducidos de 3-5 **discentes co obxectivo de asimilar dun modo práctico-teórico algunhas cuestións fundamentais do programa e de mellorar algunhas competencias transversais relacionadas coa elaboración-presentación de textos.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e o grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pode realizarse de modo individual ou en grupo.

Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	O profesorado atenderá ás dúbidas e cuestións expostas polo alumnado durante a realización dos exercicios.
Traballo tutelado	O profesorado fará un seguimento e resolverá dúbidas acerca dos traballos nas clases e nas súas horas de *tutoría.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Valorarase a participación habitual do estudante nas sesións expositivo-participativas.	10	CB1 CB2 CB3 CG6 CG11 CE43 CE44 CE49 CT1 CT7 CT9
Traballo tutelado	*Participación na planificación, elaboración e revisión dos traballos académicos de materia relacionados, en principio, cos *subtemas 1.3. e 2.5.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG5 CG6 CG9 CG10 CG11 CE42 CE44 CT1 CT3 CT7
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e ante o grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pode levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	25	CG5 CG9 CG10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación das competencias adquiridas mediante respostas a cuestións teórico-prácticas dotadas de relevancia no programa	35	CB1 CB2 CB3 CB4 CG6 CE44 CE46 CE51 CT1 CT3 CT13

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado que asista polo menos ao 80% das clases poderá acceder ao sistema de avaliación continua. O alumnado que non cheguei a esta porcentaxe ou o alumnado que non poida asistir a clase por distintos motivos deberá realizar un exame máis completo que o resto nas datas indicadas no calendario da facultade.

As competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.É imprescindible contactar co profesor canto antes se non é posible asistir a clase.

Datas de exame: consultar web da facultade

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Montolío, Estrella (coord.), Manual de escritura académica y profesional (Vol. I): Estrategias gramaticales, 1,, Ariel letras, 2014, Barcelona

Montolío, Estrella (coord.), Manual de escritura académica y profesional (Vol. I): Estrategias discursivas, 1, Ariel letras, 2014, Barcelona

---

Bibliografía Complementaria

Bosque Muñoz, Ignacio, De la competencia gramatical a la competencia comunicativa, RAE, 2008, Madrid

Villanueva, Darío, El comentario de texto narrativo, Marenostum, 2006, Madrid

Briz, Antonio, El español coloquial: situación y uso, Arco/Libros, 1996, Madrid

Alberich, J., Historia de la literatura española, Cátedra, 1990, Madrid

Garrido Gallardo, M.A., El lenguaje literario: lenguaje crítico, EDAF D.L., 1996, Madrid

Moreno Fernández, Francisco, Las variedades de la lengua española y su enseñanza, Arco/Libros, 2010, Madrid

Ballenato, Guillermo, Comunicación Eficaz, 1, Arco/Libros, 2008, Madrid

---

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Comunicación: Lingua española/O05G110V01101

Outros comentarios

Os *discentes deberán coñecer e saber aplicar os conceptos de gramática, de introdución á análise de textos e de literatura que forman parte do currículo de secundaria. Así mesmo suponse que teñen *interiorizadas as normas de ortografía e puntuación do español e que non incorren en *transgresiones das normas *gramaticales ou léxicas do estándar.

En calquera caso, indicaránselles e/ou entregarán algúns materiais para emendar posibles carencias.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación ambiental para o desenvolvemento				
Materia	Educación ambiental para o desenvolvemento			
Código	O05G120V01901			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Boan Fernández, Francisco			
Profesorado	Boan Fernández, Francisco			
Correo-e	pacoboan@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo principal a educación para un desenvolvemento sostible. Os contidos farán máis fincapé na transmisión de aspectos prácticos relacionados cos procedementos, técnicas e estratexias para elaborar e aplicar programas ou actividades de Educación Ambiental (EA), que en dar a coñecer conceptos e teorías relativas á EA.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	

CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	
CE30	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a adquisición de competencias básicas nos estudantes	
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	
CT11	Traballo nun contexto internacional	
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación dos seus contidos coa EA, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG9 CT1 CT6 CT8 CT14 CT15 CT16 CT22 CT23

2. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, relacionados coa EA.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE23
CE29
CE30
CT1
CT2
CT3
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21
CT22
CT23

3. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos, culturais e curriculares.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG9
CG10
CT1
CT3
CT4
CT6
CT8
CT14
CT15
CT16
CT20
CT23

4. Valorar a mutua influencia entre ciencia,sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para alcanzar un futuro sostible.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG9 CT1 CT8 CT14 CT15 CT16 CT20 CT23
5. Contribuír a desenvolver nos alumnos de Primaria as capacidades que lles permitan coñecer e valorar a contorna natural, así como as súas posibilidades de acción e de coidado.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG7 CG9 CT7 CT8 CT14 CT15 CT21 CT23

Contidos

Tema	
1. Análise da problemática ambiental.	Concepto actual de Medio Ambiente. Recursos naturais e tipos. Impacto ambiental. Interacción entre o sistema ecolóxico e o sistema económico. A crise ambiental. Problemas ambientais. Diferentes alternativas ante a problemática ambiental. Desenvolvemento sostible. Principios para alcanzar o desenvolvemento sostible. Índices de medida da sustentabilidade.
2. Aproximación conceptual á Educación ambiental.	Perspectiva histórica, concepto e fundamentos
3. Incorporación da EA ao currículo escolar da Educación primaria.	Idoneidade da escola, como marco para a Educación Ambiental. Incorporación da Educación Ambiental no sistema educativo. Fins e obxectivos da Educación Ambiental. Características da Educación Ambiental. Dificultades da Educación Ambiental. Modalidades de integración nel currículo escolar. Axenda 21 escolar. Ecoauditoría escolar. Currículo ambientalizado. Ecoescuelas.
4. Metodoloxías, recursos e materiais para EA.	Metodoloxías, recursos e materiais para EA
5. O deseño e posta en práctica de programas de EA.	O deseño e posta en práctica de programas de EA.
6. Avaliación de actividades, programas e recursos de EA para Educación Primaria	Avaliación de actividades, programas e recursos de EA para Educación Primaria

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	19	40	59
Traballo tutelado	15	36	51
Obradoiro	10	20	30
Seminario	8	0	8
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	Clases maxistrais dialogadas sobre temas de fundamentación teórica. As exposicións teóricas realizadas serán en modo presentación PowerPoint. Estas teñen por finalidade, presentar ao alumnado unha información organizada e estruturada en forma de cadros e esquemas de sínteses. Co fin de mellorar o valor didáctico deste método expositivo introdúciense elementos de motivación que inviten ao alumnado á participación, ao debate razoado e xeren un ambiente de aprendizaxe dinámica e aberto. Para que isto suceda, se incorporan paralelamente os seguintes recursos e estratexias didácticas: exploración das ideas ou coñecementos previos dos estudantes, proxección de materiais audiovisuais, comentarios de textos, animacións, etc.
Traballo tutelado	O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elabora documentos ou actividades sobre distintas temáticas da materia que incluíra un edublog. Prepara investigacións, memorias, comentarios críticos de lecturas, presentacións, vídeos, webquest, bandas deseñadas, etc. Geralmente trátase dunha actividade autónoma que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía e uso das tecnoloxías da comunicación e da información (TIC). Os temas sobre os que realizarán os traballos poden ser moi variados, pero sempre deben versar sobre a análise, deseño, aplicación ou avaliación dalgunha intervención educativa de contido ambiental. Aínda que non sempre teñen por que contemplar todas estas etapas. De forma xeral o tema e o enfoque pode ser proposto polo alumnado aínda que sempre é necesario un acordo previo coa profesora. Os traballos poden ser individuais ou en grupo (máximo de dous estudantes, salvo indicación da profesora).
Obradoiro	O principal obxectivo será iniciar ao alumnado no sesarrollo de determinadas habilidades, capacidades e destrezas para traballar a EA nas aulas de Educación Primaria. Os intereses dos /as estudantes, as circunstancias particulares, dificultan o poder concretar definitivamente todos os talleres que se realizarán ao longo do curso. Expomos posible talleres, dos que se escollerán como mínimo cinco cada cursos: - Edublogs - Glosters - Os xogos de simulación como recurso metodolóxico na EA - Planificación de Webquest en EA - Reutilización e reciclaxe - Taller de envases - Cine e Medio Ambiente - Planificación de campañas a favor do medio. - Fotodenuncia comentada - Elaboración de curtos con guión ambiental - Debuxos e bandas deseñadas - Reportaxes multimedia - Curtos con guión ambiental - Vídeos musicais con temática ambiental - Posters científicos - Presentacións de Medio Ambiente - Contos, cancións, dramatizacións... para traballar en EA.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender as dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,...
Seminario	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender as dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Fatic: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,...

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Lección maxistral	Valorarase nas clases a participación activa.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG7 CG8 CG9 CG10 CT1 CT3 CT23
Obradoiro	Valorarase a participación activa nas diferentes sesións prácticas programadas na materia.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG8 CG10 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21 CT22 CT23

Traballo tutelado	A avaliación dividirase en tres apartados: avaliación técnica, valoración dos contidos e da exposición oral. Na avaliación técnica cualificarase o desenvolvemento da presentación desde aspectos puramente informáticos. Nos contidos terase en conta: a súa relevancia e a súa adecuación á EA; si o texto presenta corrección gramatical e ortográfica e si se emprega un nivel de linguaxe culta e un rexistro formal. Tamén se evaluará si se tiveron en conta as indicacións da profesora á hora de levar a cabo o traballo e si fixéronse as correccións recomendadas. Na presentación oral valorarase si utilízanse expresións e vocabulario adecuado; si son capaces de expresar as ideas cunha linguaxe propia sen necesidade de ler literalmente as diapositivas da presentación, etc. Os traballos subiranse a plataforma Faitic nas datas sinaladas.	40	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE23
			CE29
			CE30
			CT1
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21
			CT22
			CT23

Seminario	Valoración do desenvolvemento de actividades e do proceso de aprendizaxe. O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elabora documentos ou actividades sobre distintas temáticas da materia. Prepara investigacións, memorias, comentarios críticos de lecturas, presentacións.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE23 CE29 CE30 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

Poderán recuperar as competencias non adquiridas na convocatoria de final de cuatrimestre ou na correspondente ao mes de xullo, manténdose a nota das probas/actividades xa superadas. Os estudantes que non poidan asistir a clase contarán con actividades e probas alternativas. Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Delibes, M. y Delibes De Castro, M., La Tierra herida. ¿Qué mundo heredarán nuestros hijos?, Destino, 2005, Barcelona
Latouche, S., La apuesta por el decrecimiento., Icaria, 2008, Barcelona

---

Mogensen, F., Mayer, M., Breiting, S. y Varga, A., Educación para el desarrollo sostenible. Tendencias, divergencias y criterios de calidad., Graó, 2009, Barcelona

Velázquez de Castro, F., ¿Es posible la sostenibilidad?., Editorial Popular, 2008, Madrid

---

Bibliografía Complementaria

Novo, M., El desarrollo sostenible. Su dimensión ambiental y educativa., UNESCO-Pearson, 2006, Madrid

Agrasso, M. y Jimenez Aleixandre, M.P., Percepción de los problemas ambientales por el alumnado: los recursos naturales., 2003, Didáctica de las ciencias Experimentales y Sociales, 17, 91-105

Arribas, F., Construir la ciudadanía ecológica en las sociedades liberales: reflexiones desde la filosofía política., 2010, Revista Eureka sobre Enseñanza y Divulgación de las Ciencias, 7 nº extraor., 187-197, en <http://rodin.uca.es:8081/xmlui/handle/10498/8932>

Bonil,J. Junyent,M. y Pujol R.Mª., Educación para la sostenibilidad desde la perspectiva de la complejidad., 2010, Revista Eureka sobre Enseñanza y Divulgación de las Ciencias, 7 nº extraor., 198-215. En: <http://reuredc.uca.es/index.php/tavira/article/view/40>

Cid-Manzano, M.C. y Escudero-Cid, M., Educación para la Sostenibilidad en el contexto de la asignatura Ciencias para el Mundo Contemporáneo, 2010, CONAMA 10 En: www.conama10.es/conama10/download/files/CT%202010/41117.pdf

Conde-Núñez, Mª C.; Moreira-Blanco,M., Sánchez-Cepeda,M. Mellado-Jiménez, V., Una aportación para las [escuelas sostenibles] en la década de la educación para el desarrollo sostenible, 2010, Revista Eureka sobre Enseñanza y Divulgación de las Ciencias, 7 nº extraor., (363-373), en:<http://rodin.uca.es:8081/xmlui/handle/10498/9875>

Dieguez- Uribeondo, J., Biodiversidad. El mosaico de la vida, 2011, Madrid

Jaén,M. y Barbudo, P., Evolución de las percepciones medioambientales de los alumnos de educación secundaria en un curso académico, 2010, Revista Eureka sobre Enseñanza y Divulgación de las Ciencias, 7 nº extraor., 247-259. En: <http://rodin.uca.es:8081/xmlui/handle/10498/8938>

Vílches, A. y Gil, D., La construcción de un futuro sostenible en un planeta en riesgo., 2008, Alambique, 55, 9-18.

Sauvé, L., La educación ambiental y la globalización: Desafíos curriculares y pedagógicos, 2006, Revista Iberoamericana de Educación, 41, 83-101.

Recomendaciones

Outros comentarios

As estratexias de ensino deberán adaptarse ás circunstancias que se vaian producindo ao longo do curso.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Educación artística				
Materia	Educación artística			
Código	005G120V01902			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Blanco Sierra, Javier			
Profesorado	Blanco Sierra, Javier			
Correo-e	jsierra@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia o alumnado adquirirá unha visión ampla sobre as diferentes concepcións e tendencias que conforman a educación artística, e a súa relación co curriculum. Ademais coñecerá unha vertente da educación centrada na cultura visual.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE53	Comprender os principios que contribúen á formación cultural, persoal e social desde as artes	• saber • saber facer
CE54	Coñecer o currículo escolar da educación artística, nos seus aspectos plástico, audiovisual e musical	• saber
CE55	Adquirir recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais e plásticas dentro e fóra da escola	• saber facer • Saber estar / ser
CE56	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer

CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
		• Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber facer
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Abordar a reconstrución das tendencias de educación artística dende a relación entre a historia do pensamento pedagóxico e a historia das ideas estéticas e da arte.	CB3 CG8 CT1 CT2 CT14
Adquirir destrezas e habilidades para a produción e o análise artístico.	CB1 CG4 CE55 CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT22
Coñecer o currículo escolar da educación artística	CG3 CE53 CE54 CE56 CT1 CT14 CT22
Abordar a educación artística dende a perspectiva da cultura visual	CG2 CG11 CE55 CT1 CT7 CT8 CT14 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21

Contidos

Tema	
Avaliación do currículo escolar na educación visual	1/ Historia da educación artística 2/ Construción do coñecemento artístico. 3/ Avaliación das producidos visuais.
Intencionalidade artística e estética.	1/ Conductas artísticas. 2/ Creatividade e imaxinación no mundo artístico. 3/ A escola e o arte.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiro	25	60	85

Lección maxistral	10	20	30
Exame de preguntas obxectivas	2	3	5
Traballo	5	5	10
Práctica de laboratorio	5	5	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	5	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Crear, pensar, resolver problemas, comunicar por medio da imaxe. Producir imáxenes en dous e tres dimensións e outros tipo de traballos.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Xestionalos adecuadamente por medio de cotidos da marería.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	CB1 CG2 CG3 CG8 CG11 CE55 CE56 CT1 CT7 CT8 CT9 CT14 CT18

Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	30	CB1 CB3 CG2 CG3 CG8 CG11 CE53 CE54 CE55 CE56 CT1 CT2 CT5 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT21
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	35	CB1 CB3 CG2 CG8 CG11 CE55 CE56 CT1 CT7 CT14 CT18
Resolución de problemas e/ou exercicios	Asistencia e participación na aula. Participación activa nos debates que aparezan nas planificacións dos distintos traballos, así como nas exposicións dos mesmos. Interese e debate polas propostas de contidos realizadas na parte teórica da materia.	15	CB3 CT2 CT7 CT12 CT14 CT15 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Poderán recuperar as competencias non adquiridas na convocatoria de final de cuatrimestre ou na correspondente ao mes de xullo.

Os estudantes que non poidan asistir a clase, por impedimentos xustificados (traballo, enfermidade...) contarán con actividades e probas alternativas.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datas exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Agra, M^a. Jesús, LA EDUCACION ARTISTICA EN LA ESCUELA, Grao, 2015, Madrid

HERNANDEZ, F.&JÓDAR, A. Y MARTÍN, R., ¿Qué es La educación artística?, Sendai., 2013, BARCELONA

Marin Viadel, Ricardo., INFANCIA, MERCADO Y EDUCACION ARTISTICA, Aljibe, 2011, Granada.

MORAZA, J. L., El Arte como criterio de excelencia : modelo ARS (Art:Research:Society) : Programa Campus de Excelencia., Ministerio de Educación., 2011, MADRID

PAOLORSI, S.& SAEY, A., las artes plásticas en la escuela primaria., CEAC., 2004, Barcelona

---

Bibliografía Complementaria

Marin Viadel, R., Metodologías artísticas, Aljibe, 2012, Malaga

---

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Didáctica das artes plásticas e visuais/O05G120V01401

Outros comentarios

E convinte a asistencia aos obradoiros pola dificultade que conlevan.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ética e deontoloxía profesional				
Materia	Ética e deontoloxía profesional			
Código	O05G120V01903			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Álvarez García, David			
Profesorado	Álvarez García, David			
Correo-e	davidalvarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia ten por obxectivo desenvolver as competencias necesarias para un exercicio reflexivo da práctica profesional. Incide fundamentalmente no exercicio do xuízo crítico, na capacidade argumentativa nun contexto de razón pública así como na comprensión das responsabilidades parellas á función docente e ás institucións educativas dentro da sociedade.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber facer
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer

CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas	• saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber • saber facer
CT15	Compromiso ético	• saber facer • Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• saber • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Capacidade de analizar e sistematizar a información, e administrar e ser responsable do seu propio traballo.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG8 CG9 CG10 CE8 CE12 CT1 CT2 CT7 CT11 CT15 CT16 CT17
2. Capacidade para investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual.	CG1 CG2 CG6 CG7 CE8 CE12 CE16 CE17 CT1 CT2 CT7 CT11 CT16 CT17

3. Habilidade básica para defender en público as súas opinións.	CG11 CE12 CE16 CE20 CT1 CT3 CT7 CT11 CT15 CT16 CT17
4. Saber distinguir moral e ética, e coñecer os rasgos fundamentais básicos do discurso ético. Coñecer os desafíos máis destacados suscitados á ética como proposta normativa universalizable e as principais directrices metodolóxicas seguidas na resolución das controversias morais. Coñecer as claves para entender e valorar as principais teorías éticas normativas, as dificultades de xustificación de determinados principios morais, así como as claves para entender e valorar destacadas propostas éticas de resolución de conflitos morais que preocupan á sociedade do noso tempo.	CB1 CB2 CB4 CG11 CE5 CE8 CE9 CE12 CT1 CT3 CT7 CT15 CT16 CT17
5. Capacidade para recoñecer e analizar críticamente argumentos éticos de nivel básico e para recoñecer as cuestións esenciais que subyacen ás controversias morais que persisten nas nosas sociedades.	CE5 CE8 CE9 CE13 CE19 CE20 CT1 CT3 CT7 CT11 CT15 CT17
6. Capacidade para afrontar autónomamente os problemas que suscitan as teorías éticas e consideralos un reto á súa propia forma de pensar.	CE8 CE9 CT1 CT3 CT5 CT7 CT11 CT15 CT16 CT17
7. Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais. Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática. Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales. Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible. Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico. Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos.	CE5 CE8 CE9 CE12 CT1 CT3 CT7 CT11 CT15 CT16 CT17 CT22
8. Capacidade de recoñecer a relevancia e utilidade social da ética e de recoñecer as constantes implicacións éticas que ten a práctica educativa e tomar conciencia das mesmas.	CE5 CE8 CE9 CT1 CT3 CT7 CT8 CT11 CT15 CT17

9. Capacidade de consolidar unha identidade docente ética, comprometida coa súa responsabilidade social no contexto educativo.	CE5 CE8 CE9 CE12 CT1 CT3 CT7 CT15 CT16 CT17
10. Habilidade para gestionar y resolver conflictos, dilemas y problemas éticos vinculados a la tarea educativa.	CE5 CT3 CT15 CT17
11. Contribuír á reflexión sobre a autonomía profesional do mestre.	CE5 CE8 CE9 CE12 CT1 CT2 CT3 CT7 CT11 CT15 CT16 CT17

Contidos

Tema	
Ética e moral: aproximación conceptual.	Bases socio-antropolóxicas da moral. O fenómeno moral. A Ética: teorías e problemas de fundamentación.
Razóns éticas, razóns para a ética: A Ética e os seus límites.	Deontoloxismo vs. Teleologismo. Teorías éticas contemporáneas.
Principios morais e casos prácticos: autonomía, xustiza, tolerancia.	Interrelación dos principios e as regras na práctica profesional docente. Principios de Xustiza nas institucións educativas.
Ética, educación e Dereitos Humanos.	Ética da diferenza, do coidado e da dependencia. Ética e lexitimidade democrática. A Comunidade Educativa e o seu contexto: ética, cidadanía e desenvolvemento.
Aproximación á deontoloxía profesional: deontoloxía profesional no eido educativo.	Transformacións socioculturais e demanda crecente de formación ético-moral: actitudes fronte a fenómenos como a discriminación, educación e xénero, etc.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Saídas de estudo	8	0	8
Estudo de casos	3	6	9
Foros de discusión	5	0	5
Traballo tutelado	4	15	19
Seminario	15	29	44
Lección maxistral	15	45	60
Prácticas externas	0	3	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Saídas de estudo	Visita a unha institución innovadora en Educación Democrática co fin de observar na práctica o funcionamento do modelo educativo e do rol do educador nun contexto de educación autónoma e automotivada.
Estudo de casos	Análise e razonamento de casos prácticos e dilemas de ética profesional en contextos educativos.
Foros de discusión	Posta en común e deliberación arredor de cuestións relativas á materia. Na maior parte destes casos a posta en común presupón o traballo individual previo das cuestións a examinar.
Traballo tutelado	Desenvolvemento de prácticas especialmente deseñadas para poñer en práctica as competencias da materia a través de problemas específicos.

Seminario	A dinámica de seminario implica a co-responsabilidade na presentación de lecturas especialmente escollidas para suscitar a reflexión sobre problemas específicos e a aportacións de cuestións e contribucións que evidencien un grao de comprensión da materia e dos problemas correspondentes.
Lección maxistral	Desarrollo por parte do docente dos principais conceptos e contidos do temario, apoiado polas lecturas sinaladas e en interlocución coa clase.
Prácticas externas	Sondeo mediante técnicas de entrevista, transcripción e análise, do tipo de razoamento moral predominante respecto da ética profesional e as convencións deontolóxicas da práctica.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A profesora desenrolará os contidos en forma de sesión maxistral .establecéndose un periodo de preguntas e respostas en forma de coloquio o rematar.
Saídas de estudo	Atención personalizada
Estudo de casos	Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Seminario	A dinámica de seminario implica (A) a co-responsabilidade na presentación de lecturas, a participación con cuestións enriquecedoras da reflexión conxunta (30%); e (B) a resolución personal de casos prácticos de aplicación dos contenidos teóricos (40%).	70	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CE5 CE8 CE9 CE12 CE13 CE16 CE17 CE19 CE20 CT1 CT2 CT3 CT5 CT7 CT8 CT11 CT15 CT16 CT17

Exame de preguntas de desenvolvemento	EXAME FINAL: resposta a cuestións deseñadas para amosar a capacidade de relación e comprensión dos principais conceptos da materia ou a súa conexión con problemas reais.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CE5 CE8 CE9 CE12 CE13 CE16 CE17 CE19 CE20 CT1 CT2 CT3 CT5 CT7 CT8 CT11 CT15 CT16 CT17

Outros comentarios sobre a Avaliación

A modalidade de Seminario está fraccionada en dúas cualificacións parciais de 30% e 40% da nota.

As alumnas e alumnos non-presenciais únicamente realizarán as probas do exame final, co seguinte criterio de cualificación: COMENTARIO DE TEXTO 60% Exame---40% Podendo alcanzar así o 100% No caso de non superar a materia na 1ª convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo. As competencias superadas na primeira convocatoria quedan superadas e xa non serán avaliadas no mes de xullo. Data do exame: Consultar a web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

KOHLBERG, L., La Educación Moral según Lawrence Kohlberg, Gedisa, Barcelona

LIPMAN, M., Pensamiento complejo y educación, Ed. La Torre, Madrid

RANCIERE, J., El maestro ignorante, Laertes, Barcelona

NUSSBAUM, M. C., Sin fines de lucro, Katz, Madrid

GUTTMAN, A., La educación democrática, Paidós, Barcelona

ROEMER, J., "Variantes de la Igualdad de Oportunidades", FRACTAL, 16 (2000)

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/O05G120V01103

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G120V01105

Outros comentarios

O seguemento periódico da plataforma FAITIC resulta crucial para o aproveitamento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma estranxeiro: Francés				
Materia	Idioma estranxeiro: Francés			
Código	O05G120V01904			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Fidalgo Fernández, José Manuel			
Profesorado	Fidalgo Fernández, José Manuel			
Correo-e	fidalgofernandez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Adquisición e perfeccionamento do nivel B2 do Marco Común Europeo.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber facer • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber facer
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer

CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber • saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber • saber facer
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber • saber facer
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber • saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber • saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber • saber facer
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber • saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT15	Compromiso ético	• saber • saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer

CT18 Creatividade	• saber • saber facer
CT19 Lideranza	• saber • saber facer
CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Comprender discursos e conferencias extensos, e ata seguir liñas argumentais complexas sempre que o tema sexa relativamente coñecido. Comprender case todas as noticias da televisión e os programas sobre temas actuais. Comprender a maioría das películas nas que se fala nun nivel de lingua estándar.	CB1 CB2 CB3 CG3 CG8 CG11 CE23 CE43 CT4 CT11 CT13 CT16 CT20
Ser capaz de ler artigos e informes relativos a problemas contemporáneos nos que os autores adoptan posturas ou puntos de vista concretos. Comprender a prosa literaria contemporánea.	CB5 CG3 CG11 CE23 CE43 CT1 CT4 CT6 CT7 CT11 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20
Poder participar nunha conversación con certa fluidez e espontaneidade, e tomar parte activa en debates desenvolvidos en situacións cotiás sobre temas relacionados co ámbito persoal, profesional ou educativo, explicando e defendendo os seus puntos de vista. Comprender e reaccionar adecuadamente e facer uso do idioma tal e como se utiliza nas transaccións habituais do aula e docentes.	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CE11 CE15 CE50 CE51 CE52 CE62 CE64 CE67 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20

Presentar descrições claras e detalladas dunha ampla serie de temas relacionados coa súa especialidade. CB2
 Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en francés, con fluidez e seguridade, os CB3
 temas de interese para alumnos de educación infantil e primaria que figuran nas recomendacións para o CG3
 deseño das programacións de lingua estranxeira nestes niveis. CG4

CG6
 CG7
 CE15
 CE16
 CE50
 CE51
 CE52
 CE63
 CE64
 CT1
 CT2
 CT4
 CT11
 CT12
 CT13
 CT18
 CT20

Ser capaz de escribir textos claros e detallados sobre temas relacionados cos seus intereses. Escribir CB2
 redaccións ou informes transmitindo información ou propondo motivos que apoiem ou refuten un punto de CB3
 vista concreto, relacionados co ámbito persoal, profesional e educativo. Escribir cartas que destacan a CB4
 importancia que lle dan a determinados feitos ou experiencias. CG2

CG3
 CE15
 CE51
 CE63
 CT1
 CT2
 CT4
 CT6
 CT7
 CT8
 CT11
 CT12
 CT14
 CT18
 CT20

Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a CB5
 observación dos propios procesos de aprendizaxe. CG1

CG2
 CG5
 CG9
 CG10
 CG12
 CE13
 CE16
 CE61
 CT2
 CT6
 CT7
 CT8
 CT9
 CT10
 CT11
 CT12
 CT13
 CT16
 CT17
 CT18
 CT20
 CT21

Contidos

Tema	
1 - Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2 - Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabeduría popular, diferenzas de rexistro. Dialecto e acentos.
3 - Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia "natural", relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión, Estilo e rexistro. Organización do texto segundo as distintas macrofuncións. Elaboración, sinalización e secuenciación dos textos escritos.
4 - Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras 'comodín' ou 'recheo'.
5 - Aspectos culturais e interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais, etc. Nivel diacrónico: historia, artes, monumentos, etc.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	10	25	35
Traballo tutelado	20	20	40
Prácticas autónomas a través de TIC	0	15	15
Resolución de problemas de forma autónoma	10	15	25
Presentación	10	22	32
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa asignatura. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	1.- Exercicios gramaticais (orais / escritos) de dificultade media. 2.- Textos: lectura e comprensión. 3.- Redaccións breves sobre temas de actualidade. 4.- Situacións de comunicación (oral / escrito): pedir información na rúa para atopar un destino, cear nun restaurante, comprar un billete de tren, ...
Presentación	Presentacións powerpoint en francés sobre aspectos socioculturais do mundo francófono (Aprendizaxe da lingua estranxeira no seu contexto).
Prácticas autónomas a través de TIC	Visita de páxinas web didácticas en francés (exercicios, cultura e civilización, informacións, ... Lectura de xornais dixitais francófonos.
Resolución de problemas de forma autónoma	Textos literarios e exercicios de gramática.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE11 CE13 CE15 CE16 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CE61 CE62 CE63 CE64 CE67 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE11 CE13 CE15 CE16 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CE62 CE63 CE64 CE67 CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Resolución de problemas de forma autónoma A participación activa e implicación na resolución de exercicios e actividades didácticas serán obxecto de avaliación continua.

10

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE11
CE13
CE15
CE16
CE23
CE43
CE50
CE51
CE52
CE62
CE63
CE64
CE67
CT1
CT2
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21

Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse probas sobre os contidos teóricos e prácticos da materia.	40	CB2 CB3 CB4 CB5 CE11 CE50 CE51 CT1 CT2 CT4 CT7 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente, deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da asignatura e cada unha delas puntuará o 50% da nota final. Na convocatoria de xulio, únicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuatrimestre.
Data do exame, consultar na web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BEACCO, J.C., BOUQUET, S. et PORQUIER, R., Niveau B2 pour le Français, Didier, 2004,
GRÉGOIRE, M., Grammaire progressive du français. Niveau avancé, CLE INTERNATIONAL, 2001,
MIQUEL, C. et GOLIOT-LÉTÉ, A., Vocabulaire progressif du français, CLE INTERNATIONAL, 2001,
STEELE, R., Civilisation progressive du français, CLE INTERNATIONAL, 2002,

Bibliografía Complementaria

BOURGEOIS, R. et TERRONE, P., La France des institutions, Presses Universitaires de Grenoble, 2001,
CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., Guide pratique de la communication, Didier, 1991,
CHOLLET, I. et ROBERT, J.M., Précis de Grammaire, CLE INTERNATIONAL, 2009,
GUILLEMANT, D., La France en poche, Pearson Longman, 2006,
LE ROBERT NATHAN, Conjugaison, Nathan, 1995,
ROBERT, P., Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française, Le Robert, 1974,
WALTER, H., Le français dans tous les sens, Le Livre de Poche, 1988,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés/O05G120V01909
Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905
Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Outros comentarios

Sería recomendable poseer coñecementos previos, é dicir o nivel B1 segundo o marco europeo para o estudo das linguas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés**

Materia	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés			
Código	O05G120V01905			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Contribución das novas tecnoloxías e medios audiovisuais na procura de recursos para o ensino/aprendizaxe do francés lingua estranxeira.			

Competencias

Código	Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostraren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. • saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a facer resolución de problemas dentro da súa área de estudo. • saber
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. • saber
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais

CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
CT1	Capacidade de análise e síntese
CT2	Capacidade de organización e planificación
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo
CT6	Capacidade de xestión da información
CT7	Resolución de problemas
CT8	Toma de decisións
CT9	Traballo en equipo
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
CT14	Razoamento crítico
CT15	Compromiso ético
CT16	Aprendizaxe autónoma
CT17	Adaptación a novas situacións
CT18	Creatividade
CT22	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio das regras que subxacen á utilización da linguaxe, en relación aos compoñentes fonolóxico, morfolóxico, sintáctico, semántico e léxico.	CB1 CB2 CB3 CG6 CG11 CE13 CE16 CE17 CE19 CE43 CE45 CE51 CE52 CT2 CT4 CT5 CT16

2. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais	CG3
	CG4
	CG7
	CG8
	CG10
	CG11
	CE1
	CE2
	CE15
	CE23
	CE43
	CE50
	CE51
	CE52
	CT4
	CT5
	CT13
	CT15
	CT17
3. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido	CG1
	CG2
	CE8
	CE13
	CE17
	CE19
	CE23
	CE51
	CE52
	CT1
	CT4
	CT5
	CT6
	CT7
	CT8
	CT14
	CT16
	CT17
	CT18
	CT22
4. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade	CG3
	CG4
	CG5
	CG6
	CG7
	CG9
	CG11
	CG12
	CE1
	CE2
	CE7
	CE11
	CE13
	CE15
	CE23
	CE50
	CT4
	CT5
	CT9
	CT12
	CT13
	CT15
	CT16
	CT17

5. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación	CG11 CG12 CE1 CE5 CE6 CE11 CE13 CE43 CE51 CE52 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT16 CT17

Contidos

Tema

1. Programas de office.	1. Uso de programas.
2. Programas de audio.	2. Uso de programas.
3. CR-Rom. Correo electrónico.	3. Uso e manexo multimedia.
4. Webs para o ensino da lingua estranxeira.	4. Recursos pedagóxicos. A tarefa mediatizada.
5. Webquests.	5. Tipos e potencialidades.
6. Chats y wikis.	6. Chats, Wikis e posibilidades de uso.
7. Ferramentas de autor e creación de exercicios.	7. Manexo de ferramentas.
8. Blogs.	8. O blog e as súas potencialidades.
9. Audio/videoconferencia.	9. A utilidade do audio/videoconferencia.
10. Plataformas de aprendizaxe virtual.	10. Manexo de plataformas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	1	2
Lección maxistral	6	0	6
Prácticas de laboratorio	12	18	30
Presentación	5	0	5
Traballo tutelado	4	12	16
Prácticas autónomas a través de TIC	10	20	30
Foros de discusión	4	5	9
Resolución de problemas	6	5	11
Traballo	4	35	39
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.

Foros de discusión	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramiento/desenvolvemento de actividades da materia e di proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Exercicios diante ordenador con indicacións do profesor.
Traballo tutelado	Tarefas a prepara con antelación e a presentar en clase.
Resolución de problemas	Levaránse a cabo na clase coa explicación e avaliación retroactiva do profesor.
Probas	Descrición
Traballo	Traballo titorizado polo profesor a desenvolver durante o curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Prácticas de laboratorio	Realización de tarefas específicas realizadas no laboratorio de idiomas baixo a orientación do profesor.	50	CG1 CG2 CG4 CG5 CG7 CG11 CE45 CE52 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18

Traballo	Presentación de traballo ou proxecto final en formato dixital con memoria explicativa en lingua francesa realizado segundo as orientacións do profesor.	25	CB1
			CB2
			CB3
			CG1
			CG2
			CG4
			CG7
			CG11
			CE45
			CE52
			CT1
			CT2
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
Exame de preguntas obxectivas	Probas tipo test sobre contidos teóricos da materia.	25	CG6
			CG12
			CE45
			CE52
			CT1
			CT4
			CT7
			CT14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos haberán de asistir a clase con regularidade (nese sentido 5 faltas sen xustificar acarrea a PERDA do dereito a avaliación continua) e realizar as tarefas que se propoñan en clase. A avaliación continua consistirá na resolución de tarefas colaborativas (50%) e controis puntuais (25 %) que se realizarán ao longo do curso. O proxecto que se proporá a principios de curso suporá o 25% da nota final.

Aqueles alumnos que NON superen a avaliación continua, haberán de presentarse (1ª convocatoria de maio) ao exame final (80%) e elaborar un proxecto dixital (20%).

En segunda convocatoria de xuño/xullo, a avaliación consistirá nun exame final (80 %) e a elaboración dun proxecto dixital (20%).

Aqueles alumnos que non superen a materia durante o curso, terán que presentarse ao exame final aprobado segundo o calendario oficial pola Xunta de Facultade. Segundo a normativa vixente, con independencia da asistencia ou non ás clases, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación. As datas do exame poden ser consultadas na web da Facultade no espazo 'Datas exames'

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bourrissoux, J.-L. / Pelpel, P., Enseigner avec l'audiovisuel, Les éditions de l'organisation, 1992

Bibliografía Complementaria

Lancien, Th., Le Multimédia, CLE International, 1998

Barroso Osuna, J. / Cabero Almenara, J. (Coords.), Nuevos escenarios digitales, Pirámide, 2013

Álvarez Álvarez, Al., Nuevas Tecnologías para la clase de francés, Quiasmo, 2009

Mangenot, Fr. / Louveau, E., Internet et la classe de langue, CLE International, 2006

Cabero, J. / Martínez, Fr. / Salinas, J., Medios audiovisuales y Nuevas tecnologías para la formación en el s. XXI, Eductec, 2000

Olliver, Chr. / Puren, L., Le web 2.0 en classe de langue, Éditions Maison des langues, 2011

Guichon, N., Vers l'intégration des Tics dans l'enseignement des langues, Didier, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro I: Francés/O05G110V01405

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés/O05G110V01508

Idioma estranxeiro II: Francés/O05G110V01931

Outros comentarios

Recoméndase un nivel A2 do idioma francés como mínimo para poder consultar a bibliografía e explorar os recursos de francés; ter cursado as materias de francés lingua estranxeira, seguir a modalidade de avaliación continua e vir a clase con regularidade.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés**

Materia	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés			
Código	O05G120V01906			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	García Fernández, Manuel Ángel			
Profesorado	García Fernández, Manuel Ángel			
Correo-e	manuelangel.garcia@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é proporcionar aos futuros mestres unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua francesa e profundizar con eles no enfoque comunicativo, con especial fincapé en situacións nas que comunicamos habitualmente. Ademais da abordaxe experiencial como estudantes do idioma, os alumnos en tanto que futuros docentes poderán explotar como xerar situacións de comunicacións na aula.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber facer
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber

CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG9 CG12 CE61 CT2 CT6 CT9 CT10 CT17 CT21 CT22
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes	CB3 CB5 CG2 CG3 CG4 CG10 CG11 CE61 CT5 CT10 CT16 CT21 CT22

3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	CG5 CE50 CE52 CT3 CT4 CT5 CT11 CT12 CT13 CT20
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	CB3 CG3 CG7 CG8 CT8 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	CE43 CE51 CE52 CT3 CT4
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	CB4 CG2 CE51 CE61 CT2 CT8 CT18 CT20 CT22
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.	CE43 CE51 CE52 CT3 CT4
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplen os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos adecuadas ao nivel A1 do Marco.	CE43 CE51 CE52 CT3 CT4 CT8 CT10 CT17 CT18 CT20 CT21 CT22
9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan elaborar cada tarefa en subtarefas	CB4 CE51 CE61 CT7 CT21
10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A1 do Marco Común Europeo)	CE43 CE51 CE52 CT1 CT20
11. Determinar as competencias xerais e comunicativas que corresponden a cada subarea.	CE51 CE52 CT4 CT20 CT23

12. Levar a cabo tarefas representándoas na aula

CE43
CE51
CE52
CT2
CT3
CT4
CT9
CT19
CT21

13. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas

CE43
CE61

Contidos

Tema

1. Introducción aos conceptos básicos das actividades comunicativas.	1. A clase de lingua. O contexto material. Os actores.
2. O contexto de uso da lingua.	2. A lingua materna. A lingua segunda e estranxeira.
3. O discurso como unidade básica de comunicación.	3. As competencias básicas de comunicación.
4. A Avaliación a través dos niveis.	4. As ferramentas institucionais e os enfoques metodolóxicos.
5. Fichas prácticas: oral e escrito.	5. Prácticas de clase.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	10	20	30
Presentación	5	11	16
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Prácticas de laboratorio	10	10	20
Traballo tutelado	18	20	38
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	5	11	16
Práctica de laboratorio	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Exercicios ou problemas a elaborar na clase.
Presentación	Exposicións preparadas polos alumnos a presentar na clase sobre un tema concreto.
Prácticas autónomas a través de TIC	Tarefas a realizar na casa de forma autónoma.
Prácticas de laboratorio	Prácticas a realizar na clase.
Traballo tutelado	Exercicios a realizar na clase
Actividades introdutorias	Actividades a realizar polo alumno na clase a modo de introdución dun tema.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dalgún aspecto do temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Os exercicios serán obxecto de corrección en clase.
Prácticas de laboratorio	Ofrecerase avaliación retroactiva para resolver dúbidas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Traballo tutelado	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc	25	CB3 CG2 CG4 CG11 CE43 CE52 CT1 CT2 CT3 CT4 CT6 CT14 CT17 CT18
Práctica de laboratorio	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia	50	CE43 CE52 CT1 CT6 CT18
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	25	CB3 CG11 CE43 CE52 CT1 CT18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos que veñan con regularidade a clase (5 faltas máximo sin xustificar) acolleranse a modalidade de avaliación continua: 25% controis puntuais; 25% exposicións; 50% prácticas de aula.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de maio ou xullo.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Data do exame: Consultar a web da facultade (<http://webs.uvigo.es/educacion-ou>)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bertocchini, P. / Costanza, E., Manuel de formación pratique, Clé international, 2008

Cuq, J.P. / Gruca, I., Cours de didactique du français langue étrangère et seconde, Pug, 2005

Bibliografía Complementaria

Sophie Moirand, Enseigner à communiquer en langue étrangère, Clé internationale, 1979

Sophie Moirand, Situations d'écrit, clé internationale, 1979

Javier Suso Lopez, Communication et enseignement/apprentissage du français-Ile, Granada, 2000

Courtillon, J., Élaborer un cours de FLE, Hachette, 2003

Vigner, G., Enseigner le français comme langue seconde, Clé international, 2001

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Outros comentarios

Convén ter un nivel de lingua francesa A2.

Recoméndase seguir a modalidade da avaliación continua.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Idioma estranxeiro: Inglés				
Materia	Idioma estranxeiro: Inglés			
Código	O05G120V01907			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Figueroa Revilla, Beatriz Olga			
Profesorado	Figueroa Revilla, Beatriz Olga			
Correo-e	revilla@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Preténdese aproximar aos estudantes que cursen esta materia ao nivel de competencia comunicativa en inglés definido polo Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas como B2.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber facer • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer

CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber • saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber • saber facer
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber • saber facer
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber • saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber • saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber • saber facer
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber • saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber • saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT15	Compromiso ético	• saber • saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer
CT18	Creatividade	• saber • saber facer

CT19 Lideranza	• saber • saber facer
CT20 Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21 Iniciativa e espírito emprendedor	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Comprender discursos extensos, e seguir liñas argumentais complexas sempre que o tema sexa relativamente coñecido. Comprender case todas as noticias da televisión e os programas sobre temas actuais. Comprender a maioría das películas nas que se fala nun nivel de lingua estándar.	CB1 CB2 CB3 CG3 CG8 CG11 CE23 CE43 CT4 CT11 CT13 CT16 CT20
2. Ser capaz de ler artigos e informes relativos a problemas contemporáneos nos que os autores adoptan posturas ou puntos de vista concretos. Comprender a prosa literaria contemporánea.	CB5 CG3 CG11 CE23 CE43 CT1 CT4 CT6 CT7 CT11 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20
3. Poder participar nunha conversación con certa fluidez e espontaneidade, e tomar parte activa en debates desenvolvidos en situacións cotiás sobre temas relacionados co ámbito persoal, profesional ou educativo, explicando e defendendo os seus puntos de vista . Comprender e reaccionar adecuadamente e facer uso do idioma tal e como se utiliza nas transaccións habituais do aula e docentes.	CB2 CB3 CB4 CG2 CG3 CG4 CG5 CE11 CE15 CE50 CE51 CE52 CE62 CE64 CE67 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20

4. Presentar descrições claras e detalladas de temas relacionados coa súa especialidade. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con fluidez e seguridade, os temas de interese para alumnos de educación infantil e primaria que figuran nas recomendacións para o deseño de programacións de lingua estranxeira nestes niveis.	CB2
	CB3
	CG3
	CG4
	CG6
	CG7
	CE15
	CE16
	CE50
	CE51
	CE52
	CE63
	CE64
	CT1
	CT2
	CT4
	CT11
	CT12
	CT13
	CT18
	CT20
5. Ser capaz de escribir textos claros e detallados sobre temas relacionados cos seus intereses. Escribir redaccións e informes.	CB2
	CB3
	CB4
	CG2
	CG3
	CE15
	CE51
	CE63
	CT1
	CT2
	CT4
	CT6
	CT7
	CT8
	CT11
	CT12
	CT14
	CT18
	CT20
6. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe	CB5
	CG1
	CG2
	CG5
	CG9
	CG10
	CG12
	CE13
	CE16
	CE61
	CT2
	CT6
	CT7
	CT8
	CT9
	CT10
	CT11
	CT12
	CT13
	CT16
	CT17
	CT18
	CT20
	CT21

7. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.

CB5
CG10
CT2
CT4
CT5
CT6
CT11
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT20
CT21

Contidos

Tema	
1. Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular. Diferenzas de rexistro.
3. Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia 'natural', relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión, estilo e rexistro. Organización do texto segundo as distintas macrofuncións. Elaboración, sinalización e secuenciación dos textos escritos
4. Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras 'comodín' ou 'recheo'
5. Aspectos culturais e interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais, etc. Nivel diacrónico: historia, tradicións, monumentos, etc.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1.5	0	1.5
Traballo tutelado	23	41.5	64.5
Obradoiro	23	36	59
Presentación	3	10	13
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Traballo tutelado	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Obradoiro	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	16.8	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CG1
			CG2
			CG3
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG11
			CG12
			CE11
			CE13
			CE15
			CE23
			CE43
			CE50
			CE51
			CE52
			CE61
			CE62
			CT1
			CT2
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21

Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	16.6	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE11
			CE13
			CE15
			CE16
			CE23
			CE43
			CE50
			CE51
			CE52
			CE62
			CE63
			CE64
			CE67
			CT1
			CT2
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21

Obradoiro	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.	16.6	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG8
			CG10
			CG11
			CE11
			CE13
			CE15
			CE16
			CE23
			CE43
			CE50
			CE51
			CE52
			CE62
			CE63
			CE64
			CE67
			CT1
			CT2
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21

Exame de preguntas de desenvolvemento	Farase unha proba final que constará de dous partes: unha proba de redacción e unha entrevista oral duns dez minutos. Cada unha destas probas levará o 25% da nota final.	50	CB2 CB3 CB4 CB5 CE11 CE50 CE51 CT1 CT2 CT4 CT7 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar esta asignatura o alumno deberá conseguir polo menos un 25% da nota total naqueles aspectos que NON forman parte do exame final. No que respecta a este último, o estudante deberá aprobar tanto a parte escrita como a oral. As competencias non superadas na convocatoria de xuño poderán ser recuperadas en xullo. Os alumnos que non poidan asistir a clase deberán porse en contacto coa profesora ao principio do curso para pactar con ela un plan de traballo.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Oxford Spanish Dictionary, 4, Oxford University Press, 2009, Oxford

Adelson-Goldstein, J., Collins diccionario español-inglés. inglés-español, Harper Collins, 2002, Glasgow

Longman Dictionary of Contemporary English, 6, Longman, 2014,

Oxford Advanced Learner's Dictionary, 8, Oxford University Press, 2016, Oxford

Eastwood, J. & Mackin, R., Oxford Practice Grammar, Oxford University Press, 2006, Oxford

Murphy, R., English Grammar in Use, Cambridge University Press, 2006, Cambridge

Co-Build English Guides, Harper Collins, 2008, Glasgow

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés/O05G120V01912

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Outros comentarios

Recoméndase aos estudantes que cursen esta materia que teñan adquirido previamente un nivel B1 alto en lingua inglesa, tanto escrita como oral.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Introdución ao feito relixioso e ao cristián**

Materia	Introdución ao feito relixioso e ao cristián			
Código	O05G120V01908			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Grande Seara, Julio			
Profesorado	Grande Seara, Julio			
Correo-e	juliogrseara@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia preténdese unha aproximación ao feito relixioso nas diversas culturas, así como á súa influencia social, ética e cultural			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa	• saber

CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina	• saber • saber facer
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber • saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber • saber facer
CE29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible	• saber
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber • saber facer
CE36	Coñecer o feito relixioso ao longo da historia e a súa relación coa cultura	• saber
CE37	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• saber • Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber
CT18	Creatividade	• saber
CT19	Lideranza	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer as áreas curriculares de Educación Primaria	CG1 CG2 CG10 CE2 CE10 CE29 CE34 CE36 CE37 CE64 CT1 CT2 CT16 CT18

Deseñar, planificar e avaliar os procesos de ensino	CG2 CG4 CG8 CG10 CG11 CE2 CE5 CE6 CE12 CE22 CE34 CE36 CE64 CT2 CT3 CT9 CT14 CT16 CT18
Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente	CG2 CG4 CG8 CG10 CE10 CE12 CE19 CE36 CE64 CT2 CT9 CT16
Coñecer e aplicar no aula as tecnoloxías da información e a comunicación	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG11 CG12 CE2 CE5 CE6 CE12 CE23 CE37 CT1 CT9 CT14 CT16 CT18
Coñecer os principios básicos das ciencias sociais. Coñecer o curriculum escolar das ciencias sociais	CB1 CB2 CB5 CG4 CG8 CE2 CE6 CE12 CE34 CT2 CT9 CT14 CT15 CT18

Coñecer o feito relixioso ao longo da historia e a súa relación coa cultura		CB1 CB5 CG8 CG12 CE2 CE10 CE12 CE22 CE34 CE36 CT1 CT9 CT14 CT15 CT18 CT20
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos alumnos		CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG12 CE5 CE12 CE19 CE37 CT3 CT9 CT14 CT18
Coñecer os principais contidos do feito relixioso cristián		CB1 CB2 CB3 CB5 CG7 CG8 CE6 CE10 CE12 CE34 CE36 CT1 CT9 CT14 CT15 CT20
Coñecer o feito relixioso nas diversas culturas así como a súa influencia social, ética e cultural		CG8 CE10 CE12 CE22 CE29 CE34 CE36 CT2 CT9 CT11 CT12 CT15 CT19 CT20

Contidos

Tema	
I.- O FEITO RELIXIOSO NA HISTORIA E NA CULTURA	Tema 1.- O Feito Relixioso e as súas distintas manifestacións sociais, morais, culturais, artísticas. Tema 2.- O Feito Relixioso hoxe. Principais tradicións e crenzas relixiosas presentes na nosa sociedade: o Cristianismo, o Judaísmo, O Islam

II.- O FEITO RELIXIOSO CRISTIÁN E OS SEUS VALORES	Tema 3.- Influencia do Cristianismo no noso patrimonio cultural. Tema 4.- Os valores cívicos e éticos desde a perspectiva relixiosa católica. Tema 5.- Achega da formación relixiosa á educación integral.
III.- INICIACIÓN AO COÑECEMENTO DA BIBLIA	Tema 6.- A Biblia palabra de Deus. A revelación de Deus na Biblia. Tema 7.- A Biblia, palabra humana. Estrutura e Libros que compoñen a Biblia. Tema 8.- Orixe e formación do Antigo Testamento e do Novo Testamento.
IV.- A ALIANZA DE DEUS CO SEU POBO	Tema 9.- A revelación de Deus na historia: significado relixioso da historia de Israel. Tema 10.- Grandes temas bíblicos e a súa significación relixiosa e social: Éxodo, Alianza, Profetas. Tema 11.- Personaxes bíblicos e o seu significado na experiencia cristiá.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	60	85
Estudo previo	0	34.5	34.5
Traballo tutelado	17	0	17
Presentación	0.5	3	3.5
Foros de discusión	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e/ou directrices dun traballo, ou exercicio a desenvolver polo estudante. Visionado de vídeos sobre temas bíblicos e a súa influencia na cultura actual
Estudo previo	Lectura de forma autónoma por parte do alumnado da documentación recomendada polo profesor que lles facilite o seguimento posterior das sesións maxistrais
Traballo tutelado	Elaboración en grupo de unidades didácticas sobre parábolas e/ou personaxes bíblicos
Presentación	Exposición no aula da unidade didáctica elaborada en grupo
Foros de discusión	Debates no aula sobre temas actuais sobre o fenómeno relixioso

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	No horario de tutorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Estudo previo	No horario de tutorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Traballo tutelado	No horario de tutorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Foros de discusión	No horario de tutorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Lección maxistral	O alumno/a deberá entregar ao final do cuadrimestre un breve resumo dos diversos temas explicados en clase.	50	CG1 CG2 CG7 CG8 CG11 CE5 CE6 CE10 CE19 CE29 CE34 CE36 CT1 CT2 CT14 CT15 CT16 CT20
Traballo tutelado	Os alumnos deberán entregar a unidade didáctica elaborada en grupo na aula	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CG8 CG10 CG11 CE2 CE6 CE12 CE22 CE34 CE64 CT1 CT9 CT16 CT18 CT20

Presentación	Os alumnos deberán expoñer na aula, utilizando os recursos que estimen adecuados, a unidade didáctica elaborada y entregada previamente	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CG10 CG11 CG12 CE6 CE12 CE19 CE22 CE23 CE36 CE37 CE64 CT3 CT9 CT11 CT12 CT14 CT15 CT16 CT18 CT19 CT20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles/as alumnos/as que non poidan asistir regularmente a clase e, por tanto, non poidan seguir o sistema de avaliación continua exposto anteriormente, serán avaliados/as conforme ao seguinte sistema:

- Deberán elaborar individualmente unha unidade didáctica sobre un tema que lle indicará o profesor, que suporá o 25% da cualificación final.
- Deberán entregar un resumo dos temas que figuran no programa, que suporá o 50% da cualificación final.
- Na data prevista no calendario de exames deberán expor un dos temas que previamente resumiron, elixido por sorteo, que suporá o 25% da cualificación final.

Este mesmo sistema de avaliación aplicárase aos/as alumnos/as que non superen a materia e deban acudir á segunda convocatoria.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Delumeau, J, El hecho religioso, Alianza, 1995,

González Carvajal, L., Ideas y creencias del hombre actual, Sal Terrae, 1991, Santander

García Hernando, J, Pluralismo religioso en España. Volver II, SE, 1983, Madrid

Sucre, J.L., Introducción al Antiguo Testamento, Verbo Divino, 2000, Navarra

Croatto, J.S., Experiencia de lo sagrado. Fenomenología de la religión., Verbo Divino, 2002, Navarra

Recomendacións

Outros comentarios

Os/AS ALUMNOS/AS QUE CURSEN E SUPEREN ESTA MATERIA CONTARÁN CON 6 ECTS CONDUCENTES A La OBTENCIÓN DA DECLARACIÓN ECLESIAÍSTICA DE IDONEIDADE (D.E.I.) A FIN DE PODER IMPARTIR CLASES DE RELIXIÓN CATÓLICA (B.O.E. núm. 300, de 15 de decembro de 179 e RD 1440/1991, en B.O.E. núm. 224 de 11 de outubro de 1991).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés**

Materia	Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés			
Código	O05G120V01909			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Vázquez Rodríguez, Sara			
Profesorado	Vázquez Rodríguez, Sara			
Correo-e	savazquez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecer os xéneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación co ensino-aprendizaxe do francés como lingua estranxeira.			

Competencias

Código	Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión • saber facer educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural • saber facer
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria
CE10	Coñecer a evolución histórica do sistema educativo no noso país e os condicionantes políticos e legislativos da actividade educativa
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula • saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais • saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales • Saber estar / ser
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula • saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible • saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación • saber
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil • saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir • saber facer

CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber facer • Saber estar / ser
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber facer
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber facer • Saber estar / ser
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • Saber estar / ser
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do entorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG7 CE13 CE15 CE43 CE63 CE64 CT9 CT13 CT14 CT15
2. Mantener unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas.	CG8 CE23 CE61 CE62 CE67 CT1 CT2 CT16

3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sostenible.	CG9 CT11 CT15
4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribua ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural.	CG11 CE11 CE52 CE64 CT16
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos xóvenes.	CE44 CT18 CT20
6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.	CE48 CE50 CE51 CT4 CT18 CT20
7. Desenvolven e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a competencia creativa nos estudantes.	CE16 CT1 CT2 CT7 CT18 CT21
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de primaria como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe a lingua estranxeira.	CT4 CT18 CT20
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Chegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permite promover a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadana.	CT1 CT15
10. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito da literatura infantil.	CE11 CT1 CT3 CT4
11. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos expresados en obras de literatura infantil.	CT1 CT12
12. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.	CE3 CT3 CT4 CT13
13. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas de eles.	CE3 CE10 CT1 CT3 CT4 CT20
14. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as súas impresións acerca de obras de literatura infantil.	CE3 CT1 CT3 CT4 CT16
15. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.	CE8 CE10 CT3 CT4 CT16 CT18 CT21

Contidos

Tema	
1 - Introducción	I. Que é a literatura infantil? II. O uso creativo e lúdico da palabra no aula de primaria e no contexto de formación de formadores.
2 - Cancións de berce, cantos e rimas.	I. A orixe e a morfoloxía das cancións de berce. II. O uso das cancións de berce na aula de primaria.

3 - Libros infantís, historias activas, resposta física total.	I. Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. II. Exposición dunha unidade didáctica preparada polos estudantes na aula.
4 - Os cómics no mundo infantil e na aula.	I. Uso dos cómics na aula de lingua estranxeira de primaria.
5 - Os contos de hadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	I. A evolución dun conto de hadas: arcaico, tradicional, posmoderno. II. A morfoloxía dos contos. III. Escritura creativa dun conto.
6 - Poesía infantil: para os nenos ou polos nenos.	I.Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7- Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de hadas posmodernos.	I. Explorando formatos tradicionais e modernos.II. Os contos en CD-Rom e na aula de informática. III. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8 - Literatura xuvenil: as novelas. Anticipación creativa da trama partindo do título,da portada etc.	I. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. II. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Estudo previo	0	30	30
Traballo tutelado	16	0	16
Traballo tutelado	12	22	34
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Presentación	10	30	40
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Práctica de laboratorio	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	3	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a asignatura.
Estudo previo	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio... de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumo de lecturas, conferencias, etc.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorio de idiomas).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentación	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición
Prácticas autónomas a través de TIC	O traballo que se realice será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías
Traballo tutelado	O traballo que se expoña será resultado da colaboración alumnado/profesora para o correcto desenvolvemento dos procesos requiridos durante a elaboración e tamén a resolución de dúbidas durante as horas de titorías previas á exposición

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.	20	CG11 CE13 CE15 CE16 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CE61 CE62 CE63 CE64 CE67 CT1 CT2 CT7 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT18 CT20 CT21
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento coas actividades autónomas do estudante.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE11 CT1 CT2 CT3 CT4 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21

Práctica de laboratorio	Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas	50	CG7 CG8 CG9 CT1 CT2 CT4 CT12 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20 CT21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas de resposta longa, de desenvolvemento	20	CE3 CE8 CE44 CE48 CT1 CT2 CT4 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da asignatura e cada unha delas puntuará o 50% da nota final.

Na convocatoria de xullo, únicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente o seu cuatrimestre.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Nières-Chevrel, Isabelle, Introduction à la littérature de jeunesse, Didier Jeunesse, 2010, Paris

Gourévitch, Jean-Paul, ABCdaire illustré de la littérature jeunesse, L'Atelier du Poisson Soluble, 2013, Paris

Fiévet, Martine, Littérature en classe de FLE, CLE International, 2013, Paris

Anne Godard, La Littérature dans l'enseignement du FLE, Didier, 2015, Paris

Bonnet, Rosalinde, Mes premières berceuses, Editions Gründ, 2014, Paris

Brasseur, Philippe, 1001 activités autour du livre : raconter, explorer, jouer, créer, Casterman, 2007, Paris

Roba, Jean, Boule & Bill, Dupuis, 2008, Bélgica

Desnos, Robert, Chantefables et chantefleurs, Gründ, 2014, Paris

Bryant, Sara Cone, El Arte de contar cuentos, Biblària, 1995, Barcelona

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Outros comentarios

Sería recomendable poseer coñecimentos previos, é decir o nivel B1 segundo o marco europeo para o estudo das linguas.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Literatura infantil e xuvenil				
Materia	Literatura infantil e xuvenil			
Código	O05G120V01910			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OP	Curso 3	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Mociño González, María Isabel			
Profesorado	Mociño González, María Isabel			
Correo-e	imocino@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporcionará ao futuro docente formación literaria, técnicas e recursos para que as nenas e os nenos de Educación Primaria valoren e gocen a literatura. Ademais presta especial atención ao desenvolvemento da creatividade lingüística e literaria.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	• saber
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber facer
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber facer • Saber estar / ser
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber • saber facer
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer o currículo escolar da lingua e a literatura na Educación Primaria.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE1 CE3 CE7 CE44 CE45 CT2
Adquirir formación literaria e lingüística e comprender os principios que contribúen á formación persoal e social desde a literatura.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CE1 CE44 CT1 CT3
Coñecemento dos usos expresivos da linguaxe como fundamento para a comprensión da literatura, e valoración do texto literario como medio de comunicación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE1 CE44 CE45 CE48 CT1 CT3
Coñecer o proceso de adquisición e desenvolvemento da competencia literaria en lectores iniciais e en lectores formados.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE1 CE3 CE7 CE44 CE45 CE48 CT1 CT3
Coñecer os principais autores, obras e persoaxes da literatura infantil e juvenil, además da tradición e o folclore.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CE7 CE44 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT12 CT18

Saber desenvolver estratexias didácticas para que a iniciación literaria sexa fonte de pracer e de enriquecemento persoal.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CE44 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT18
Coñecer métodos para incentivar a lectura estética e a lectura comprensiva. Saber aplicar estratexias didácticas para a comprensión e interpretación das obras literarias.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CE7 CE44 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT18
Saber seleccionar textos adecuados para elaborar propostas didácticas orientadas á formación literaria en cada un dos tres ciclos de Educación Primaria.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG4 CE7 CE44 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT18
Valorar o texto literario como fonte de coñecimento de outros mundos, tempos, linguas e culturas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CE22 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT12 CT20
Fomentar a creatividade lingüística e literaria.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG3 CE48 CT3 CT18

Contidos

Tema

1. Introducción á literatura infantil e xuvenil	Ensino e aprendizaxe da literatura de tradición oral e o folclore. Clásicos da literatura infantil e xuvenil. Tendencias, autores e obras principais da literatura infantil e xuvenil actual.
2. A educación literaria	Língua, literatura e cultura. Tipoloxías e xéneros literarios. A competencia literaria. A literatura infantil e xuvenil na formación do lector literario. Tratamento didáctico da literatura en Educación Primaria. Obxectivos. Metodoloxía. Selección de textos para valorar e gozar coa literatura. Desenvolvemento de experiencias educativas e de materiais didácticos no eido literario.
3. Os talleres de creación literaria.	Produción de textos. Técnicas e estratexias para fomentar a creatividade lingüística e literaria do alumnado. Propostas didácticas. Actividades de creación na aula.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	7	19	26
Presentación	20	45	65
Traballo tutelado	18	22	40
Aprendizaxe-servizo	4	12	16
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos da materia, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, actividade ou proposta educativa a desenvolver polos estudantes
Presentación	Elaboración, presentación e exposición oral na aula por parte do alumnado dun traballo práctico, con material de apoio, en grupo, sobre a explotación didáctica dun texto literario.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolverá propostas didácticas, experiencias educativas, actividades de creación lingüística e literaria baixo as directrices e supervisión da profesora. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas dos estudantes.
Aprendizaxe-servizo	O alumnado desenvolverá de modo voluntario accións dentro dun proxecto de aprendizaxe-servizo, de modo que poidan colaborar con institucións conveniadas coa Universidade de Vigo para levar a cabo este tipo de actividades, nas que a aprendizaxe redunda nun servizo á comunidade.
Actividades introdutorias	Esta sesión servirá para presentar a materia aos estudantes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Sesións nas que se fomentará o debate e reflexión ao redor dos contidos tratados, poñendo en valor as aprendizaxes previas e os coñecementos do alumnado, ao que se lle responderá a calquera dúbida ou cuestión de interese para a temática abordada
Presentación	Antes de cada presentación terán que pasar por titorías para supervisar a proposta de traballo
Traballo tutelado	Serán supervisados individualmente pola docente para aclarar calquera dúbida que poida xurdir
Aprendizaxe-servizo	A docente supervisará de modo grupal e individual as propostas e intervencións que se leven a cabo.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Presentación	Valorarase o interese e a participación, a aplicación didáctica, a creatividade e a expresión oral: corrección e fluidez.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CE1 CE3 CE7 CE22 CE44 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT12 CT18 CT20
Traballo tutelado	Valorarase a asistencia. A participación activa e implicación nos traballos de aula serán obxecto de avaliación continua.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CE1 CE3 CE7 CE22 CE44 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3 CT12 CT18 CT20
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre contidos da materia.	50	CE3 CE7 CE44 CE45 CE48 CT1 CT2 CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

As competencias non adquiridas serán de novo avaliadas no mes de xullo.

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente serán avaliados de todo o programa por un exame escrito sobre os contidos teóricos e prácticos da materia.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no apartado DATAS EXAMES

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BALLESTER ROCA, J., La formación lectora y literaria, Graó, 2015, Barcelona

CERRILLO, P., Literatura infantil y juvenil y educación literaria, Cincel, 2007, Madrid

GARCÍA PADRINO, J., Historia crítica de la literatura infantil y juvenil en la España actual (1939-2015), Marcial Pons, 2018, Madrid

GARCÍA TEIJEIRO, A., A poesía necesaria. Lectura e creación poética dentro da aula, Galaxia, 2009, Vigo

ROIG RECHOU, B.-A. (coord.), Historia da Literatura Infantil e Xuvenil galega, Edicións Xerais de Galicia, 2015, Vigo

Bibliografía Complementaria

BUTIÑA, J. e outros, Guía de teatro infantil y juvenil, AEALIJ, 2002, Madrid

CERRILLO, P., ¿Dónde está el niño que yo fui?, Akal, 2004, Madrid

CERRILLO, P. e GARCÍA PADRINO, J. (coords.), Presente y futuro de la literatura infantil, Universidad de Castilla-La Mancha, 2000, Cuenca

CERRILLO, P. E SÁNCHEZ ORTIZ, C., La palabra en la memoria (Estudios de Literatura popular infantil), Universidad de Castilla-La Mancha, 2008, Cuenca

CERVERA, J., Teoría de la literatura infantil, Mensajero, 1991, Bilbao

CERVERA, J., La dramatización en la escuela, Bruño, 1996, Madrid

GIL, C., ¡A jugar con los poemas! Taller de poesía para niños, CCS, 2003, Madrid

GONZÁLEZ BOULLOSA, P., Cando o rei por aquí pasou. Libro do folclore infantil galego, Edicións Xerais de Galicia, 1997, Vigo

HUERTAS GÓMEZ, R., Poesía infantil y creatividad, CCS, 2007, Madrid

NOBILE, A., Literatura infantil y juvenil, Morata, 1992, Madrid

PELEGRÍN, A., Poesía española para niños, Alfaguara, 1997, Madrid

ROIG RECHOU, B.-A., A literatura infantil e xuvenil galega no século XXI. Seis claves para entendela mellor, Asociación de Amigos del Libro Infantil y Juvenil/, 2008, Santiago de Compostela

ROIG RECHOU, B.-A., P. LUCAS DOMÍNGUEZ e I. SOTO LÓPEZ (coords), Teatro infantil. Do texto á representación, Xerais/LIJMI/Fundación Caixagalicia, 2007, Vigo/Santiago

ROIG RECHOU, B.-A., I. SOTO LÓPEZ e M. NEIRA RODRÍGUEZ (coords), A poesía infantil no século XXI (2000-2008), Xerais/LIJMI/Fundación Caixagalicia, 2008, Vigo/Santiago

ROIG RECHOU, B.-A., I. SOTO LÓPEZ e M. NEIRA RODRÍGUEZ (coords.), O álbum na Literatura Infantil e Xuvenil (2000-2010), Xerais/LIJMI/Fundación Caixagalicia, 2011, Vigo/Santiago

RUIZ CAMPOS, A., Literatura infantil: Introducción a su teoría y práctica, Guadalmena, 2000, Huelva

---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Didáctica da lingua e literatura: Español/O05G120V01506

Didáctica da lingua e literatura: Galego/O05G120V01501

Outros comentarios

Recoméndase asistencia continua ás sesións de teoría e prácticas. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado e para a avaliación por parte da profesora do grao de desenvolvemento das capacidades instrumentais e procedementais.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Recursos para o ensino das matemáticas				
Materia	Recursos para o ensino das matemáticas			
Código	O05G120V01911			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Fernández Méndez, José Luis Valente da Silva, María Joao			
Profesorado	Fernández Méndez, José Luis Valente da Silva, María Joao			
Correo-e	mvalente@uvigo.es joslufem@uvigo.es			
Web	http://bit.ly/mariavalente			
Descrición xeral	Con esta materia os alumnos obterán os complementos nas competencias e coñecementos de matemáticas necesarios para o desenvolvemento da súa profesión			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostraren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber • saber facer
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer

CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)	• saber
CE39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas	• saber facer
CE40	Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas. Suscitar e resolver problemas vinculados coa vida cotiá	• saber facer
CE41	Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos alicerces do pensamento científico	• saber facer
CE42	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer
CT14	Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• saber facer
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer • Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer • Saber estar / ser
CT19	Lideranza	• saber
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber facer • Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

1. Adquirir competencias matemáticas básicas.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG9
CG10
CG11
CG12
CE38
CE39
CE40
CT1
CT2
CT6
CT7
CT8
CT14

---

2. Coñecer o currículo escolar de matemáticas

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG9
CG10
CG11
CG12
CT1
CT2
CT5
CT7
CT8
CT14

---

3. Analizar, razoar e comunicar propostas matemáticas.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG9
CG10
CG11
CG12
CE40
CE41
CE42
CT1
CT2
CT3
CT6
CT7
CT14
CT16
CT17
CT18
CT21

---

4. Plantexar e resolver problemas vinculados coa vida cotidiá.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG9
CG10
CG11
CG12
CE40
CE41
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21

---

5. Valorar a relación entre matemáticas e ciencias como un dos pilares do coñecemento científico

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG9
CG10
CG11
CG12
CE40
CE41
CE42
CT1
CT2
CT16

Contidos	
Tema	
Resolución de problemas	Resolución de problemas.
Materiais para o ensino do cálculo	Materiais para o ensino do cálculo
Materiais para o ensino da xeometría	Materiais para o ensino da xeometría
Materiais para o ensino da medida	Materiais para o ensino da medida
Novas tecnoloxías	Funcionamento xeral do computador. A tecnoloxía de internet. Programas de utilidade didáctica

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	13	0	13
Resolución de problemas de forma autónoma	6	18	24
Traballo tutelado	26	61.5	87.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	18	24
Exame de preguntas obxectivas	1.5	0	1.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Resolución de problemas de forma autónoma	O estudante desenvolve exercicios baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O profesorado atenderá ás dúbidas e cuestións expostas polo alumnado durante a realización das actividades e traballos propostos, tanto na aula como no seu horario de titorías.

Avaliación		
	Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Traballo tutelado	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, etc.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CE38 CE39 CE40 CE41 CE42 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21

Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CT1 CT2 CT7 CT8 CT14

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CG5
CG6
CG7
CG9
CG10
CG11
CG12
CE38
CE39
CE40
CE41
CE42
CT1
CT2
CT3
CT5
CT6
CT7
CT8
CT9
CT10
CT11
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17
CT18
CT19
CT20
CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. O sistema de avaliación non establece diferencias entre alumnas/os asistentes e non asistentes

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro. Poden consultarse na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Alsina, A., Desarrollo de competencias matemáticas con recursos lúdico-manipulativos : para niños y niñas de 6 a 12 años, 1, Narcea, 2004, Madrid

---

Cascallana, M. T., Iniciación a la Matemática. Materiales y recursos didácticos, 1, Santillana, 1988, Madrid

---

Flores, P. e Rico, L. (Coords.), Enseñanza y aprendizaje de las matemáticas en Educación Primaria, 1, Pirámide, 2015, Madrid

---

Hernán Siguero, F. e Carrillo Quintela, E., Recursos en el aula de matemáticas, Síntesis, 1988, Madrid

---

Martínez Montero, J. e Sánchez Cortés, C., Resolución de problemas y método ABN, 2, Wolters Kluwer España, 2017, Madrid

---

Skemp, R., Psicología del aprendizaje de las matemáticas, 1, Morata, 1999, Madrid

---

Bibliografía Complementaria

Alsina, C. y Burgués, C. e Fortuny, J., Invitación a la didáctica de la geometría, 1, Síntesis, 1987, Madrid

---

Baroody, A., El Pensamiento matemático de los niños: un marco evolutivo para maestros de preescolar, ciclo inicial y educación especial., 1, MEC, 1988, Madrid

---

Dickson, L., Brown, M. e Gibson, O., El Aprendizaje de las matemáticas, 1, MEC, 1991, Madrid

---

Guibert, A., Lebeaume, J. e Mousset, R., Actividades geométricas para educación infantil y primaria, 1, Narcea, 1993, Madrid

---

Lovell, K., Desarrollo de los conceptos básicos matemáticos y científicos en los niños, 1, Morata, 1984, Madrid

---

Orton, A., Didáctica de las matemáticas: cuestiones, teoría y práctica en el aula, 1, MEC, 1990, Madrid

---

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés**

Materia	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés			
Código	O05G120V01912			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
Profesorado	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
Correo-e	victoria@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Integración das novas tecnoloxías da información e a comunicación (NTICs) no proceso de ensino-aprendizaxe da lingua inglesa.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber facer
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer

CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE5	Coñecer as propostas e desenvolvementos actuais baseados na aprendizaxe de competencias	• saber
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber • saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber facer • Saber estar / ser
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber facer
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

1. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio das regras que subiacen á utilización da linguaxe, en relación aos componentes fonolóxico, morfolóxico, sintáctico, semántico e léxico.

CB1
CB2
CB3
CG6
CG11
CE13
CE16
CE17
CE19
CE43
CE45
CE51
CE52
CT2
CT4
CT5
CT16

---

2. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais.

CG3
CG4
CG7
CG8
CG10
CG11
CE1
CE2
CE15
CE23
CE43
CE50
CE51
CE52
CT4
CT5
CT13
CT15
CT17

---

3. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido.

CG1
CG2
CE8
CE13
CE17
CE19
CE23
CE51
CE52
CT1
CT4
CT5
CT6
CT7
CT8
CT14
CT16
CT17
CT18
CT22

---

4. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade.	CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG9 CG11 CG12 CE1 CE2 CE7 CE11 CE13 CE15 CE23 CE50 CT4 CT5 CT9 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17
5. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación.	CG11 CG12 CE1 CE5 CE6 CE11 CE13 CE43 CE51 CE52 CT3 CT4 CT5 CT7 CT8 CT16 CT17

Contidos	
Tema	
1. Programas de Office	-
2. Programas de audio	-
3. CD-ROM. Correo electrónico	-
4. Sitios web para o ensino da lingua estranxeira. - WebQuests.	-
5. Chat	-
6. Ferramentas de autor e creación de exercicios interactivos	-
7. Blogues	-
8. Audio/videoconferencia	-
9. Plataformas de aprendizaxe virtual	-
10. Creación de sitios web propios	-
11. Programas de concordancia	-

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	1	2
Lección maxistral	9	10	19
Prácticas de laboratorio	32	21	53
Presentación	1	3	4
Resolución de problemas de forma autónoma	2	8	10
Foros de discusión	1	3	4
Traballo tutelado	1	2	3

Estudo previo	1	3	4
Exame de preguntas obxectivas	1	9	10
Traballo	3	28	31
Autoavaliación	1	9	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade desenvolvida nunha contorna virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Foros de discusión	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Estudo previo	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Prácticas de laboratorio	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Probas	Descrición
Traballo	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas no laboratorio de idiomas, ante a presenza da profesora. O seguimento realizarase con técnicas baseadas na observación directa. Nalgúns casos concretos haberá que facer entrega de resultados.	20	CB1 CB2 CB3 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG10 CG11 CE1 CE2 CE6 CE7 CE8 CE11 CE13 CE15 CE16 CE17 CE19 CE23 CE50 CE51 CE52 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT22

Exame de preguntas obxectivas	Proba tipo test sobre contidos teóricos da materia. Cando o profesorado estime oportuno, o exame escrito poderá ser complementado cun exame oral.	30	CG6
			CG8
			CG10
			CG12
			CE5
			CE43
			CE45
			CT1
			CT4
			CT7
			CT14
Traballo	Presentación de traballo ou proxecto final. É necesario facer a súa entrega en formato dixital dentro do prazo concretado. Para a súa cualificación teranse en conta, entre outros aspectos, o contido, a estrutura, orixinalidade e uso apropiado da lingua inglesa.	50	CG3
			CG4
			CG7
			CG9
			CG11
			CE16
			CE17
			CE19
			CE23
			CE51
			CE52
			CT1
			CT2
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario asistir polo menos a un 80% das sesións presenciais para ser avaliados a través das referidas ponderacións. Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (1,5 puntos) e no proxecto final (2,5 puntos). En caso de superar unha das partes da materia (teórica ou práctica), conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Cando a algún estudante non se lle poida cualificar a través da avaliación continua, este deberá realizar unha proba dos contidos teóricos da materia que pondera ata 3 puntos da nota final e outra dos contidos prácticos que pondera ata 7 puntos. Para superar a materia será preciso que obteña en cada unha das partes (teoría e práctica) un 50% da cualificación establecida para cada apartado, é dicir 1,5 puntos en contidos teóricos e 3,5 puntos en contidos prácticos. En caso de superar unha das partes da materia (teórica ou práctica), conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datas exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Dudeney, G., & Hockly, N., How to teach English with technology, Pearson □ Longman, 2007,
Gordon-Smith, D., & Baber, E., Teaching English with information technology, Modern English Publishing, 2005,

---

Bibliografía Complementaria

Fernández, M.V., The EFL teacher and the introduction of multimedia in the classroom, 2001, Computer Assisted Language Learning, 14(1), 3-14.
Fernández, M.V., Aprendiendo inglés en la Red, Abecedario, 2008,
Levy, M., Computer-assisted language learning: Context and conceptualization, Oxford University Press, 1997, Oxford
Villatoro, J., La Web 2.0 aplicada a la enseñanza del ELE, 2008,
Warschauer, M, Computer-assisted language learning: an introduction, Logos International, 1996, En S. Fotos (ed.),
Multimedia language teaching (pp. 3-20). Tokyo
Warschauer, M., & Healey, D, Computers and language learning: an overview, 1998, Language Teaching, 31, 57-71.

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

1. A asistencia continuada ás sesións de teoría e práctica.
  2. Dominio da informática a nivel usuario.
  3. Actitude favorable e receptiva para a experimentación/exploración das enormes posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías no campo da aprendizaxe/ensino da lingua estranxeira (inglés).
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G120V01913			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é proporcionar ao futuro profesorado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa e profundar con elas y eles no enfoque comunicativo, con especial fincapé en situacións nas que comunicamos habitualmente. Ademais da abordaxe experiencial como estudantes do idioma, as y os alumnos en tanto que futuros docentes poderán explorar como xerar situacións de comunicación na aula.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	
CG2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber

CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	
CT11	Traballo nun contexto internacional	
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	
CT16	Aprendizaxe autónoma	
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CG2 CG3 CG9 CG12 CE61 CT2 CT6 CT9 CT10 CT17 CT21 CT22
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes.	CB3 CB5 CG2 CG3 CG4 CG10 CG11 CE61 CT5 CT10 CT16 CT21 CT22
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	CG5 CE50 CE52 CT3 CT4 CT5 CT11 CT12 CT13 CT20

4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidad e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3 CG3 CG7 CG8 CT8 CT10 CT12 CT13 CT14 CT15
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	CE43 CE51 CE52 CT3 CT4
6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	CB4 CG2 CE51 CE61 CT2 CT8 CT18 CT20 CT22
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.	CE43 CE51 CE52 CT3 CT4
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplen os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos, adecuadas ao nivel A.1 do Marco.	CE43 CE51 CE52 CT3 CT4 CT8 CT10 CT17 CT18 CT20 CT21 CT22
9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan dividir cada tarefa en subtarefas	CB4 CE51 CE61 CT7 CT21
10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A.1 do Marco Común Europeo)	CE43 CE51 CE52 CT1 CT20
11. Determinar as competencias xerais e as competencias comunicativas que corresponden a cada subtarefa	CE51 CE61 CT4 CT20 CT23
12. Levar a cabo a tarefa representándoa na aula.	CE43 CE51 CE52 CT2 CT3 CT4 CT9 CT19 CT21
13. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas.	CE43 CE61

Contidos	
Tema	
MÓDULO 1	1. DIDÁCTICA Introducción aos conceptos básicos das actividades comunicativas.
MÓDULO 2	2. LINGUA Who are you? (A identidade personal). 1. DIDÁCTICA O contexto do uso da lingua.
MÓDULO 3	2. LINGUA How are you? (O benestar en corpo, corazón e mente). 1. DIDÁCTICA O discurso como unidade básica de comunicación.
MÓDULO 4	2. LINGUA What's your family like? (Dinámicas e relacións familiares). 1. DIDÁCTICA Os esquemas cognitivos como ferramenta para estruturar as tarefas.
MÓDULO 5	2. LINGUA Have you met my better half? (Relacións de parexa e de amizade). 1. DIDÁCTICA Introducción aos conceptos básicos das competencias xerais e comunicativas.
MÓDULO 6	2. LINGUA What do you do? (Contextos profesionais, incluyendo o ensino). 1. DIDÁCTICA A avaliación a través dos niveis de referencia.
	2. LINGUA What really matters? (Valores y metas pessoais).

Planificación docente			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	18	29	47
Presentación	10	29	39
Actividades introdutorias	1	3	4
Resolución de problemas	18	22	40
Práctica de laboratorio	5	15	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia,
Resolución de problemas	Exposición por parte do profesorado dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación	
Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Traballo tutelado	Avaliación continua (en inglés): O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do alumnado.	30	CB3
			CB4
			CB5
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE43
			CE50
			CE51
			CE52
			CE61
			CT1
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21
			CT22
			CT23

Presentación	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de aula e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	30	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE43 CE50 CE51 CE52 CE61 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40	CT1 CT2 CT6 CT9 CT12 CT17

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba mencionados para facer a media. Os exames, traballos, presentacións e exposicións serán realizados en inglés. En caso de PLAXIO, a calificación será SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nun exame escrito de resposta longa (50%) e un exame oral (50%)

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo.

Data do exame: Consultar a web da facultade no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., Communicative Situations (apuntes de la asignatura), Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 20.1.2019, OURENSE

Bibliografía Complementaria

Agencia de Programas Educativos Europeos, Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL), Comité Nacional para el desarrollo del PEL, 2003, Madrid

Council of Europe, Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001, Cambridge

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural, Editorial Síntesis, 2010, Madrid

Madrid, D. & McLaren, N. (eds.), TEFL in primary education, Universidad de Granada, 2004, Granada

Frank, C., Rinvulcri, M. y Berer, M., Challenge to Think, OUP, 1982, Oxford

Hadfield, C. y Hadfield, J., Writing Games, Nelson, 1990, Walton-on Thames

Hadfield, J., Elementary Communication Games, Nelson, 1984, Walton-on-Thames

Hadfield, J., Intermediate Communication Games, Nelson, 1990, Walton-on-Thames

Hadfield, J., Advanced Communication Games, Nelson, 1987, Walton-on-Thames

Klippel, F., Keep Talking, CUP, 1984, Cambridge

Maley, A. y Duff, A., Drama Techniques in Language Learning, CUP, 1982, Cambridge

Morgan, J. y Rinvulcri, M., The Q Book, Longman, 1988, Harlow

Rinvulcri, M., Grammar Games, CUP, 1984, Cambridge

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recoméndase un nivel B1 en inglés.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés**

Materia	Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés			
Código	O05G120V01914			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	Coñecer os xéneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación coa ensinanza-aprendizaxe do inglés como lingua estranxeira			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• Saber estar / ser
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber facer • Saber estar / ser
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE44	Adquirir formación literaria e coñecer a literatura infantil	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber facer • Saber estar / ser
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber facer
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber • saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber facer • Saber estar / ser

CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • Saber estar / ser
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG7 CE13 CE15 CE43 CE63 CE64 CT9 CT13 CT14 CT15
2. Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	CB2 CB3 CB4 CG8 CE23 CE61 CE62 CE67 CT1 CT2 CT16
3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	CB3 CG9 CT11 CT15
4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	CG11 CE11 CE52 CE64 CT16
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos mozos.	CB4 CE44 CT18 CT20

6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.	CE48 CE50 CE51 CT4 CT18 CT20
7. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e fomentar a competencia creativa nos estudantes.	CE16 CT1 CT2 CT7 CT18 CT21
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de primaria como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe da lingua estranxeira.	CT4 CT18 CT20
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Chegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permite fomentar a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	CB3 CT1 CT15
10. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito da literatura infantil.	CE11 CT1 CT4
11. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos expresada en obras de literatura infantil.	CT1 CT12
12. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.	CT4 CT13
13. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas deles.	CT1 CT4 CT20
14. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as súas impresións achega de obras de literatura infantil.	CT1 CT4 CT16
15. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.	CT4 CT16 CT18 CT21

Contidos

Tema	
1. Introducción	¿Que é a literatura infantil?; O uso creativo e lúdico da palabra nas aulas de infantil e primaria e no contexto de formación de formadores.
2. Cancións de berce, cantos e rimas.	A orixe e a morfoloxía das cancións de berce. O uso das cancións de berce nos aulas de infantil y de primaria.
3. Libros infantís, historias activas, resposta física total.	Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. Exposición dunha unidade didáctica preparada polo alumnado no aula.
4. Os cómics no mundo infantil e no aula.	Uso dos cómics no aula de lingua estranxeira de primaria.
5. Os contos de hadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	A evolución dun conto de hadas: arcaico, tradicional, posmoderno. A morfoloxía dos contos. Escritura creativa dun conto.
6. Poesía infantil: ¿para os nenos ou polos nenos?	Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7. Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de hadas (pos)modernos.	Explorando formatos tradicionais e modernos. Os contos en CD-Rom e no aula de informática. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8. Literatura xuvenil: as novelas.	Anticipación creativa da trama partindo do título, da portada etc. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Estudo previo	0	30	30
Traballo tutelado	16	0	16
Traballo tutelado	12	22	34
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Presentación	10	30	40
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Práctica de laboratorio	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudo previo	Busca, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesorado. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do alumnado.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumo de lecturas, conferencias, etc.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante a ou o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorio de idiomas).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Prácticas autónomas a través de TIC	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25	CB2 CB3 CB4 CE11 CT1 CT2 CT4 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT18 CT20 CT21

Presentación	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de clase e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	25	CB1 CB5 CG11 CE13 CE15 CE16 CE23 CE43 CE50 CE51 CE52 CE61 CE62 CE63 CE64 CE67 CT1 CT2 CT4 CT7 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT18 CT20 CT21
Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CG7 CG8 CG9 CT1 CT2 CT4 CT12 CT13 CT14 CT16 CT18 CT20 CT21

Exame de preguntas de avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e desenvolvemento actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita

25

CB1
CB2
CB3
CB5
CE44
CE48
CT1
CT2
CT4
CT13
CT14
CT15
CT16
CT18
CT20
CT21

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba mencionados. En caso de PLAXIO a cualificación será de SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para o alumnado que non se acolle á avaliación continua e/ou non asiste ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nunha presentación da unidade didáctica en horas de tutoría (40%), unha proba de exame oral en inglés (30%) e dun exame final con probas de resposta longa en inglés sobre a materia (30%).

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., English Through Children's Literature (apuntes de la asignatura), Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 1.2.2019, OURENSE

Bibliografía Complementaria

Ellis, G. & Brewster, J., The Storytelling Handbook for Primary Teachers, Penguin, 1991, London

Garvie, E., Story as vehicle, Multilingual Matters, 1990, Cleveland

Gerngross, G. & Puchta, H., Do and Understand: 50 Action Stories for Young Learners, Longman, 1996, Harlow

Graham, C., Jazz Chants for Children (Teacher's Edition), OUP, 1979, New York

Knowles, M. and Malmkjær, K., Language and Control in Children's Literature, Routledge, 1996, London

Morgan, J. & Rinvulcri, M., Once Upon a Time, CUP, 1983, Cambridge

Palim, J. & Power, P., Jamboree, Nelson, 1990, Walton-on-Thames

Philips, S., Young Learners, OUP, 1993, Oxford

Philips, S., Drama for Children, OUP, 1999, Oxford

Vale, D. et al, Storyworld (Teacher's Book), Heinemann, 1993, London

Wright, A., Creating Stories With Children, OUP, 1997, Oxford

Wright, A., Storytelling with Children, OUP, 1995, Oxford

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Outros comentarios

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, as e os alumnos teñan un nivel de B1 (segundo o Marco Europeo de

Linguas) en lingua inglesa.

Children's Literature Works

Arlberg, A.: Please, Mrs Butler, Puffin, London, 1984

Briggs, R. & Ellis, G.: The Snowman, Oxford University Press, Oxford, 1995

Briggs, R.: The Fairy Tale Treasury, Puffin, London, 1974

Burmingham, J.: Mr Grumpy's Motor Car, Puffin, London, 1979

Campbell, R.: Dear Zoo, Puffin, London, 1984

Curry, J. (ed.): Wondercrump Poetry!, Random House, London, 1996

Dahl, R.: Matilda, Penguin, London, 1989

Garland, S.: Having a Picnic Puffin, London, 1984

Hill, E.: Spot's Birthday Party Picture Puffins, London, 1983

Hill, E.: Where's Spot? Picture Puffins, London, 1980

Kent, J.: The Fat Cat, Puffin Books, London, 1972

Lurie, A. (ed.): The Oxford Book of Modern Fairy Tales, OUP, Oxford, 1993

Mark, J.: The Oxford Book of Children's Stories, OUP, Oxford, 1993

Nelson (ed.): English Nursery Rhymes for Young Learners, Nelson, London, 1992

Nicoll, H. & Piénkowsky, J.: Meg and Mog Puffin, London, 1972

Nicoll, H. & Piénkowsky, J.: Meg at Sea Puffin, London, 1973

Nicoll, H. & Piénkowsky, J.: Meg on the Moon, Puffin, London, 1973

Nicoll, H. & Piénkowsky, J.: Meg's Eggs Puffin, London, 1972

Opie, I. & P.: The Oxford Dictionary of Nursery Rhymes, OUP, Oxford, 1996

Paul, K. & Thomas, V.: Winnie the Witch, OUP, Oxford, 1995

Philip, N.(ed.): The New Oxford Book of Children's Verse, OUP, Oxford, 1996

Rushdie, S.: Haroun and the Sea of Stories, Granta/Penguin, London, 1990

Sutton, E. & Dodd, L.: My cat likes to hide in boxes, Puffin, London, 1973

Vipont, E. & Briggs, R.: The Elephant and the Bad Baby Puffin, London, 1969

Wilde, O.: The Complete Works of Oscar Wilde, Collins, London, 1966

Williams, J.: The Practical Princess and other Liberating Fairy Tales, Scholastic Children's Books, London, 1994

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G120V01916			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciónalle ao futuro profesorado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa nas aulas de infantil e primaria. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• saber • Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	• saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	• saber facer
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• Saber estar / ser
CE51	Expresarse, oralmente e por escrito nunha lingua estranxeira	• saber facer
CE52	Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	• saber facer

CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• Saber estar / ser
CT22	Motivación pola calidade	• Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	CB3 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG9 CG10 CG11 CG12 CE16 CT1 CT2 CT4 CT9

2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos entre os estudantes.

CB3
CB4
CB5
CG2
CG3
CG4
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE16
CE43
CE45
CT1
CT2
CT4
CT5
CT6
CT8
CT9
CT10
CT12
CT16
CT17
CT19
CT21
CT23

3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.

CB3
CB4
CB5
CG2
CG3
CG4
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE34
CE62
CT4
CT13

4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.

CB3
CB4
CB5
CG2
CG3
CG4
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE34
CE50
CE62
CT4
CT11
CT13
CT15

5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.

CB3
CB4
CB5
CG3
CG4
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE43
CE45
CE50
CE51
CE65
CT1
CT2
CT3
CT4
CT20

6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.

CB3
CB4
CB5
CG2
CG3
CG4
CG7
CG8
CG9
CG10
CG11
CG12
CE11
CE13
CE16
CE43
CE48
CE51
CE52
CE62
CE63
CE65
CT1
CT2
CT4
CT6
CT7
CT8
CT9
CT12
CT14
CT16
CT18
CT22

Contidos

Tema

1. Modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1. O enfoque orientado á acción. 1.2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias. 1.3. O enfoque CLIL
2. Elaboración de unidades didácticas.	2.1. Estrutura das unidades didácticas. 2.2. Planificación das leccións. 2.3. Tipoloxía de actividades.
3. Métodos de avaliación.	3.1. Avaliación global. 3.2. Avaliación analítica. 3.3. Autoevaluación.

4. Currículo oficial de linguas estranxeiras.

4.1. Características.

4.2. Obxectivos.

4.3. Bloques de contidos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	18	38	56
Traballo tutelado	18	30	48
Presentación	12	25	37
Actividades introdutorias	1	3	4
Práctica de laboratorio	2	0	2
Traballo	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos por parte do profesorado.
Traballo tutelado	Elaboración na aula de tarefas sobre supostos prácticos.
Presentación	Exposición e discusión das tarefas realizadas polo alumnado.
Actividades introdutorias	Explicación de normas e presentación da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe
Presentación	Atención e resolución de dúbidas do alumnado coa finalidade de guiar e orientar o proceso de aprendizaxe

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Presentación	Avaliación continua (en inglés): Presentación e exposición oral na aula dun traballo de grupo sobre unha unidade didáctica, con apoio de material. Valorarase a aplicación didáctica e a creatividade.	30	CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG7 CG10 CG11 CE11 CE13 CE16 CE34 CE43 CE45 CE48 CE50 CE51 CE62 CE63 CE65 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT15 CT18 CT19 CT21 CT22

Práctica de laboratorio	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. O alumnado debe dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40	CB3 CB4 CG3 CG8 CG9 CG10 CG12 CE11 CE34 CE43 CE50 CE51 CE62 CT1 CT2 CT4 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT14 CT18 CT19 CT21 CT22 CT23

Traballo	Avaliación continua (en inglés): O alumnado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	30	CB3
			CB4
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE43
			CE45
			CE51
			CE65
			CT1
			CT2
			CT4
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT20
			CT22
			CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

Deberase obter un mínimo dun 50% en cada un dos tres métodos de avaliación para facer a media. Os exames, traballos e exposicións serán realizados en inglés. En caso de PLAXIO, a calificación será SUSPENSO.

As competencias non adquiridas serán de novo avaliadas no mes de xullo.

O alumnado que non poda asistir regularmente será avaliado por medio dun exame tipo test (40%) e unha proposta didáctica, por escrito, (30%) e a súa exposición oral (30%).

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

McNicholls, S., Teaching English (apuntes de la asignatura), Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, 1.2.2019, OURENSE

Bibliografía Complementaria

Agencia de Programas Educativos Europeos, Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL), Comité Nacional para el desarrollo del PEL, 2003, Madrid

Council of Europe, Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment, Cambridge University Press & Modern Languages, 2001, Cambridge

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M., Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural, Editorial Síntesis, 2010, Madrid

House, S., CLIL (Content and Language Integrated Learning): A new model for language teaching. Durán, R. & Sánchez-Reyes, S. (eds.) El componente lingüístico en la didáctica de la lengua inglesa, Ediciones Universidad de Salamanca, 2007, Salamanca

Madrid, D. & McLaren, N. (eds.), TEFL in primary education, Universidad de Granada, 2004, Granada

Marsh, D., Using languages to learn and learning to use languages, University of Jyväskylä, 2000, Finland

---

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recoméndase un nivel B1 en inglés.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual**

Materia	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual			
Código	O05G120V01931			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a intervención educativa dos alumnos con discapacidade intelectual. As principais achegas teóricas sobre a discapacidade intelectual, como intervir e investigar nos aspectos referidos a alumnos con discapacidade intelectual.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber

CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informallas e colaborar no seu tratamento	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE12	Abordar e resolver problemas de disciplina	• saber facer
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber • saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas	• saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber facer • Saber estar / ser
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber • saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber • saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• saber facer • Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Capacitar aos estudantes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG12 CE8 CE17 CE23 CE62 CE64 CE67 CT2 CT7 CT8 CT9 CT13 CT16
Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CG5 CG6 CG10 CE6 CE8 CE11 CE12 CE15 CE17 CE23 CE62 CT1 CT2 CT8 CT9 CT16
Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG6 CE12 CT2 CT8 CT9
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG4 CG7 CG10 CG12 CE4 CE6 CT2 CT8 CT9 CT14

Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe na aula.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG4
CG7
CG10
CG12
CE16
CE61
CE63
CT1
CT2
CT7
CT8
CT9
CT13
CT14
CT15
CT16

Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade, e respecto diso aos dereitos humanos.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG4
CE16
CT1
CT2
CT7
CT8
CT9
CT13
CT14
CT17

Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG5
CG6
CG10
CE13
CT2
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16

Identificar dificultades de aprendizaxe , informais e colaborar no seu tratamento.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG7
CE4
CE20
CT2
CT8
CT17

Contidos

Tema

Marcos teórico-conceptuais das NEE en nenos e nenas con discapacidade intelectual.	Marcos teóricos conceptuais da NEE Definición de discapacidade intelectual Aproximación histórica á definición de discapacidade intelectual. Definicións actuais, enfoques multidimensionais da discapacidade intelectual.
As dificultades de aprendizaxe nos alumnos con discapacidade intelectual.	Diagnóstico e clasificación da discapacidade intelectual Funcionamento intelectual e a súa avaliación. Conduta adaptativa e a súa avaliación. Aproximación multidimensional á clasificación da discapacidade intelectual.
Procedementos de avaliación e identificación das dificultades en estudantes con discapacidade intelectual.	Sistemas de apoio á discapacidade intelectual As necesidades de apoio da as persoas con discapacidade intelectual. O concepto de apoio e de necesidades de apoio.
Procedementos de intervención no contexto da discapacidade intelectual Implicacións educativas da discapacidade intelectual.	Características educativas dos alumnos con discapacidade intelectual. Modelos históricos e actuais en educación especial. Boas prácticas na educación de alumnos con discapacidade intelectual.
Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da discapacidade intelectual.	Métodos cuantitativos e cualitativos en investigación en discapacidade intelectual.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	30	60
Traballo tutelado	16	40	56
Actividades introdutorias	1	0	1
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Traballo	5	26	31
Informe de prácticas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A profesora explica todos e cada un dos temas da materia e resolverá as dúbidas do alumnado.
Traballo tutelado	A profesora dirixe e coordina os traballos de cada tema sobre os que sexa necesario realizar. Ao terminar cada traballo ,será corrixido pola profesora.
Actividades introdutorias	Explicanse as características, competencias e obxectivos da materia. Explicaranse as normas de funcionamento da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A profesora resolverá as dúbidas plantexadas na aula durante a realización das actividades propostas.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas

Traballo tutelado	O alumnado debe resolver as tarefas de aula propostas pola profesora.	10	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CG1
			CG5
			CG10
			CG12
			CE6
			CE8
			CE13
			CE16
			CE17
			CE62
			CE63
			CE64
			CT1
			CT2
			CT7
			CT8
			CT9
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT17
Exame de preguntas obxectivas	Proba de elección múltiple. acertos menos erros divididos entre tres, multiplicado por 10 e dividido polo número total de preguntas.	50	CB1
			CB2
			CB3
			CB4
			CB5
			CG1
			CG6
			CG12
			CE4
			CE6
			CE8
			CE11
			CE15
			CE17
			CE64
			CT12
			CT16

Traballo	Cada tema desenvólvese un traballo ou caso práctico que será realizado na aula, baixo a dirección e supervisión da profesora.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CG5 CG6 CG7 CG10 CG12 CE4 CE6 CE8 CE11 CE12 CE13 CE15 CE16 CE20 CE23 CE67 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12 CT13 CT14 CT15

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao final realizarase unha proba tipo test.

Os traballos serán entregados ao final de cada práctica.

Os alumnos/as que non acudan regularmente a clase deberán entregar os traballos na data oficial de exame e realizarán a proba final.

Para poder superar as competencias da materia é necesario ter aprobada cada unha das partes de xeito independente (exame e prácticas).

As competencias non superadas durante un cuatrimestre, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo.

Según a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non as clases, o alumnado disfrutará de condicións equivalentes de avaliación.

No seguinte enlace pódese consultar día/hora/lugar do exame (apartado datas exames).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Asociación americana de discapacidades intelectuales y del desarrollo, discapacidad Intelectual, Alianza, 2011,

Bibliografía Complementaria

American Psychiatric association, Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales, Masson, 1998,

---

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo**

Materia	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo			
Código	O05G120V01932			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Tellado González, Fernando			
Profesorado	Tellado González, Fernando			
Correo-e	ftellado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención *psicoeducativa das dificultades de aprendizaxe en lectura, escritura e cálculo en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber • saber facer

CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales	• saber • saber facer
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber • saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas	• saber facer • Saber estar / ser
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber facer • Saber estar / ser
CE38	Adquirir competencias matemáticas básicas (numéricas, cálculo, geométricas, representacións espaciais, estimación e medida, organización e interpretación da información, etc)	• saber • saber facer
CE39	Coñecer o currículo escolar de matemáticas	• saber
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber • saber facer
CE47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da linguaxe escrita e o seu ensino	• saber
CE48	Fomentar a lectura e animar a escribir	
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimiento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber facer • Saber estar / ser
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer • Saber estar / ser
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT9	Traballo en equipo	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• saber facer • Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

Identificar e previr as dificultades de aprendizaxe na lectura, a escritura e o cálculo.

CB1
CB2
CB3
CB4
CG1
CG4
CG7
CG10
CE4
CE6
CE8
CE11
CE13
CE17
CE20
CE39
CE47
CE48
CE67
CT2
CT8
CT9
CT15

Informalas e colaborar no seu tratamento.

CB2
CB3
CG7
CG10
CE4
CE8
CE16
CE17
CE23
CE38
CE46
CE62
CE63
CT2
CT8
CT9
CT12

Deseñar e aplicar estratexias de prevención e intervención psicoeducativas para a mellora da lectura, escritura e cálculo.

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG4
CG5
CG6
CG7
CG10
CG12
CE4
CE6
CE8
CE15
CE16
CE17
CE39
CE61
CE64
CE67
CT1
CT2
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17

Contidos

Tema	
Marco teórico-conceptual das dificultades de aprendizaxe na lectura, escritura e cálculo.	Teorías explicativas das dificultades específicas de aprendizaxe.
As dificultades de aprendizaxe nos ámbitos de lectura, escritura e cálculo.	Dificultades de aprendizaxe en lectura. Dificultades de aprendizaxe en escritura. Dificultades de aprendizaxe en cálculo.
Procedementos de avaliación e identificación das dificultades psicoeducativas en lectura escritura e cálculo.	Avaliación dos procesos lectores. Avaliación dos procesos escritores. Avaliación dos procesos de cálculo.
Procedementos de intervención no contexto das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.	Intervención en dificultades lectoras. Intervención en dificultades escritoras. Intervención en dificultades de cálculo e resolución de problemas.
Métodos e procedementos de investigación nos ámbitos da lectura, escritura e cálculo e as súas dificultades.	Investigación en lectura. Investigación en escritura. Investigación en cálculo e resolución de problemas.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	30	60
Traballo tutelado	7.5	5.5	13
Aprendizaxe baseado en proxectos	15	30	45
Práctica de laboratorio	1	20	21
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Explicación por parte do profesorado dos principais núcleos temáticos da materia.
Traballo tutelado	Realización de diversas actividades propostas polos docentes en función de cada un dos temas da materia.

Aprendizaxe baseado en Descrición, identificación, prevención e intervención dun caso de dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado poderá consultar directamente ao profesor/a na aula calquera tipo de dúbida durante a realización das actividades propostas.
Aprendizaxe baseado en proxectos	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que os profesores teñen nos seus respectivos despachos.
Probas	Descrición
Práctica de laboratorio	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá consultar directamente calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que os profesores teñen nos seus respectivos despachos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado	Entrega das diversas actividades propostas polos profesores en relación aos contidos da materia.	10	CB2 CB3 CE8 CE15 CE17 CE61 CT1 CT2 CT7 CT9 CT12 CT14 CT16

Aprendizaxe baseado enRealización e defensa dun informe acerca da identificación,
proxectos prevención e tratamento dun caso de dificultades na
aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.

40

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG4
CG5
CG6
CG7
CG10
CG12
CE4
CE6
CE8
CE11
CE13
CE15
CE16
CE17
CE20
CE23
CE38
CE39
CE46
CE47
CE48
CE61
CE62
CE63
CE64
CE67
CT1
CT2
CT7
CT8
CT9
CT12
CT13
CT14
CT15
CT16
CT17

Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva de opción múltiple acerca dos diversos contidos da materia.	50	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG6 CG12 CE8 CE15 CE17 CE39 CE47 CE64 CT8 CT14

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos/as que non acudan regularmente ás clases deberán entregar os proxectos na data límite correspondente á do exame oficial que figura na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación. Así mesmo, tanto para o alumnado asistente como non asistente para superar a materia será obrigatorio superar, coa metade da puntuación máxima a alcanzar en cada caso, as metodoloxías de avaliación especificadas.

Os estudantes que non adquiren as competencias da materia, terán unha segunda oportunidade en xullo na data establecida e publicada na Web da Facultade de Ciencias da Educación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

American Psychiatric Association, , DSM-V-TR. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. Washington: American Psychiatric Association. (Versión castellana, 215. DSM-V-TR. Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos, 5ª, Panamericana, 2014, Madrid

Cuetos,F., Psicología de la lectura, Wolters Kluwer, 2008, Bilbao

Cuetos,F., Psicología de la escritura, Wolters Kluwer, 2009, Bilbao

Cuetos,F., PROLEC-R batería de evaluación de los procesos lectores, TEA, 2007, Madrid

Cuetos, F., Ramos, J. L. y Ruano, E., PROESC: evaluación de los procesos de escritura (2ª ed.), 2ª, TEA, 2004, Madrid

Deaño, M., Cómo prevenir las dificultades de cálculo, Aljibe, 2000, Málaga

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral**

Materia	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral			
Código	005G120V01933			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Profesorado	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Correo-e	visarmiento@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber • saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber • saber facer

CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber • saber facer
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber • saber facer
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE11	Coñecer os procesos de interacción e comunicación no aula	• saber
CE13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais	• saber • saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE16	Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e a aprendizaxe no aula	• saber facer
CE17	Coñecer e aplicar experiencias innovadoras en Educación Primaria	• saber • saber facer
CE20	Mostrar habilidades sociais para entender ás familias e facerse entender por elas	• saber facer
CE23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible	• saber facer
CE43	Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	• saber
CE45	Coñecer o currículo escolar das linguas e a literatura	• saber
CE46	Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas oficiais da Comunidade Autónoma correspondente	• saber • saber facer
CE49	Coñecer as dificultades para a aprendizaxe das linguas oficiais de estudantes doutras linguas	• saber
CE50	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües	• saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber • saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber • saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber • saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar as dificultades no ámbito da linguaxe oral, informais e colaborar no seu tratamento e investigación.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG10 CG12 CE4 CE6 CE8 CE11 CE13 CE16 CE43 CE45 CE49 CE61 CE62 CE63 CE64 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT12
Adquirir recursos que permitan a resolución de situacións educativas que afectan a nenos e nenas con dificultades na aprendizaxe oral.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG4 CG6 CG11 CE4 CE6 CE8 CE13 CE15 CE16 CE17 CE20 CE23 CE43 CE45 CE46 CE49 CE50 CE63 CE67 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17

Deseñar e aplicar diferentes estratexias e métodos de prevención e intervención psicoeducativa que permitan, en colaboración con profesionais especializados, favorecer o desenvolvemento da linguaxe oral na aula.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG5 CG6 CG7 CG10 CG11 CE4 CE6 CE11 CE13 CE15 CE16 CE20 CE23 CE61 CE63 CE64 CE67 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT17

Contidos

Tema	
Marcos teórico-conceptuais das dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral	Contextualización histórica. Enfoques teóricos. Conceptos básicos.
As dificultades no ámbito da aprendizaxe da linguaxe oral	Conceptualización. Dimensións. Bases anatomofisiolóxicas. Tipoloxías.
Procedementos de avaliación psicoeducativa da linguaxe oral e de identificación das dificultades	Aspectos previos. Probas de avaliación. Avaliación das dificultades de comunicación no TEA. Avaliación dos trastornos de articulación. Avaliación das dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Avaliación dos trastornos da fluidez verbales. Avaliación dos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Avaliación dos trastornos da voz
Procedementos de intervención no contexto da aprendizaxe da linguaxe oral e as súas dificultades	Aspectos previos. Intervención nas dificultades de comunicación no TEA. Intervención nos trastornos de articulación. Intervención nas dificultades asociadas á Discapacidade Auditiva. Intervención nos trastornos da fluidez verbais. Intervención nos trastornos do desenvolvemento da linguaxe. Intervención nos trastornos da voz.
Métodos e procedementos de investigación e intervención no ámbito da aprendizaxe da linguaxe oral e as súas dificultades	Contextualización. Investigación previa. Novas tendencias. Aplicación prácticas no contexto educativo.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	30	60
Traballo tutelado	7.5	27.5	35
Traballo tutelado	8	30	38
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Traballo	2.5	5	7.5
Estudo de casos	2.5	5	7.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Actividades expositivas de profesor e estudante. Exposicións, seminarios, presentación de exercicios, traballos ou proxectos a desenvolver.
Traballo tutelado	Actividades tuteladas: Resolución de tarefas, debates, elaboración de traballos, seminarios, etc.
Traballo tutelado	Resolución de actividades na aula/laboratorio baixo a dirección do profesor.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Presentación da temática
Traballo tutelado	Traballos dirixidos a profundizar na temática
Traballo tutelado	Resolución de casos prácticos de trastornos da linguaxe e a comunicación

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva con respostas alternativas	30	CG1 CG6 CE45 CE46 CE49 CT2 CT7 CT15
Traballo	Traballo práctico de aula ao redor dos contidos da materia	20	CG1 CG6 CG11 CE43 CE49 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16
Estudo de casos	Análise e estudo de casos prácticos relacionados cos contidos da materia.	50	CG1 CG5 CG6 CG11 CE8 CE43 CE49 CT1 CT2 CT7 CT8 CT9 CT15 CT16

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade dentro do espazo "datas de exames". Os traballos entregaranse na mesma semana en que se termine o tema e de forma previa ao comezo do tema seguinte.

Para superar a materia é necesario ter aprobadas a parte teórica (avaliada coa proba obxectiva) e todas as actividades da parte práctica (inclúe traballos e estudos de caso/resolución de problemas).

En caso de non superar a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

O alumnado non asistente será avaliado a través dunha proba teórico-práctica.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Alegre, J.R. y Pérez, M., Guía práctica de los trastornos del lenguaje: descripción e intervención., Barcelona

Clemente, R.A., Desarrollo del lenguaje: manual para profesionales de la intervención en ambientes educativos., Barcelona

Diéguez-Vide, F. y Peña-Casanova, J., Cerebro y Lenguaje: sintomatología neurolingüística., Madrid

Peña, J., Manual de logopedia., Barcelona

Acosta, V. y Moreno, A., Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Del retraso al trastorno específico del lenguaje., Barcelona

Bustos, I., Trastornos de la voz en edad escolar., Málaga

Del Río, M.J. y Torres, V., Lenguaje y comunicación en trastornos del desarrollo., Madrid

González, J.N., Alteraciones del habla en la infancia. Aspectos clínicos., Madrid

Mendoza, E., Trastorno específico del lenguaje., Madrid

Narbona, J.y Chevie-Muller, C, El Lenguaje del Niño. Desarrollo normal, evaluación y trastorno, Barcelona

Perelló, J., Trastornos del habla., Barcelona

Puyuelo, M., Casos clínicos de logopedia., Barcelona

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aspectos didácticos e organizativos da educación especial**

Materia	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial			
Código	O05G120V01934			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	González Fontão, María del Pilar			
Profesorado	Fernández Guerra, Ernesto González Fontão, María del Pilar			
Correo-e	mpfontao@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O título desta materia é orixinario do Título de Mestre, especialidade de educación Especial, aprobada polo Real Decreto 1440/1991 (B.O.E., DE 11 de outubro). Tamén son orixinarios os seus contidos. Ambas, materia e contidos, son recuperados como materia optativa para o Grao de Educación na Mención de Educación Especial. Dáse a circunstancia de que esta mención no citado Grao é única nas 50 Universidades españolas que imparten este título. Con ela trataríase de acceder ao coñecemento dos modelos didácticos e organizativos relacionados coas NNEE.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber • saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber

CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao periodo 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	• saber
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber • saber facer
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao periodo 6-12	• saber • saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer
CE18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade	• saber
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber • saber facer
CE21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no periodo 6-12	• saber • saber facer
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber facer • Saber estar / ser
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber • saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber facer • Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• saber facer
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
A1 Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil e Primaria	CB1 CB5 CG1 CG6 CE1 CE2 CE8 CE18 CE21 CT2 CT5 CT6

A2 Capacitar aos docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva	CB2 CE1 CE3 CE9 CT1 CT6 CT13
A3 Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	CB3 CG3 CE4 CE6 CE21 CT13 CT17 CT19 CT22
A4 Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	CB3 CG4 CE7 CE22 CE61 CT10 CT12 CT18
A5. Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	CB3 CG9 CG11 CE9 CE22 CT3 CT9 CT15 CT16 CT21
A9 Coñecer a organización das escolas de educación infantil e Primaria a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	CB3 CG11 CE1 CE19 CT1 CT8 CT14
A11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes	CB3 CB4 CG1 CG11 CE9 CE22 CE62 CT2 CT9 CT17
A12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan os colexios de educación infantil e Primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativo	CB3 CG12 CE1 CE22 CT6 CT7 CT8 CT13

Contidos

Tema

1. O contexto da Educación Especial. -
2. Modalidades didácticas para a atención ás necesidades educativas especiais. -
3. Modalidades organizativas para a atención ás necesidades educativas específicas. -
4. Os profesionais da Educación Especial. -

5. A organización de recursos materiais en Educación Especial. -
6. A Familia e a comunidade educativa como axentes de inclusión educativa. -

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	12	20	32
Seminario	3	3	6
Presentación	10	20	30
Traballo tutelado	25	36	61
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	18	20
Cartafol/dossier	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da organización escolar. Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para a participación dos estudantes a través da formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc.
Seminario	A través delas o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, tanto en aspectos relativos á materia ou ao proceso de aprendizaxe.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	O estudante elabora un documento sobre a temática da materia, investigación, memoria, resumos de lecturas, etc. Inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Se realizarán tutorías individuais y/o grupais sobre los contenidos de la materia así como apoyo y orientación sobre las estrategias metodológicas y actividades desenvolvidas en la materia.
Traballo tutelado	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre o contido do traballo.
Presentación	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupais sobre os aspectos mais relevantes da temática abordada.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Traballo tutelado	Dossier de traballos de aula e traballos monográficos tutelados, exposición, ...	50	CB4 CB5 CG4 CG9 CG11 CG12 CE1 CE6 CE7 CE19 CE22 CE61 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT9 CT13 CT15 CT17 CT21 CT22
Resolución de problemas e/ou Exame dos coñecementos da materia exercicios		50	CB1 CB2 CB3 CG1 CG3 CG4 CG6 CE2 CE3 CE4 CE6 CE8 CE9 CE18 CE21 CE62 CT1 CT6 CT7 CT14 CT16 CT18 CT19

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cráterios para superar a materia:

- Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que segue con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter no exame a metade da puntuación.

- Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Este deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, incluídos os abordados nos traballos prácticos. Será condición indispensable para superar a materia obter como mínimo 5 puntos.

Segunda convocatoria:

As competencias non adquiridas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda (xullo). De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

As datas oficiais de exames poden consultarse na web da Facultade no espazo datas exame 2019/20

<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/grao-educacion-infantil/horarios>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Lozano, J., Cerezo, M. C., y Alcaraz, S., Plan de atención a la diversidad, Alianza Editorial, 2015, Madrid

Moya, E.C.; moya, J.M. & El Homrani, M., El aula inclusiva. Condiciones didácticas y organizativas, 8 (3), 2015, Revista de Educación Inclusiva

Bibliografía Complementaria

AA.VV, La intervención en educación especial: propuestas desde la práctica, CCS, 2006, Madrid

Castillo-Briceño, C, Posicionando la educación inclusiva: Una forma diferente de mirar el horizonte educativo, 39(2), 123-152, 2015, Revista Educación

Del Mar Bernabé, M., Alonso, V., y Bermell, M. Á., Evolución de la terminología relacionada con la atención a la diversidad a través de las diferentes reformas legislativas en España, 70(1), 79-96, 2015, Revista Ibero-americana de Educaçao

Echeita, G, Inclusión y exclusión educativa. De nuevo □voz y quebranto, 16 (2), 99-118, 2013, Revista Iberoamericana sobre calidad, eficacia y cambio en educación

Guasp, J. J. M., Ramón, M. R. R., y De la Iglesia Mayol, B., Buenas prácticas en educación inclusiva, 34(1), 31-50, 2016, Educatío Siglo XXI

Ministerio de Educación, Actuaciones de Éxito en las Escuelas Europeas, 2011,

<https://sede.educacion.gob.es/publiventa/detalle.action?cod=14918>

Rojas, G. A. S., De la anomalía a la discapacidad, una larga historia de exclusión social: de la muerte, al destierro y el repudio, a la inclusión educativa, 3(1), 2016, Inclusión & Desarrollo

Sola, T.; López Urquizar, N. Cáceres, M.P., Perspectivas didácticas y organizativas de la Educación Especial, Grupo Editorial Universitario, 2006, Granada

Salimbeni, O, Escuela y Comunidad: participación comunitaria en el sistema escolar, 17, 2011, Tendencias pedagógicas

Seijo, D, Educación especial, competencias docentes para atención de alumnos connecesidades específicas de apoyo educativo: formación y recursos didácticos, Port-Royal Ediciones, 2008, Port-Royal Ediciones

---

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Bases pedagógicas da educación especial**

Materia	Bases pedagógicas da educación especial			
Código	O05G120V01935			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Fernández Guerra, Ernesto			
Profesorado	Fernández Guerra, Ernesto			
Correo-e	efguerra@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia de Bases Pedagógicas da Educación Especial é optativa de 4º curso no plan de estudos da titulación de Grao de Educación Primaria, polo que trata de complementar a formación sobre a conceptualización do eido educativo que trata e dos suxeitos con necesidades específicas de apoio educativo. No mesmo senso, as tomas de decisión, o manexo de recursos e instrumentos axeitados e a interiorización de pautas de intervención educativas máis idóneas para facilitar a aprendizaxe van ser os aspectos esenciais que se traballarán nesta materia. Consideramos que o mestre de Educación Primaria debe adquirir unha serie de competencias para poder implementar unha axeitada resposta educativa segundo as necesidades específicas de apoio educativo presentadas polo alumnado tendo presente o marco dunha escola inclusiva.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber

CE1	Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao período 6-12 no contexto familiar, social e escolar	• saber facer
CE2	Coñecer as características destes estudantes, así como as características dos seus contextos motivacionais e sociais	• saber facer
CE3	Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	• saber
CE4	Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento	• saber facer
CE6	Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	• saber • saber facer
CE7	Analizar e comprender os procesos educativos no aula e fóra dela relativos ao período 6-12	• saber facer
CE8	Coñecer os fundamentos da Educación Primaria	• saber
CE9	Analizar a práctica docente e as condicións institucionais que a enmarcan	• saber facer
CE15	Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturais	• saber
CE18	Participar na definición do proxecto educativo e na actividade xeral do centro atendendo a criterios de xestión de calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CE19	Coñecer e aplicar metodoloxías e técnicas básicas de investigación educativa e ser capaz de deseñar proxectos de innovación identificando indicadores de avaliación	• saber facer
CE21	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar no período 6-12	• saber facer
CE22	Relacionar la educación con el medio, y cooperar con las familias y la comunidad	• saber • saber facer
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber facer
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber facer
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	
CT11	Traballo nun contexto internacional	
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT14	Razoamento crítico	• Saber estar / ser
CT15	Compromiso ético	• saber
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	
CT19	Lideranza	
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Adquirir os coñecementos básicos dos aspectos educativos do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e comprender os distintos discursos ideolóxicos e teóricos que sustentaron a Educación Especial como práctica educativa (da segregación á inclusión)	CB4 CG3 CG4 CG9 CE6 CT6 CT8 CT13 CT16

Analizar os diversos modelos de escolarización para os alumnos/as con necesidades específicas de apoio educativo, atendendo ós seus déficits e necesidades.	CB2
	CB3
	CB4
	CG3
	CG9
	CE2
	CE4
	CE6
	CT2
	CT6
	CT7
	CT13
	CT14
	CT21
Conceptualizar, analizar e describir as variables implicadas nos procesos de E-A, así como a súa posible incidencia nas diversas alteracións do mesmo.	CB1
	CB2
	CB3
	CB4
	CG1
	CG3
	CG4
	CG6
	CG12
	CE1
	CE2
	CE6
	CE7
	CE8
	CE9
	CE15
	CE18
	CE19
	CE61
	CE62
	CT2
	CT8
	CT9
	CT13
	CT16
Desenvolver actitudes positivas cara as persoas con discapacidade, dende unha perspectiva de normalización e integración.	CB1
	CG1
	CG4
	CG6
	CG12
	CE1
	CE2
	CE3
	CE4
	CE6
	CE15
	CE19
	CE21
	CE22
	CT3
	CT8
	CT10
	CT12
	CT13
	CT14
	CT15
	CT17
	CT19
	CT22

Adquirir unha actitude responsable, como futuro docente, na educación dos discentes atendendo ás súas necesidades específicas utilizando estratexias de comunicación,interacción e de traballo en equipo interprofesional para afronta-la ensinanza en contextos de diversidade.	CB2 CB3 CG4 CG9 CG12 CE4 CE6 CE18 CE21 CT1 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT15 CT18 CT19
Coñecer e deseñar respostas educativas segundo os modelos teóricos básicos de resposta á diversidade na aula e centro empregando actitudes positivas cara o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG4 CG6 CE1 CE2 CE3 CE4 CE6 CE7 CE9 CE15 CE62 CT1 CT7 CT8 CT9 CT13 CT18 CT19
Comprender a natureza e problemas didácticos,organizativos e formativos que afectan á educación cando se enfronta a situacións de diversidade,desigualdade e heteroxeneidade.	CB1 CB3 CG4 CG12 CE7 CE8 CE9 CE15 CE18 CE19 CT1 CT2 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT12 CT13 CT15 CT16 CT17 CT18 CT21 CT22

Coñecemento e aplicación axeitada de instrumentos de identificación de necesidades específicas de apoio educativo e intervencións máis usuais no campo da Educación Especial, así como as estratexias psicopedagóxicas máis axeitadas en cada caso.	CB4 CG1 CG4 CG6 CG9 CG11 CE4 CE6 CT2 CT6 CT8 CT9 CT13 CT14 CT17 CT22

Coñece-los recursos do sistema educativo para dar resposta ás necesidades específicas de apoio educativo.	CB1 CB2 CB3 CG1 CG6 CG12 CE8 CE15 CE18 CE21 CE22 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT16 CT21 CT22

Contidos

Tema	
Bloque I.	1. Bases da Educación Especial: concepto, necesidades educativas especiais, normalización, integración...
Bases conceptuais e marcos de actuación	2. Atención a diversidade, modelo inclusivo para a atención á diversidade. 3. Escolarización e resposta ás necesidades educativas desde contextos inclusivos. 4. Reforzo e adaptacións curriculares (deseño, desenvolvemento, avaliación)
Bloque II.	5. As necesidades educativas referidas as dificultades de aprendizaxe.
Procesos de intervención en persoas con necesidades educativas	6. As necesidades educativas referidas a situacións de desventaxa educativa. 7. As necesidades educativas referidas as altas capacidades. 8. As necesidades educativas referidas o atraso mental. 9. As necesidades educativas referidas as dificultades visuais. 10. As necesidades educativas referidas as dificultades auditivas. 11. As necesidades educativas referidas as dificultades motóricas. 12. As necesidades educativas referidas as dificultades psíquicas e conductuales.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentación	10	0	10
Seminario	2	0	2
Lección maxistral	10	35	45
Traballo tutelado	15	32	47
Traballo tutelado	12	11	23
Cartafol/dossier	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada	
	Descrición
Metodoloxías	
Seminario	Axuda e seguimento das tarefas realizadas

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo tutelado		20	CB4
	Avaliación dos traballos realizados e entregados polos alumnos/as		CG1 CG3 CG4 CG11 CG12 CE4 CE6 CE15 CE18 CE19 CE21 CE61 CE62 CT1 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT13 CT14 CT16 CT22
Presentación	Avaliación da exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10	CB4 CG11 CE6 CT3 CT13 CT17

Traballo tutelado	Avaliación dos exercicios e proxectos realizados baixo a supervisión do profesor.	40	CG1 CG3 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os alumnos deben realizar unha proba de exame de resposta corta en base os coñecementos teóricos e prácticos da materia	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CG3 CG6 CT6 CT15 CT22

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación que se propon é unha avaliación multicriterio, é decir, unha avaliación que admite propostas de valoración en todas as actividades que leven a cabo (coñecementos teóricos, prácticos, traballos, exame, ...) permitindo unha avaliación que supoña unha valoración integral do alumno/a. Criterios para superar a materia:

a) Alumnado asistente: enténdese por alumnado asistente aquel que asiste con regularidade ás clases (mínimo un 80%). Este deberá participar nas modalidades indicadas no apartado de Avaliación e será condición indispensable para superar a materia obter en cada unha delas como mínimo a metade da puntuación.

b) Alumnado non asistente: enténdese por alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ás clases (falta máis dun 20%). Éste deberá realizar un exame no que entran todos os contidos da materia, este valorarase ata un máximo de 5 puntos. Ademais deberá realizar un traballo tutelado que terá tamén unha valoración de ata 5 puntos. Será condición indispensable para superar a materia, obter en cada un dos apartados como mínimo a metade da puntuación.

Segunda convocatoria: As competencias non adquiridas na primeira convocatoria serán avaliadas na segunda (xullo). De non superar esta última convocatoria non se gardarán as puntuacións obtidas. Responde ás mesmas esixencias e probas realizadas na primeira convocatoria.

Datos exames: consultar a web da facultade no menú "Datos exames"

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Arnaiz, P., Educación Inclusiva: Una escuela para todos, Aljibe, 2003, Málaga

Cano, R. (Coord.), Bases Pedagógicas de la Educación Especial. Manual para la formación inicial del profesorado, Biblioteca Nueva, 2003, Madrid

Gallego, J.L. y Rodríguez, A., El reto de una educación de calidad en la escuela inclusiva, Vol.48, nº 1 revista portuguesa de pedagogía, Universidad de Coimbra, 2014, Coimbra

Gallego, J.L. y Rodríguez, A., Bases teóricas y de investigación en educación especial, Pirámide, 2012, Madrid

Lou, M^a.A. y López, N., Bases Psicopedagógicas de la Educación Especial, Pirámide, 2005, Madrid

Kyriazopoulou, M. y Weber, H. (eds.), Development of a set of indicators for inclusive education in Europe. [Desarrollo de indicadores para la educación inclusiva en Europa], Agencia europea para el desarrollo de la EE, 2009, Odense, Dinamarca

Save the children (Solla, C.), Guía de buenas prácticas en Educación Inclusiva, Save the Children y Ministerio de Asuntos exterior, 2013,

Bibliografía Complementaria

AA.VV., La intervención en educación especial: propuestas desde la práctica., CCS, 2006, Madrid

DEUTSCH-SMITH, D., Bases psicopedagógicas de la educación especial: enseñando en una época de oportunidades., Pearson Alhambra, 2007,

ESTRELLA, E., Nuevas tecnologías aplicadas a la educación especial., Editorial Formación, S.L.L., 2007,

FERNANDEZ BATANERO, J.M., Estrategias y prácticas educativas eficaces para la inclusión educativa., Archivos analíticos de políticas educativas., 2010,

FERNANDEZ BATANERO, J.M., A la búsqueda de elementos diferenciadores que aumentan los resultados y expectativas e alumnos en riesgo de exclusión educativa., Revista de educación nº 355, 2011,

GALLEGO ORTEGA, J.L. y RODRÍGUEZ FUENTES, A., Bases Pedagógicas de la Educación Especial. Manual para la formación inicial del profesorado., Pirámide, 2012, Madrid

GONZALEZ FONTAO, M. P. y MARTÍNEZ SUÁREZ, E., Propuestas de mejora para inclusión educativa: las medidas de la atención a la diversidad en el contexto gallego., 22, Innovación Educativa, 2012,

GONZALEZ FONTAO, M. P., Construyendo una escuela inclusiva. Innovación Educativa, Nº, Innovación Educativa nº 21, 2011,

GONZALEZ FONTAO, M. P. y MARTÍNEZ SUÁREZ, E., Una medida innovadora para la atención a la diversidad: la adaptación curricular por competencias., Innovación Educativa nº 20, 2010,

- GUINEY, D.; OBRIEN, T., Atención a la diversidad en la enseñanza y el aprendizaje. Principios y práctica., Alianza Editorial, 2003, Madrid
-
- HERNANDEZ, A., Aspectos generales y legislación internacional sobre educación especial., Impredisur, S.L., 2008,
-
- LOPEZ SÁNCHEZ, M., La dignificación del alumnado con necesidades educativas especiales., Grupo Editoria Universitario, 2006, Granada
-
- LUQUE PARRA, D.J., Orientación educativa e intervención psicopedagógica en el alumnado con discapacidad: análisis de casos prácticos., Aljibe, 2006, Archidona
-
- MARTIN, E.J., Programación didáctica de una aula muy especial., Tutorial Formación, S.L.L., 2008,
-
- PUIGDELLIVOL, I., La educación especial en la escuela integrada: una perspectiva desde la diversidad., Graó, 2007,
-
- SÓLA MARTINEZ, T. LÓPEZ URQUIZAR, N. y CÁCERES RECHE, M^a. P., Perspectivas didácticas y oraganizativas de la educación especial., Grupo Editoria Universitario, 2006, Granada
-
- THOMAS, G; LOXLEY, A., Reconstrucción de la educación especial y construcción de la inclusiva., Editorial La Muralla, S.A., 2007,
-
- KYRIAZOPOULO, M. y WEBER, H. (eds.), Agencia europea para el desarrollo de la EE, Odense, 2009, Dinamarca
-

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas externas: Practicum				
Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	005G120V01981			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	48	OB	4	An
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación Didácticas especiais Filoloxía inglesa, francesa e alemá Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Raposo Rivas, Manuela			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia Alonso Ferreiro, Almudena Blanco Sierra, Javier Conde Rodríguez, María Ángeles Figueroa Revilla, Beatriz Olga García Señorán, María del Mar McNicholls, Stuart John Membela Iglesia, Pedro Raposo Rivas, Manuela Tellado González, Fernando Vidal López, Manuel			
Correo-e	mraposo@uvigo.es			
Web	http://http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/practicum-grao-educacion-primaria			
Descrición xeral	O artigo 2 do Real Decreto 592/2014, de 11 de xullo, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, define estas como "[...] unha actividade de natureza formativa realizada por os estudantes universitarios e supervisada por as Universidades, cuxo obxectivo é permitirlles a os mesmos aplicar e complementar os coñecementos adquiridos en a súa formación académica, favorecendo a adquisición de competencias que os preparen para o exercicio de actividades profesionais, faciliten a súa empleabilidade e fomenten a súa capacidade de emprendemento". Esta materia é fundamental na formación do profesorado de Educación Primaria pois permite adquirir un coñecemento práctico da aula e da súa xestión, aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, facer o seguimento do proceso educativo, relacionar teoría e práctica coa realidade da aula e do centro, participar nas propostas de mellora e nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro e colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser

CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser
CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes	• saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber facer
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber facer
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	• saber
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber • saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber • saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber • saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber facer
CT14	Razoamento crítico	• saber
CT15	Compromiso ético	• saber
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer • Saber estar / ser
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• Saber estar / ser
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento	CG1 CG6 CE61 CE62 CE68 CT1
Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro onde se realizan as prácticas escolares	CB2 CB4 CB5 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade lingüística e cultural. Valorar positivamente a diversidade de todo tipo, respectar outros xeitos de ver o mundo, e xestionar con creatividade as interaccións multiculturais para enriquecerse mutuamente	CT13 CT15 CT17 CT20
Promover a competencia comunicativa, con especial atención á comunicación verbal, facendo da palabra o medio fundamental da aprendizaxe e da convivencia	CT7 CT8 CT12 CT18
Potenciar a competencia participativa desde a empatía, a sociabilidade, o tacto e a actitude cooperativa nas relacións interpersonais	CT7 CT8 CT12 CT15

Fomentar a convivencia na aula e fóra de la, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos	CT7 CT8 CT9 CT12 CT17
Recoñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e da comunicación	CT5 CT6 CT17
Progresar na competencia persoal desde a asunción de responsabilidades, toma de decisións e relativización das posibles frustracións	CT8 CT14 CT16
Asumir que a competencia profesional do mestre ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	CB2 CB4 CB5 CG12 CE61 CE64 CT8 CT9 CT10 CT14 CT15 CT16 CT17 CT19 CT22
Coñecer e analizar o sistema escolar do centro no que se realizan as prácticas escolares, así como adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.	CT1 CT2
Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o coñecemento dos proxectos educativos, o funcionamento do centro e a organización das aprendizaxes	CT2 CT8
Observar e analizar con profundidade a formación e o establecemento de rutinas na vida cotiá, a continuidade e evolución das actividades do aula, e a progresión nas aprendizaxes	CT1 CT2 CT9
Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	CT9 CT12 CT15 CT19
Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	CT7 CT8 CT12

Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro mediante o establecemento de relacións entre os coñecementos especializados, teóricos e metodolóxicos, e os resultados da observación, análise e intervención nas situacións educativas da escola na que se realizan as prácticas	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG10 CG11 CG12 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23
Interpretar e reflexionar sobre as observacións e/ou intervencións no aula mediante sesións de clase semanais organizadas polo profesor-coordinador da facultade	CB2 CB4 CB5 CG1 CG6 CG12 CE64 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT14 CT15 CT16 CT22
Aproximarse e participar na realidade do día a día da actividade docente, e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	CT14 CT15 CT16

Participar nas propostas de mellora e innovación nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	CT13 CT21 CT22 CT23
Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	CT13 CT20 CT23

Contidos

Tema	
Observación e análise da realidade escolar e do contexto físico, socioeconómico, cultural e lingüístico	Observación e análise da realidade: - escolar e do contexto físico - socioeconómico - cultural - lingüístico
Interacción e comunicación en o ámbito educativo	Procesos comunicativos en o ámbito educativo
A planificación educativa na escola e na etapa de educación primaria. Identificación, selección e discusión de técnicas e estratexias para a xestión e o control da aula	- Planificación escolar. - Organización escolar.
A intervención docente do estudante en prácticas. Deseño e desenvolvemento de estratexias e recursos educativos para o ensino en áreas instrumentales e de contidos específicos	Intervención docente en o aula.
Deseño, realización e avaliación de intervencións educativas en relación co itinerario de especialización do estudante de prácticas	Avaliación das intervencións docentes
Análise e valoración crítica do proceso de ensinanza e aprendizaxe na aula desde os marcos teóricos e metodolóxicos ofrecidos polas outras materias	Avaliación da práctica docente realizada

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	4	6	10
Seminario	10	20	30
Prácticum	500	600	1100
Informe de prácticas externas	0	60	60

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a presentar a materia, proporcionar orientacións sobre a planificación, deseño e realización das prácticas nos centros educativos
Seminario	Entrevistas que o estudante mantén coa titora ou titor para discutir sobre as actividades ou tarefas realizadas no practicum/ou sobre a memoria de prácticas que debe realizar
Prácticum	Traballo titorizado e autónomo do alumnado, realizado nos centros educativos, que lle achega ás condutas profesionais relacionadas co título

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticum	Orientación sobre as prácticas externas e seguimento das mesmas.
Seminario	Orientación sobre a planificación, elaboración e presentación das memorias de prácticas.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Prácticum	Informe dos titores/as no centro escolar sobre a asistencia e realización das actividades prácticas	50	CB2 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CG9 CG10 CG11 CG12 CE61 CE62 CE63 CE64 CE65 CE66 CE67 CE68 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5 CT6 CT7 CT8 CT9 CT11 CT12 CT13 CT14 CT15 CT16 CT17 CT18 CT19 CT20 CT21 CT22 CT23

Informe de prácticas externas	- Asistencia e avaliación de as reunións e outras actividades programadas.	50	CB2
	- Elaboración dunha memoria sobre as actividades de prácticas de acordo ao establecido no art. 14 do Real Decreto 592/2014, de 11 de xullo		CB4
			CB5
			CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE61
			CE62
			CE63
			CE65
			CE66
			CE67
			CE68
			CT1
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21
			CT22
			CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. A titora ou titor académico da universidade evaluará as prácticas desenvolvidas polos estudantes de acordo cos seguintes criterios ou fontes de información:

Informe de la tutora ou tutor do centro escolar	Datos aportados por la tutora o tutor académico
50%	50%

Informe de la tutora ou tutor del centro, segun el protocolo correspondiente	Asistencia y evaluación de las reuniones y otras actividades programadas	Memoria de Prácticas

2. Para superar a materia do Prácticum o estudante deberá acadar o aprobado en cada un dos criterios de avaliación establecidos nos informes, tanto do titor/a do centro escolar como do titor/a académico.

3. A titora ou titor do centro escolar, como indica o art. 13 do Real Decreto 592/2014, do 11 de xullo, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes universitarios, realizará e remitirá ao titor/a académico da Universidade a avaliación final.

4. Para facilitar o proceso de avaliación, antes do inicio das prácticas, o coordinador/a do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliación na que se reflectan as diferentes competencias obxecto de mesma.

5. As actividades non completadas / realizadas na primeira convocatoria poderán recuperarse na sesión de xullo, mantendo as puntuacións obtidas previamente.

En particular, respecto ao Informe de Práctica, teña en conta que:

1. O informe das prácticas desenvolverase segundo o establecido no art. 14 do Real decreto 592/2014, do 11 de xullo.

2. A través da guía docente, a Comisión de Prácticas establecerá anualmente as recomendacións precisas para a elaboración correcta do Informe.

3. Para facilitar o proceso de avaliación, cada titor terá a correspondente folla de avaliación.

4. As datas de entrega do informe de cada convocatoria reflíctense no calendario académico da Facultade, na páxina web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ramírez, S.; Sánchez, C.; García, A.; Latorre, M.J. (Coords.), El Prácticum en Educación Infantil, Primaria y Máster de Secundaria, EOS, 2011, Madrid

Bibliografía Complementaria

Zabalza, M., El Practicum y las Prácticas en Empresas en la formación universitaria, Narcea, 2013, Madrid

Latorre, M.J., El potencial formativo del practicum: cambio en las creencias que sobre la enseñanza práctica poseen los futuros maestros, 2007, Revista de Educación, 343, 249-273.

CEBRIÁN DE LA SERNA, M. Y MONEDERO MOYA, J. J., El e-portfolio y la e-rúbrica en la supervisión del practicum, universitaria, 2009,

Tejada, J., El trabajo por competencias en el practicum. Cómo organizarlo y cómo evaluarlo, REDIE: Revista Electrónica de Investigación Educativa, 7 (2)

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Ciencias experimentais/O05G120V01302

Traballo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Traballo de Fin de Grao/O05G120V01991

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/O05G120V01201

Educación: Fundamentos didácticos e organizativos do ensino/O05G120V01101

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación primaria/O05G120V01202

Educación: Teoría e historia da educación/O05G120V01102

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/O05G120V01204

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/O05G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/O05G120V01103

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Socioloxía: Socioloxía da educación/O05G120V01105

Aprendizaxe e desenvolvemento da motricidade na educación primaria/O05G120V01301

Ciencias experimentais/O05G120V01302

Didáctica das artes plásticas e visuais/O05G120V01401

Didáctica das ciencias experimentais I/O05G120V01402
Expresión e linguaxe musical/O05G120V01403
Xeografía/O05G120V01305
Lingua española/O05G120V01303
Lingua galega/O05G120V01404
Didáctica das ciencias experimentais II/O05G120V01502

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao				
Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	O05G120V01991			
Titulacion	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Conde Rodríguez, María Ángeles			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	O Traballo fin de Grao (TFG) é unha materia de carácter obrigatorio que poderá derivar das actividades desenvolvidas no Prácticum. Está orientado a que o alumnado demostre a capacidade de integración dos diversos contidos formativos e competencias asociadas ao título do Grao en Educación Infantil.			
	Para poder cursar esta materia será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer • Saber estar / ser
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos	• saber
CG2	Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	• saber • saber facer
CG3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar	• saber facer
CG4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	• saber facer • Saber estar / ser
CG5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes	• saber facer • Saber estar / ser
CG6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de tutoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	• saber facer • Saber estar / ser
CG8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	• Saber estar / ser
CG9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	• Saber estar / ser

CG10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes	• saber • saber facer
CG11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CG12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos	• saber
CE61	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma	• saber
CE62	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula e dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima de aula que facilite a aprendizaxe e a convivencia	• saber • saber facer
CE63	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e en particular o de ensino-aprendizaxe mediante o dominio das técnicas e estratexias necesarias	• saber facer
CE64	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro	• saber • saber facer
CE65	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica	• saber facer
CE66	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro	• saber facer
CE67	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes 6-12 anos	• saber facer
CE68	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social	• saber
CE69	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todas as ensinanzas descritas	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese	• saber facer
CT2	Capacidade de organización e planificación	• saber facer
CT3	Comunicación oral e escrita na lingua materna	• saber facer
CT4	Coñecemento de lingua estranxeira	• saber
CT5	Coñecemento de informática relativos ao ámbito de estudo	• saber
CT6	Capacidade de xestión da información	• saber facer
CT7	Resolución de problemas	• saber facer
CT8	Toma de decisións	• saber facer
CT9	Traballo en equipo	• saber facer • Saber estar / ser
CT10	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CT11	Traballo nun contexto internacional	• saber facer
CT12	Habilidades nas relacións interpersoais	• saber facer • Saber estar / ser
CT13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade	• saber • Saber estar / ser
CT14	Razoamento crítico	• saber facer
CT15	Compromiso ético	• Saber estar / ser
CT16	Aprendizaxe autónoma	• saber facer
CT17	Adaptación a novas situacións	• saber facer
CT18	Creatividade	• saber facer
CT19	Lideranza	• saber facer
CT20	Coñecemento doutras culturas e costumes	• saber
CT21	Iniciativa e espírito emprendedor	• saber facer
CT22	Motivación pola calidade	• saber facer • Saber estar / ser
CT23	Sensibilidade por temas medioambientais	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias

É capaz de interrelacionar as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente.

CB1
CB2
CG10
CE61
CE65
CE66
CE69
CT2
CT7
CT8
CT17
CT18
CT21
CT22

É capaz de estudar ou avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.

CB2
CB3
CB4
CG1
CG2
CG4
CG5
CG8
CE63
CE64
CE66
CT6
CT11
CT13
CT14
CT15
CT16

É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa o ciclo de primaria e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.

CB2
CB3
CG2
CG4
CG6
CG7
CE63
CE64
CE67
CE68
CT1
CT2
CT9
CT10
CT13

É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.

CB5
CG10
CG12
CE62
CE63
CT2
CT8
CT21

É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan.

CB4
CG7
CG9
CG12
CE66
CT5
CT12
CT19
CT20
CT23

É capaz de sintetizar información e liñas de razonamento, e soste un argumento detallado ao longo do tempo.	CB4 CG2 CG3 CG11 CE69 CT3 CT4
É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e adecuada á audiencia para a que sexan preparadas.	CB4 CG8 CT3 CT5 CT6
É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.	CB2 CG11 CE65 CT16 CT17 CT18

Contidos

Tema	
Contidos relacionados con materias do Grao aplicados á Educación Primaria.	*
Planificación, deseño e desenvolvemento de investigacións e/ou proxectos de intervención educativa.	*
Elaboración, presentación e defensa do informe/memoria do traballo desenvolvido.	*

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2.5	1.5	4
Traballo tutelado	21.5	103.5	125
Presentación	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, planifica e desenvolve un traballo sobre algunha das liñas temáticas ofertadas baixo a tutorización dun docente.
Presentación	Exposición e defensa por parte do alumnado do TFG realizado ante el tribunal unipersonal (titor/a).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Proporcionaranse orientacións sobre a planificación, deseño e realización do traballo. Os estudantes deben asistir a unha sesión de 2.5 horas. O horario pode consultarse na web da facultade no espazo 'horarios'.
Traballo tutelado	Supervisión e orientación ao estudante na temática, metodoloxía, elaboración e presentación e calquera outro aspecto académico, así como falcitar a súa xestión, dinamizar e facilitar todo o proceso ata a súa presentación e defensa.
Presentación	O/a estudante exporá e defenderá publicamente diante dun tribunal unipersoal o seu TFG. A exposición durará un máximo de dez minutos. O tribunal unipersoal disporá de cinco minutos para formular as cuestións relativas ao TFG que considere oportunas e o alumno ou alumna dun máximo de cinco para responder a estas.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas

Traballo tutelado	Os criterios de avaliación son os seguintes:	70	CB1
	- O resumo inclúe os compoñentes esenciais. Estrutura do TFG coherente, exposición clara e corrección lingüística.		CB2
	- Fundamentación teórica/Estado da cuestión/ Lexislación (de ser o caso)		CB3
	- Relevancia para o ámbito da profesión e achegas persoais.		CB4
	- Obxectivos e adecuación metodolóxica.		CB5
	- Presentación, descrición, ilustración e, de ser o caso, interpretación dos resultados.		CG1
	- Suficiencia, interese e actualidade da bibliografía. Uniformidade de citas e referencias e correspondencia entre elas.		CG2
	- De ser o caso, as conclusións e discusión son coherentes cos obxectivos/preguntas de investigación/hipótese e cos resultados.		CG3
			CG4
			CG5
			CG6
			CG7
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE61
			CE62
			CE63
			CE64
			CE65
			CE66
			CE67
			CE68
			CE69
			CT1
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT9
			CT10
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT16
			CT17
			CT18
			CT20
			CT21
			CT22
			CT23

Presentación	Os criterios de avaliación son os seguintes:	30	CB1
	Selección, equilibrio e organización do contido na presentación oral.		CB2
	Competencia comunicativa oral e emprego axeitado do vocabulario,		CB3
	así como dos recursos informáticos.		CB4
	Respostas ás cuestións formuladas polos membros da comisión de		CB5
	avaliación.		CG1
			CG2
			CG3
			CG4
			CG6
			CG8
			CG9
			CG10
			CG11
			CG12
			CE61
			CE62
			CE63
			CE64
			CE66
			CE67
			CE68
			CE69
			CT1
			CT2
			CT3
			CT4
			CT5
			CT6
			CT7
			CT8
			CT11
			CT12
			CT13
			CT14
			CT15
			CT17
			CT18
			CT19
			CT20
			CT21
			CT22
			CT23

Outros comentarios sobre a Avaliación

TFG será presentado e defendido polo seu autor ou autora diante dun tribunal unipersoal que estará constituido pola persoatitora do TFG. A cualificación (de 0 a 10) realizarase de xeito motivado seguindo os criterios establecidos na rúbrica de avaliación contemplada na Guía Didáctica do TFG.

O TFG debe cumprir necesariamente cos seguintes requisitos: (1) ser un traballo persoal e orixinal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa orixe, (2) respetar a extensión máxima permitida (5.000-10.000 palabras) e (3) incluír un apartado de resultados empíricos.

Aqueles estudantes que non superen o TFG na avaliación do segundo cuadrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo. As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Facultade. No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ou

segunda convocatoria, o tribunal unipersoal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao estudante para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

APA, Manual de Publicaciones de la American Psychological Association, 3ª ed. traducida de la 6ta en inglés, Manual Moderno., 2010, Méjico

---

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

É moi importante consultar a Guía Didáctica do TFG que atopase en FAITIC así como na páxina web da Facultade.

Se recomenda unha planificación regular do traballo baixo a supervisión do titor/a. A Facultade de Educación de Ourense organizará un Curso de Análise de Datos que resultará de gran utilidade para o desenvolvemento da parte metodolóxica do TFG.
